Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Chronica dominorum de Brederode usque ad a. 1482

https://hdl.handle.net/1874/338616

23

Aevum medium.
Scriptores historici.
N°. 11.

T 779

779 *(Hist. 11.) Charta. 4°. 77 ff. Saec. XV.*

Chronica dominorum de Brederode usque ad a. 1482.

Fol. 1, 2: Tabula (capitum LXII). Fol. 3a (init. cap. I): Genealogiam et gesta magnanimorum dominorum baronum de brederueden conscribere decernens, cet. Fol. 77a (in fine): Erat autem tunc temporis idem domicellus quasi annorum viginti.

Textus et divisio hujus chronici saepe concordant cum opere Johannis Gerbrandi de Leidis de eadem materia.

Hs.
5 E 23

in adinventionibus su-
is: et multiplicata est
in eis ruina. Et ste-
tit phinees et placavit,
et cessavit quassacio.
Et reputatum est ei in
iusticiam: in generacione
et generacionem usque in se-
piternum. Et irritave-
runt eum ad aquas con-
tradictionis et vexa-
tus est moyses propter
eos. quia exacerba-
verunt spiritum eius.
Et distinxit in labi-
is suis non disperdide-
runt gentes. quas dix-
it dominus illis. Et com-
mixti sunt inter gentes
et didicerunt opera e-
orum et servierunt sculp-
tilibus eorum. et factum est

an. Et infecta est
terra in sanguinibus et
contaminata est in operi-
bus eorum. et fornicati sunt
in adinventionibus su-
is. Et iratus est furo-
re dominus in populum suum. et
abhominatus est here-
ditatem suam. Et tra-
didit eos in manus
gencium. et dominati sunt eo-
rum qui oderunt eos.
Et tribulaverunt eos
inimici eorum. et humili-
ati sunt sub manibus
eorum, sepe liberavit e-
os. Ipsi autem exacerba-
verunt eum in consilio
suo. et humiliati sunt
in iniquitatibus suis.
Et vidit cum tribula-
rentur. et audivit o-

congrega nos de nationibus.
Ut confiteamur nomini sancto
tuo. et gloriemur in lau-
de tua. Benedictus
dominus deus israel. a seculo
et usque in seculum et dicet
omnis populus fiat fiat. ps.
Confitemini domino quoniam
bonus. quoniam in seculum
misericordia eius. Dicant
nunc qui redempti sunt a
domino quos redemit de
manu inimici. et de re-
gionibus congregavit
eos. A solis ortu et oc-
casu. ab aquilone et
mari. Erraverunt
in solitudine in inaquo-
so. viam civitatis ha-
bitaculi non invenerunt.
Esurientes et sicien-
tes. anima eorum in ipsis de-

Aevum medium.
Scriptores historici.
N°. 11.

T 779

779 (*Hist. 11.*) *Charta. 4°. 77 ff. Saec. XV.*

Chronica dominorum de Brederode usque ad a. 1482.

Fol. 1, 2: Tabula (capitum LXII). Fol. 3a (init. cap. I): Ge magnanimorum dominorum baronum de brederueden conscrib Fol. 77a (in fine): Erat autem tunc temporis idem domicellus qua

Textus et divisio hujus chronici saepe concordant cum opere J de Leidis de eadem materia.

Hs.
5 E 23

prosterneret eos in deserto.
Et ut deiceret semen
eorum in nacionibus. et dis-
pergeret eos in regionibus.
Et iniciati sunt be-
elphegor. et comederunt
sacrificia mortuorum.
Et irritaverunt eum
in adinvencionibus su-
is. et multiplicata est
in eis ruina. Et ste-
tit phinees et placavit.
et cessavit quassacio.
Et reputatum est ei in
iusticiam. in generacione
et generacionem usque in se-
piternum. Et irritave-
runt eum ad aquas con-
tradictionis et vexa-
tus est moyses propter
eos. quia exacerba-
verunt spiritum eius.
Et distinxit in labi-
is suis. non disperdide-
runt gentes. quas dix-
it dominus illis. Et com-
mixti sunt inter gentes.
et didicerunt opera e-
orum et servierunt sculp-
tilibus eorum. et factum est

illis in scandalum. Et
immolaverunt filios suos.
et filias suas demoniis.
Et effuderunt sangui-
nem innocentem sanguinem
filiorum suorum et filiarum su-
arum. quas sacrificave-
runt sculptilibus chana-
an. Et interfecta est
terra in sanguinibus e-
t contaminata est in operi-
bus eorum. et fornicati sunt
in adinvencionibus su-
is. Et iratus est furo-
re dominus in populum suum. et
abhominatus est here-
ditatem suam. Et tra-
didit eos in manus
gencium. et dominati sunt eo-
rum qui oderunt eos.
Et tribulaverunt eos
inimici eorum. et humili-
ati sunt sub manibus
eorum. sepe liberavit e-
os. Ipsi autem exacerba-
verunt eum in consilio
suo. et humiliati sunt
in iniquitatibus suis.
Et vidit cum tribula-
rentur. et audivit o-

[illegible]
testamenti sui et peni-
tuit eum secundum multitudi-
nem misericordie sue. Et de-
dit eos in misericordias. in
conspectu omnium qui cepe-
rant eos. Salvos fac
nos domine deus noster. et con-
grega nos de nacionibus.
Et confiteamur nomini sancto
tuo. et gloriemur in lau-
de tua. Benedictus
dominus deus israel. a seculo
et usque in seculum et dicet
omnis populus fiat fiat. ps
Confitemini domino quoniam
bonus. quoniam in seculum
misericordia eius. Dicant
nunc qui redempti sunt a
domino quos redemit de
manu inimici. et de re-
gionibus congregavit
eos. A solis ortu et oc-
casu. ab aquilone et
mari. Erraverunt
in solitudine in aquo-
so. viam civitatis ha-
bitaculi non invenerunt.
Esurientes et sitien-
tes. anima eorum in ipsis de-

Ipi uiderunt opera dni.
et mirabilia eius in pro
fundo. Dixit et stetit
sps procelle. et exaltati
sunt fluctus eius. Ascendunt usq; ad celos et
descendunt usq; ad abis
sos. anima eorum in ma
lis tabescebat. Tur
bati sunt et moti sunt sic
ebrius. et omnis sapientia
eorum devorata est. Et
clamaverunt ad dnm
cum tribularentur. et de ne
cessitatibus eorum eduxit
eos. Et statuit pro
cellam eius in auram.
et siluerunt fluctus eius.
Et letati sunt quia siluerunt. et deduxit eos in por
tum voluntatis eorum.
Confiteantur dno
misericordie eius. et mirabi
lia eius filiis hominum.
Et exaltent eum in ec
clesia plebis. et in cathedra
seniorum laudent eum.
Posuit flumina in
desertum. et exitus aqua
rum in sitim. Terram

... ascendentes in mare. mare
rubrum. Et salvavit
eos propter nomen suum. ut
notam faceret potentiam
suam. Et increpuit
mare rubrum et exsicca
tum est. et deduxit eos in
abissis sicut in deserto.
Et salvavit eos de
manu odientium. et rede
mit eos de manu inimi
ci. Et operuit aqua
tribulantes eos. unus
ex eis non remansit.
Et crediderunt in ver
bis eius. et laudaverunt
laudem eius. Cito fe
cerunt obliti sunt operum
eius. non sustinuerunt con
silium eius. Et concupi
erunt concupiscentiam in
deserto. et temptaverunt
deum in inaquoso. Et
dedit eis peticionem ipso
rum. et misit saturitatem
in animas eorum. Et
irritaverunt moysen in
castris. aaron sanctum dni.
Aperta est terra et de
glutivit dathan. et ope

abiron. Et exarsit
ignis in synagoga eorum.
flamma combussit pecca
tores. Et fecerunt vi
tulum in oreb. et adora
verunt sculptile. Et
mutaverunt gloriam su
am in similitudine
vituli. comedentis fe
num. Obliti sunt deum
qui salvavit eos. qui
fecit magnalia in egip
to. mirabilia in terra
cham. terribilia in
mari rubro. Et dix
it ut disperderet eos.
si non moyses electus
eius stetisset in confrac
tione in conspectu eius.
Et averteret iram eius
ne disperderet eos. et pro
nichilo habuerunt ter
ram desiderabilem. Non
crediderunt verbo eius
et murmuraverunt
in tabernaculis suis.
non exaudierunt vocem
dni. Et elevavit ma
num suam super eos. ut

Confer Johannem a Leydis de Origine et rebus gestis
Dominorum de Brederode, editum a Matthaeo Tom. I.
Analectorum.

Incipiũt cronica illustriũ dñoꝝ de bred'

De nobilitate sanguinis dñoꝝ de brederodẽ. C. j
De syphrido p̄mo dño de brederuedẽ Ca. ij
De obitu syphridi Cap. iij.
De dñis de theilinghẽ. Ca. iiij.
De Theoderico scd'o dño de brederodẽ C. v
De wilhelmo tertio do de brederuedẽ Ca. vj
De Theoderico quarto do de bre. Cap. vij
De wilhelmo q̄nto dño de bred. Ca. viij
De florencio sexto dño de bre. Cap. ix
De wilhelmo septīo dño de bre. Cap. x
De Theoderico octauo do. de bred. Ca. xj
De Alferdo nono dño. de brede. Ca. xij
De wilhelmo deciō do. de bre Ca. xiij
De theoderico p̄io vndeciō do de b. Ca. xiiij
De victorijs thici p̄ij adu's frisones. Ca. xv.
De victorijs eiusdẽ adu's flãdrẽs Ca. xvj
De adductiōe ioannis domicelli hollandie
per eũdẽ dñ the. p̄iũ Ca. xvij Initio ei' xix
De obitu eiusdẽ the. p̄ij xviij De wil. p̄mogẽ
De heinrico duodeciō. dño de bre. C. xx
De Theoderico xiij° dño de brede. Ca. xxj
De p̄lio adu's flandrens' xxij De pugna sup̄
mosã, C. xxiij De iniuria irrogata heinil

do primogenito dñi de brederuedē C. xxiiij
De obitu Thici dñi de bre. et de parentela
eius. beatricis vxoris sue Ca. xxv
De Reinaldo comite de ghenep xiiij° do
de brederuedē Cap. xxvj
De filys arkelensiū et vian. C. xxvij
De Joanne comite de ghenyp quītodecīo
dño de brede. Ca. xxviij
De gwerra inter dūm de vianē et Joā
nē de reinesteyn militē Ca. xxjx.
De gwerra Joanne brederorū aduers
Jacobū domicellū de gaesbeeck Ca. xxx
De obitu amborū Ca. xxxj
De walramo comite de ghenyp sextode
cīo dño de bred. Ca. xxxij
De multitaribus ei9dē walrāni C. xxxiij
De occisione illust. wal. d. de bre. C. xxxiiij
De wilhelmo domicello de brede xxxv
De dnīs de vianē Ca. xxxvj
De Reinaldo decīo septīo dño de bre xxxvij
De filys bastardis reinaldi dñi de brede
rodē et ghysberti fris eiusdē C. xxxviij
De vxore Reynaldi et ei9 filys legittīs 39
De victoria ei9 cōtra gūdēs Ca. xl.

De electione gysbti de bre. in epm traiec. xli
De impedicione hui9 confirmatiois xlij
De adventu ducis philippi ad hollādiā z trctatib9 inter elcm. et david filiū ducis xliij
De introductioē dd in aliqb9 oppidis et cast territorij traiectn. xliiij
De intronizatioē dd epi traiec. Ca. xlv
De homicidio ppetrato p walramū bstar dū de brederuedē Ca xlvj
De gwerra inter traiec. et amersfordū xlvij
De quibusdā gestis. inter dd epm et reinl dū de breder. Ca. xlviij
De occulta conspiratioē adversus Reinaldū do de brederoedē C. xlix.
De captivitate Reinaldi de brede dm Ca. l.
De captivitate ghysberti archidia. traiectn cū ceteris Cap. lj
De tortura walrami. et iohis de amerongh lij
De evasioē eiusdē Ca. liij.
De tortura reynaldi dm de bred Ca. liiij
De tortura eiusdē adhuc. Ca. lv.
De liberacioē reynaldi de manibus episcopi. Ca. lvj.
De omnimoda liberacioē ei9. Ca lvij.

De obitu reynaldi dñi de bred lviij
De liberacioē archidiaconi et obitu eiꝰdē
C. lix.
De walramo xviij. decimo octavo dño de brederodē. Ca. lx
De discordia inter volentū dñaz de bre deruedē. et reynaldū dñm de bruechusē et suos adherentes. Ca. lxi
De occupacioē vyanē ꝑ vincētiū de swansburch militē. et ghysbertū de baes suū consodalem Ca. lxij

De nobilitate sanguinis dñoꝝ de brederuedē Capitulū ꝓmū

Genealogiā et gesta magnanimoꝝ dño-
rū baronū de brederuedē conscribere
decernēs, cūctis christi fidelibus
tā presentib⁹ q̄ʒ futuris manifestū fieri cupio,
quod syphrid⁹ p̄⁹ dn̄s de brederuedē origi-
nē habuit de nobilissīo sanguīe priami et
hectoris troianoꝝ: atq; ex illustrissīā stirpe īpa-
torū grecorū sit progenitus. Nā mr̄ eius lut-
gharda tercia comitissa hollādie fuit filia
theophani constātinopolitani, seu grecorū il-
lustrissimi imperatoris, et soror theophanie im-
patricis roānorū. Quod etiā ex parte pr̄is idē
syphridus sit de nobilissīā stirpe troianorū
editus potest sic elici. Nā adā p⁹ hō genuit
seth: qui genuit enos; qui chainā; q malalcel
q iared: q enoch: q matusalē: q lamech: q noe:
sb q fcm̄ ē diluuiū. Noe āt g. iaphet, p̄cm
sufficiē sufficit genuit helenū: q phebū q anthe-
ū gygantē: q yanū, pmū dūz ytalie. Yan⁹ at
genuit tritō: q ytalū: q pelen: q yanū: q ya-
nū: q yanū: q athlas gygātē: q troylū.
Hic troil⁹ regnauit in dardania. et tādē cōdit'
ē ab eo troya, ciuitas toti⁹ orbis noīatissīā.
Troylus p̄m⁹ rex troye. genuit plū regē;

q lamedõ regẽ. q priamũ vltim regẽ troyanorũ: qr troya sb eo destructa fuit. huiꝰ priami filius fuit hector pr franciouis. Et francio destruct troya cũ mltis troyanis fugit in paludibus meotidis: q pro noiati fuert troyani. deinde sycambrini: qr francio pdcto genuit priaꝰ regẽ sycambrie. Et priaꝰ rex genuit francionẽ ducẽ sycambrie. q priaꝰ ducẽ sycambrie: et deĩn oẽs ducẽ sequẽtes habuerũt noꝰ priami Tandẽ hoĩes isti pueniẽtes sup renũ fluuiũ i gmaĩa, nũcupati fuerũt franci. a qbꝰ terra franckelant vsqꝫ in pñtẽ diẽ noꝰ suũ retinuit. Inter quos anͦ d tricẽtesiõ sexagesiõ regnauit priaꝰ dux regia potestate. q ab ãtiqͦ priamo troyanoꝝ rege pdcto originẽ ex prima successioẽ habuit gerẽs arma priin suorũ troyanorũ, priami videlicet et hectoris. idest scutũ aureũ. et in eo leonẽ rubeũ cũ lingua et brãchijs blaũcis Et priamꝰ dux seu rex francie cũ vicisset potẽtiorẽ regẽ totiꝰ gallie. accepit eius arñ sctz scutũ aureũ cũ tribꝰ busonibus nigꝭ: Gestauitqꝫ illa arñ quartillata cũ suis armis pfati et eiꝰ posteri cũ eo. vsqꝫ ad tpa pmi christiaĩ regis francorũ. hic ergo priaꝰ gnit yborũ: qui

etiam primus dictus est. Rex autem yborus genuit marcho-
mirum. Machomirus genuit Pharamundum primo co-
ronatum regem francie. Pharamundus genuit clodium
crinitum regem: qui meroneum regem: qui hildricum
regem: qui clodoneum primum christianum regem. Hic
in baptismo vocatus est ludowicus. qui ex or-
dinatione diuina dimisit arma parentum suorum
et accepit pro armis suis scutum blaueum cum
tribus lilijs aureis. Hic ulterius genuit lotharium
regem: qui chilpericum regem: qui lotharium regem: qui
dogobertum regem: qui clodoneum regem: qui theo-
dricum regem: qui hildebertum regem: qui chilpericum
regem: qui theodricum ducem aquitanie. Is itaque
theodricus dux coactus est pipino rege francie
dimittere arma regum francie christianorum et iterum assumere
arma troyanorum videlicet scutum ~~blaueum~~ au-
reum, et in eo leonem rubeum. cum lingua et bra-
chijs blaueis: et illa arma retinuerunt dein-
ceps posteri eius. Itaque hic theodricus dux aq-
uitanie idest gyanne genuit lotharium ducem: qui the-
odricum ducem: qui sanctum engelrinum ducem et
monachum: qui manfredum ducem. qui sygisbertum
principem. Sigisbertus autem genuit ex machtelde soro-
re heinrici regine germanie, uxore sua walge-

rū comitē teysterbandie, et theodricū p̄mū comitē hollandie. Theodricus aūt comes gn̄ᵗ ex gonna filia pipini regis ytalie. theodricū scd̄z comitē hollādie Et hic scd⁹ comes theodric⁹ gn̄ᵗ ex hildegarde filia ludowici regis francie arnulphū tertiū comitē holl. Arnulph⁹ aūt gn̄. ex luthgarda filia theophani imꝑatoris grecorū theodricū quartū comitē holle. et syphridū p̄mū d. de brederuedē p̄dcm. Ex p̄dictis q̄ꝑ patet q̄ꝫ veiū sit, qd̄ iā dictus syphrid⁹ ort⁹ ē de nobilissiō gn̄e ⁊ sanguine troyanorū et grecorū De syphrido p̄o. dn̄o de bre.

Porro theodric⁹ scd̄z comes hollādie regēs hollandiā ꝑ octogita octo ānos efficitur senex valde, et vidit filios arnulphi filij sui in ꝓbitate virili pollentes vnde gauisus ē valde. Tn̄ orti lis int̄ syphridū p̄dcm iuuenē. et quedā nobilē theodrico comiti familiarissimū: ortaq pugna syphrid⁹ interfecit illū. Tūc syphrid⁹ sciēs comitē suū auū sibi ꝓpterea irasci, fugit a facie eius, et transtulit se ad orientalē frisiā. Perexit nāq ad nobilē frisonē, scꝫ goeswinū de

strunia ꝓtate toci⁹ ulterioris frisie. q̄ eū benig=
ne recepit, et ut filiū ꝓpriū aliquātis ~~tꝑib⁹~~ ānis
grōsissīe fouit atq̄ nutriuit. Hic igitur nobilis
goeswin⁹ ortus credit̄ fuisse de stirpe scī gō=
deboldi mīris regis frisie. q̄ mīrū susceperāt
a sarracenis in rōciovalle eodē tpe quo et scī⁹
enghelrin⁹ pau⁹ pmi comitis holl: ab ipis
sarcenis mrizat⁹ fuit, tpib⁹ karoli magni. Hu=
ic itaq̄ goeswino de strunia erat filia noie terburga
formosa valde puella. quā syphrid⁹ adamauit
atq̄ in uxorē duxit. Ipe aūt syphrid⁹ apud
frisones noiabatur sicko: et ipa tetta. Genu^t
ergo ex uxore sua pdcta duos filios scz theodri=
cū et symonē. Deinde anno dnī nongēsio octa ~~non~~
gesio octauo pdie noās maij obijt theodric⁹
scd⁹ comes holl: et arnulph⁹ filius ei⁹ pris sy=
phridi frīs ē terci⁹ comes holl. Et cū holl.
pncipatū suscepisset; fecit nuptias solēnes
filio suo theodrico. quia idē theodric⁹ duxit
in uxorē witlhildim filiā ottonis ducis sax=
onū. Ad q̄s nuptias mlti magnates et pnci=
pes alemaie cōuenerūt. Suggestiōe ergo
illorū illustriū virorū vocatus ē syphrid⁹
ad nuptias frīs sui theodrici. Arnulph⁹ vero

comes vidēs syphridũ filiũ suũ, gauisus est
valde, sinensq; ad oscula amplexatus ē eũ et facta
est leticia magna inter cōmanētes. Cumq; multi
magnates intercederēt pro syphrido, vt ei pr̄ pos=
sessiões et redditus donaret scd̄z statũ decētē,
ait arnulphꝰ pr̄ eiꝰ. Ego dabo filio meo syphri=
do pro parte sua mensuras terrarũ satis latas
amplas in comitatu hollandēsi idest teutoīce
brederuedē. et inde nominati sūt dñi de brede=
ruedē. Dedit ei ergo hereditario iure qddā mag=
nũ et speciosissimũ castrũ prope haerlē. qd ipse
arnulphꝰ comes fūdauerat et fabricauerat, qd
de cetero appellatr brederuedē. et addidit gruyt=
gelt in mltis locis: villasq; multas cũ magnis
redditibꝰ. Tradiditq; etiā hereditario iure castrũ
theylingē circa leidē, cũ mltis redditibꝰ. Insup
et plures villas in supthollandia, cũ pleriisq; bo=
nis in diuersis locis per totā hollādiā. Ditatus
ē ergo syphridꝰ in tātũ vt dicitr huisse in certis
perpetuis redditibꝰ annue vltra sūmā quadragita
miliũ coronarũ frācie, vel scd̄z quosdā scudatorum
frācie. Q̄re et multi opiati fuerūt eũ fuisse primo
genitũ arnulphi comitis. Sed quō inde fuerit
sentiendũ, lectoris iudicio relinquo. Fuit ē etiā ad

vitā suā burchgrauius seu pses totius kenemarie:
et iusticiarius totius westfrisie Nuncupatus etiā fuit
vice comes hollie. qa in absēcia comitis. cōsueuit
esse rector hollie. Hic syphridus vicecomes hollie.
habuit p armis suis arma patrū suorū scz scu
tū aureū et in eo leonē rubeū cū lingū et brachis
blaueis et desr barensteel de lazuro: q ē supma di
uisio hollie. Porro arnulphus comes hollie āno
suo quīto apd winkel a frizonibus interemptus
ē, et theodricus filius eius ei in comitatu hollie succes
sit De obitu syphridi primi dn̄i de br.

Anno dn̄i M xvij apparuit cometa in
hollia oī sero, longo tpe, quasi in magni
tudie trabis: et in eodē anno secutū est maxi
mū bellū inter comitē hollie, et adeboldū epis
copū traiectū. in quo bello syphridus opos auxi
liator fuit theodrico frī suo. Anno d M. xxx. quīta die
iunij obijt vicecomes syphridus: et pus do de bre
denrodē et sepelitur in monastº egmūdn̄. vxor
vero eius tetburgis obijt 6º kl februarij sepul
ta penes maritū suū. Et qa de ipīs ppagati
fuerūt oēs dn̄i de brederodē, et de theulinghē
ideo in epitaphio sr sepulchrū eorum ponitur vsus
Stirps de fickone. pressit in hac regioē. Sy

phridus ergo cognomēto fricko dedit scō athalbi
to prono monasterij egmōdēs pro aīe sue remedio
terrā sic gheest noīatū noorthorpe. smithē. aldge
ringerlāt: hildebrādslāt: swirdingelāt: quinqz fier :
telē. lāt losemade. In eckerslote duodecī libras :
In baues duas libras: Thetburgā uxor ei9 cōtulit
monasterio ei9 pro remuneratiōe btitudinis ev eterne
schrineū aureū, cū multis reliquijs, et alia plura
dona. ¶ Ano d. M xxxix 6. kl' Janua: obijt theodi
cus co. hollie fr syphridi pfati cui successit thic9
fili9 ei9 pro eo **De dn̄is de theylingē ca. iiij**
Mortuo syphrido thic9 fili9 ei9 primogeni:
tus efficit hereditario iure 2us d's de bre:
denrrede de quo in sequēti Ca° dicetr. sed fr ei9 ~~fr ei9~~
symō ex legatiōe pris optinuit castrū et dnijum
de theilingē. Qui ob honorē fris sui sīnoris accepit
arma pris sui cū barēsteel. de argēto quod e scda diui
sio hollie. Porro hic symō barō et prim9 dn̄s de
theilinghē gnuit gherardū dnm de theilinghē. Qui
gherard9 pscs fuit in admissiōe exēpciōis monaste:
rij egmōdn̄s Anno d. M C. xliij. Is itaqz gherard9 gnuit
ulteri9 hugonē dn̄z de theilingē, et wilhelmū de
theilinghē militē. Hic namqz dominus hugho
in anno dn̄i M. Centesimo lxij pscs fuit

qu̅ florenci⁹ terci⁹ hui⁹ noīs comes hollie eccle-
siā in fladīgē resignāuit, q̄ ponit̄ in ei⁹ dē lr̄is
comitis hollie. hic gn̄t wilhelmū dominū de thei-
linghē q̄ opposit⁹ adiutor fuit wilhelmi comitis
hollie duodecimi, cōtra ludowicū comitē lossen̄
In aº M.cc.iii, Et wilhelm⁹ gn̄t wilhelmū dn̄m de
theilinghē, et theod̄icū scutiferū fr̄es. et hi viguerūt
anº dn̄i M cc lii. Obiit aūt wilhelm⁹ p̄r eorū in aº
d. M cc xliii, Itaq̄ wilhelm⁹ fr̄ theod̄ici scutiferi .
gn̄t theodricū dn̄m de teylinghē q̄ obiit in anº d.
M cc lxxxiiii, wilhelm⁹ aūt gn̄t symonē et theod̄icū
milites q̄ cecider̄t in frisia in bello cū wilhel
mo comite hollie.

Theodoricus aūt genuit vuilhelmum dm̄ de Theilinge: qui obiit in aº dm̄ M. cc. lxxxiii

De theodrico. secūdo dn̄o de brederueden . Capi. quintū

Anno dn̄i M xxxº theodricus p̄ri suo syph̄
do succedēs frr̄ē 2⁹ do⁹ de brederodē
gerēs arm̄ p̄ris sui cū tota sua posteritate vsq̄
ad p̄mū reynaldū dn̄m ~~reynaldū~~ de brederue
dē. Hic duxit in vxorē aluerardim filiā balde-
wini septimi dn̄i de huesdē q̄ baldewin⁹ fuit fi
li⁹ roberti filii ioannis filii ethmūdi filii roberti .
cui⁹ m̄r fuit sophia filia sc̄ti ethmūdi regis anglie
et mīris. Gn̄t aūt theodric⁹ dn̄s de breder. ex vxore

sua p̄dc̄m wilhelmū sibi succedentē. Et ut fertur
ab isto etiā descēdit dn̄s de leckā q̄ accepit p armis
suis in cāpo argēteo nigrū leonē. Anno d̄ni M. xlviij
Theoderic⁹ comes hollie. p̄hibuit inimicis p̄gere dordr̄e
cū: vbi ip̄e occisus ē ab inimicis. cui⁹ corpus trās
latū ē in egmūda ibiq̄ sepultū. Ei aūt successit flo
renci⁹ comes orientalis frisie qui rexit holliā xiiij ānis
Deinde a° M lxi floreci⁹ comes hollie in hamert
cū multis nobilib⁹ occisus ē ab inimicis p̄us sui
patris xiiij kl' Julij: cui⁹ corp⁹ sepultū ē in egmū
da. Post hec circa annū dn̄i M lxiij obijt theoderic⁹
dn̄s de brederuedē, et sepelit̄ luctuosis exequijs

De wilhelmo tertio dn̄o de b. ca. vj

Defuncto q̄dē theoderico scd̄o de brederuedē wil
helm⁹ fili⁹ ei⁹ efficitur hereditaria
successiōe tercius dn̄s de bre. Hui⁹ videlicet
wilhelmi t̄pib⁹ godefrid⁹ gibbo dux lotharin
gie. bellica manu holliā optinuit et p̄fu
gauit ex ea gheertrudē comitissā cū filijs
suis. Sed eo p⁹ quatuor annos interfecto.
theoderic⁹ filius gheertrudis p̄fate veniēs hol
landiā efficit̄ vij comes hollie. Wilhelm⁹
aūt dn̄s de bre. cū p̄uenisset ad virilē for
titudinē, desp̄ōsauit mira cū solēnitate for

mosã puellã, adelheidim filiã egregij comitis
de seyn de qua successu tpis gnt theodricũ sibi
succedentẽ. Obijt aũt wilhelm9 dñs de brederued'
Circa an. do. M. cccxiiij. De Theo. quarto
dño de bre. C
Tiam vniuerse carnis
wilhelmo d. de brede. ingresso. theus
filius ei9 homagiat solẽnit a subditis suis.
p mo d°. de brede. Qui de cõsilio amicorũ suorũ cele
brãs solẽnes nupcias duxit in mrĩmoniũ agnetẽ
vginẽ pulcrã valde filiã illustris comitis de
solms: ad q̃s nupcias multi magnates et nobiles
ex ptib9 supiorib9 cõuenert. Gnt aũt inter ceteras
proles suas ex vxore sua iã dcta wilhelmũ sibi suc=
cedentẽ. Tãdẽ egritudĩe grauat9 diẽqz claudens
extremũ, obijt circa a°. dñi M. Cxxx. nonũ C
Tẽporib9 aũt istis in frãcia fuit tãta siccitas in esta=
te q oẽs fõtes putei et hmodi aq siccati erãt, et tra
scĩdebatur. ex qb9 scissuris ascẽdit ignis, q ardebat
inextinguibilit p biennium C Etiã circa hec tpa scz
a° M. Cxxij vndecĩo kl. apl' erat plenilunium et
circa mediã noctẽ apparuit circulus in modũ yris
de longe circuiens lunã, de q in modũ crucis qtuor
2 radij radiabãt, vsqz circulũ, et stelle stãtes in radijs
l circulo nõ minus micabãt. Magn9 etiã terremot9

postea fuit ꝗ. q̄re tripolis: damascus: anthiochi.
et cathania destructe sūt. et multi utriusqꝫ sex
us interfecti. Eode etiā anno destruxit frederic⁹
imperator mediolanū et cōbussit ac muros deie
cit De wilhelmo quīto d. de b. Ca. octꝫ

Depulto honorib⁹ cōgruis theo qīto dn̄o
de brederode, wilhelm⁹ fili⁹ ei⁹ p̄ināhe
reditatē suscipiēs effcit̄ phomagiū suorū subdi
torū q̄nt⁹ baro et dn̄s de brede. Hic adamint ka-
therinā spōsā ūginē filiā ꝑpotentis comitis de
zalmē. Quā in uxorē ducēs, peraint elegātis
forme ples, masculini sexus; quē florēciū in bap-
tismo noiari fecit. Creuit itaqꝫ puer, et frbē
uir inclit⁹ et postea p̄ri successit in principatib⁹
suis. Obyt āt wilhelm⁹ q̄nt⁹ d'. debre. circa ā
nū dn̄i M. Cliij. Porro circa ista tp̄a wilhel-
mi. scꝫ a° M. C. xlviij, Ciuitas traiectū pene tota
incēsa ē. Unde incēsa ē ecclesia scī Mtini. scti pe
tri. scti Joānis. scī Pauli. sed eccia scī saluatoīs
māsit intacta. verū capella scē crucis, q̄ cōiūct
ē eccīe scī saluatoris penit⁹ cōbusta ē cū oībus
suis intestinis excepta imagīe crucifixi: quāu̅
ip̄a crux penitus cōsumeretꝰ cū clauis. Ipsa
tn̄ ymāgo denigrāta ē et trāslata in eccia scī

salūtoris et dicitur ingr̄ crux usq; in p̄sētē
diē **De florētio. sexto dn̄o de bre. 9.**

Celebratis igit͛ exeqis wilhelmi il-
lustris d. de brede florēci9 fili9 ei9 vir
nobilis et egregius more solito creatur sext9
d. de brede. Istis dieb9 comes de ghenyp hō mg
naīm9 habuit inter ceteras ples suas filiā
vultu et oīb9 mēbris decorā valde, noīe chris
tinā. Qz idē florēci9 cōcupiscēs obtinuit et
mri monialiter sibi aduixit. Celebrate sūt ergo
nupcie solēnes: et gn͛t ex ea wilhelmū sibi suc=
cedētē. Et is florenti9 egregi9 d. de bredeivdē
Obijt circa a° d. M. C. xcviij. Ipis dieb9
scz a° d. M. C. lxxij. circa festū purificatiōis
bte marie ṽginis florebāt arbores: germina
crescebāt: aues indificabāt: et fetus pcrea=
bāt **De wilhelmo. sexto dn̄o. C. x.**

Defūcto nāq; florentio sexto do. de bre.
wilhelm9 fili9 ei9 sibi succedēs exal
tat͛ vij dn̄s de brederuedē, pnceps p oīa mlt
tū laudabilis. Misit itaq; ad strēnuū comitē
de lippa. ut haberet Margarethā filiā suā
puellā valde speciosā in vxorē. Celebraūt
ergo cū magno gaudio nupcias: et duxit mrg̅

rethã p̄fatũ in ~~xxx~~ vxorē Cõcepit aũt mar
gareta et peperit suo marito p̄lē masculini
gn̄is. et vocat⁹ ē puer thic⁹. Crevit itaq̄
puer et ablactat⁹ ē. Tādē wilhelm⁹ dn̄s de
brederuedē morbo vexat⁹, diē clausit ultimũ
et obijt circa an̄ do M cc xxj C Circa hec tp̄a
q̄dā iude⁹ in hispania circũedificavit cũ mu
ro vineā suā cũ quodā colliculo. in cui⁹ col
liculi lapide cavato invenit librũ cũ folijs
ligneis hebraico, greco, et latino s̄mone cõ
scriptũ xp̄s nascet̄ de v̄gine m̄i. et pacietᵣ
p salute hoīs. q̄ postq̄ȝ legit cõu̇sus ē et bapti
satus cũ tot̄ familia sua De thico octavo

Humato cũ dn̄o de brede. C undecimȝ
funeralib⁹ exeq̄js wilhelmo dn̄o de brede.
theodricus filius ei⁹ efficit̄ oct̄s dn̄s de bre.
An̄ dⁿ M cc xxij p̄die non̄s februarij obijt
wilhelm⁹ comes hollie duodecim⁹. avus
wilhelmi regis rōanoꝝ et sepelitur in reyns
burch. hui⁹ wilhelmi comitis filij legitti
mi fuerũt florẽci⁹ co. hollie. otto ep̄s traiec
tũ. et wilhelm⁹ p̄sides. Huic igitur wil
helmo p̄sidi erat filia legittimi adelheidis
noīe, q̄ȝ thicq p̄fatus dn̄s de brederuedē

^ vt decuit
duxit cū maxima solēnitate in uxorē. Dilexit
enī eā vehemēter, et gn͡t ex ea alferdū sibi succe-
dētē dn͡z de bred. Nuncupt⁹ etiā fuit iste thicus
drossat⁹ hollie. Tādē obijt circ͡a ā. d͡ M. cc xxxvi

De alferdo nono dn͡o de bre. Ca. xii.

Mortuo et sepulto thico octo d͡s de bred
alferd⁹ fili⁹ ei⁹ fcūs ē non⁹ do. de bred
hic habuit in uxorē beatricē filiā illustris dn͡i
de horn, ex qua gn͡t wilhelmū pncipē milicie re-
gis roanorū wilhelmi comitisq3 hollie. sibi
succedētē dn͡s de bred et katherinā filiā for-
mosā valde. quā post obitū pris wilhelm⁹
rex roanor͡ pfatus tradidit in uxorē castel
lano in keysers waerd. Creditur etiā habuis-
se qndā bastardū militē, thicū noīe. Ab isto
bastdo dn͡sderūt illi q dicūt vā d duyn. Obijt
aūt xiij kl decēbs circa an d M. cc liij.
Isto tpe floruit albertus mgn⁹ ep͡s ratis-
ponēsis. q inuitauit ad prādiū colonie re-
gē romnor͡ wilhelmū comitē hollie in e-
pyphania dn͡i in pdio. ubi nigromātice
hiemalis frigiditas vsa ē in estiuū calorē.
q̄re ad ei⁹ petitionē idē rex fūdauit mōste-
riū pdicatorū in ciuitate traiectēsi, De.

Wilhelmo decio dño de b:c. xiij

Postq̃ꝫ sepultus esset alferdꝰ inclitꝰ
dñs de bred'. Wilhelmꝰ filiꝰ eiꝰ vir
nobilis hom-agiatur in p̃rna hereditate, de
cimꝰ dñs de bred'. Hic accepit vxorē hillegō
di filiā henrici illustris dm̄i de vorne, et gn̄t
ex ea theodricū cognoīatū p̄mū sibi succedētē.
Js enī wilhelmꝰ valde gl'osus fuit in cōspec
tu regis wilhelmi consanguinei sui. Nā idē
rex comes hollie cū adūs frisones ad bellū
pcederet diuisit exercitū suū in biptitū
cuneū. et vnā p̃tē exercitꝰ cōmisit wilhel
mo dño de bred' p̃ncipi milicie sue. Rex vō
qnto kl' febrarij venit sedario cū duobus
exercitibꝰ armipotētes et ingressꝰ ē frisiā
sperās ipō die sicut p̄us optinere victoiaꝫ
Sed nō eodē cursu respōdēt vltia p̄imis.
Nā wilhelmꝰ dñs de bred' capitaneus v
niꝰ exercitꝰ cōtra drechtēs frisones bellatu
rus accessit. Qd' cū p̄pedisset p̄dicti frisonē
satis audacter sibi occursarūt ad p̄liū. s
hoc eis nō pfuit, qz dñs bred'. quā plures
iugulās et captiuās, tūdē tropheū lūdis
egregie adeptꝰ ē. Rex aūt in dextrario residēs

gubñunt scdz exercitū. q ad villā hoghentwou-
de cōram mādā trāspludes secum adqsiuit adi-
tū. Et cū idē Rex pedestrē exercitū solus in mgna-
na districta pcessisset, viaqz meabilē ad ex-
pugnādos aduersarios explorasset. ecce dextri-
rius eius in paludoso vado circūfracta glacie
paulatī proch dolor imersus ē, q absqz innaie
auxiliqz familiaris fere ibidē suffocatus est.
Frisones vero de latibulis insidiarū ex circū-
dinctis vbiqz cōsurgētes, pch pudor ipm
regē anteqz exercitus eius appropiqre poterit
occiderūt et sepelierūt occulte regiū corpus
in domo cuiusdā frisonis. vt p succedētia
tpa deperiret tū vindicta qz memoria sui
nois. Acta sūt hec ppe an. dnī M cc lv
Anno d M cc lxxiii visi sūt pugnātes in ae-
re dimicasse, post qd signū cōmunitas
kenemaroz fugiūt nobiles ab hollādia
et de terra traiectū. An M cc lxxix in
die scī georgii pn tota ciuitas traiectn
cōbusta ē: vnde ecclie s. iohā: s. petri: bu-
erkercke: f. minoz: et scē katherine totali-
ter sūt consūpte. Porro wilhelmus de
bred obiit an M cc lxxxv, tercio noas Iu

iiij Uxor vero eius hillegondis obijt anno M cccc ij. De

theodrico pio undecimo dño de b. C. xiiij

Anno M cc xxxv theodricus pius filius wilhelmi prefati effectus est undecimus dñs de brederode. Accepit aut in uxorem mariam filiam illustris dñi de lecka qui habuit pro armis suis leonem nigrum in scuto argenteo: de qua theodricus pyus genuit duos filios et unam filiam. Primogenitus fuit wilhelmus miles, de quo postea dicetur ca. xix. Secundogenitus eius fuit theodricus miles inclitus, qui accepit in uxorem mariam filiam dñi de buere. Filia vero eius fuit putta: quam in uxorem accepit nobilis baro Joannes de persijn dñs de waterlant. Hec aut dña Jutta obijt in an. M cc xlvij. sepulta in monasterio sanctimonialium in lewenhorst. Et maritus eius dñs Joannes persijn obijt in a. M cc liij

De victorijs theodrici pij adversus frisones. xv

Anno M cc lxxvij die xiiij mensis decembris ex magno ventorum intemperie. factum est undosum diluvium quod submersis hominibus et iumentis lachrimosum fecit excidium. Theodricus vero dñs de brede bellicosus princeps iubente florentio comite hollie, classem aptans

ac exercitū cōgregātis remigaverunt ad frisiā. et ac
ceptis singillatī obsidibꝰ totā illā sine bello sb
iugāt ꝑriaz. Comes ergo florēciꝰ aq̄e reflue
tibꝰ quatuor fortia castrā scz medeblick: enin
ghebnrch: middelburch: et nūburch: edificari
cepit et cōsūmiut, cū q̄bus effrenāte plebis
īnatā rebellionē edomire posset. De victo
riis eiusdē adūsꝰ flandrēses. C. xvj.

Post h̄ cū florēciꝰ comes hollie in an-
glia existeret, gwido come flādrēsis
invidēs amicitie regis et comitis collegit
apd̄ cutzāt extiplo naues ad sbiugādā wa
lachriā iā sedo direxit exercitū. Qd̄ cū thi
cꝰ dn̄s de breder. ꝑcepisset cōgregauit cōfes
tim cū dn̄o Joāmne de reness milite ex
hollia et zelādia expeditū exercitū, ut gwi
doni cū potētia resisteret. florēciꝰ etiā coēs
ab anglia festināt aduenēs classē suā in
vlissinge applicuit ubi ꝑlim suū in vnū cō
gregare voluit. Demqz cū gwido comes
in trāsfretādo morā faceret, ioāes de reness
ex ꝑte florēcij comitis oppidū sluse in flā
dria potēter incēdit. Et thicꝰ dn̄s de bred
allocutꝰ ē suos bellatores, ut essēt ꝑrati ad

p̄liu̅. Cu̅qꝫ multis scutariys et armigeris vallat⁹ esset. cu̅ expeditione valida intra̅t terra̅ catzandie. et cu̅ tubis stridulis. exustis habitaculis. et ce̅sis villis. plerisqꝫ interfectis ea̅de̅ terra̅ favillaten⁹ infla̅ma̅do in vasta̅ solitudine̅ archipote̅ter redegit. Flore̅ci⁹ ergo comes immanis istor inclitor fla̅dre̅ses de de suo comitatu et du̅jo expulit

De adductio̅e iohis. domicelle hollie p eu̅de̅ thuri

IA

Anno M. cc. xcvi. quinto kl' iuly Flore̅ci⁹ comes hollie a gherardo de velse̅ milite viginti duob⁹ vulnerib⁹ interficit crudeliter. His itaqꝫ flebiliter gestis vindictisz de morte ei⁹de̅ comitis pacta. comes gelrie. recepit tu̅c in tutela̅ tota̅ northolla̅dia̅. Et co̅tra guido de ha̅nonia thezaurari⁹ leodie̅s ve̅dicavit sibi p̄fectura̅ toti⁹ suptholliae. de q̄ co̅troversia cotidian⁹ tumult⁹ excrevit. et hollie populus bipartite divis⁹ sine vero vacillavit. Q̄d atte̅de̅s theodric⁹ pius do. de brede, co̅siliu̅ hu̅it cu̅ dn̄o Flore̅cio, abbe regali mo̅sterij egmo̅d dn̄s et henrico burchgravio leyde̅si ac wilhelmo de egmu̅da militib⁹. qd in p̄dc̄is foret

agēdū. Hy ergo pceres de cōsilio dūi de brederode
pcipue ꝓpriis expēsis naues pparāt, et amicos cō-
uocāt: et sic pfūda pelagi transfretātes, exorāue-
rūt eduwardū regē āglie q̄tenus ānueret. utcū
eis trāsiret ioānes domicellus hollie filius flo-
rēcij comitis iā occisi. Eduwardus vero rex eos-
dē legātos grōse suscipiēs, nauē inestimabilis
ornamēti coaptari fecit: cū q̄ ioāne domicellū
insup et elyzabeth filiā eius vxorē pfati ioānis
quos tūc tutele dūi brederode specialiter cōmi-
sit et ad holliā destinauit. Sed hic domicellus
vēto currēs pspo zelandie finibus applicuit. Quē ex
tūc wolferdus dūs de vere destitutis cunctis
hollādinibus in tutelā cautē optinuit. et sic nobi-
les q̄ eos ad holliā ppriis expēsis adduxerūt, et
pcipue d. de brederode cuius spāli tutele p re-
gē cōmissi fuerāt, supplātauit. Nā cū q̄dā
die pariter essēt apud reysmerswale, ab illo
loco dūs de brederode simplex in malicia
nec fraudē cogitās, cuiusdā negocij causa
ad zirixzee instinctu d. wolferdi p ioannē
domicellū ~~nauē ingreditur~~ mittitur. Et
ex tūc wolferdus cū comite domicello nauē
ingreditur et ad castrū suū eū perduxit. In q̄

exclusis sibi displicētib⁹ custoditᵣ vn̄abili quoqȝ dn̄o de brederodē sr̄ comitis licētia atqȝ sr̄ reditu ad pp̄ria nūci⁹ destinatᵣ Sed nō multo post idē wolferd⁹ a cōmunitate holliesi in delff ꝑ tumltū occiditur ¶ Joānes eciā postqȝ holliā rexisset annis trib⁹ cū dimidio requieuit in dn̄o. Cui succes sit ioannes comes hannonīe fili⁹ adelheidis sororis regis wilhelmi: q̄ postqȝ quīqȝ ānis holliā rexisset defunct⁹ ē, et successit ei wilhel m⁹ dc̄s bonus comes hollie fili⁹ ei⁹. De obi tu eiusdē thīci pij xviij

Comes ergo bonus attēdēs sapiētiā discre tionē pariter et prudētiā, q̄ in thīco pio dn̄o de de brederodē relucebat: nec nō et strēnuitatē ei⁹ fecit eū cū nicolao dn̄o de putta suū cōsilia riū supmū. An. ergo M ccc. xviij pnceps pijssi m⁹ thīc⁹ d. de bre. deuocionis causa pegre pfici scēs in reditu apd̄ frāciā in remēsi ciuitate xiiij kl' Januarij requieuit in dn̄o. Qui ibidē in pdi catoꝝ ecc̄ia sepelitᵣ honore cōgruo Sic thīc⁹ pius ꝑ remuneracōe btitudinis eterne ecc̄iaȝ scī ioānis baptiste in haerlē largis dotādo muneribus optulit pcursori scīssiō calicē de puro auro Js eciā thīc⁹ pius pnceps fuit,

mil'tu̅ inclit⁹ et famos⁹ ṽtute robust⁹: corde
magnanim⁹. larg⁹ elemosynaru̅: co̅silio caut⁹
amator cleri: dedit⁹ cultu divino: et mil'tis fuit
ṽtutu̅ insignys. Hic fuit dn̄s de bred'uede̅ per
xxxiij annos Maria vero uxor ei⁹ ia̅ obierat
in a° M ccc vij De wilhelmo p̄mogeni
Porro wilhelm⁹ to thici pij. Ca. xx
p̄mogenit⁹ thici pij dn̄i de bredued-
mil'tis clare̅s ṽtutib⁹ et p̄bitatib⁹ effic̄it miles
sc̄d'm debita̅ honorifice̅tia̅: et duxit p̄mo in
uxore̅ elizabeth filia̅ comitis de luxe̅burch.
Tu̅c eni̅ t̄pis luxe̅burch adhuc no̅ erat duc
t⁹ s; ta̅tu̅ comitat⁹. Mr̄ vero hui⁹ elizabeth
fuit filia ducis saxonie. Gn̄t at ide̅ wilhel
m⁹ de p̄dc̄a elizabeth uxore sua he̅ricu̅
du̅z de bred. thico p̄io succede̅te̅. Qua defuncta
accepit alia̅ uxore̅ katherina̅ filia̅ wil
helmi dn̄i theylinge. relicta̅ alberti dn̄i
de vorne: et gn̄t ex ea thicu̅ dn̄m de bred' he̅ri
co fr̄i suo p̄fato succede̅te̅. Hic wilhelm⁹ no̅
fuit d' de bred' q̄a obyt an̄ thicu̅ p̄iu̅ p̄re̅m
suu̅. bie̅nio an̄ morte̅ p̄ris sui in a̅ M ccc
xvj. katheri̅ vero uxor ei⁹ ultra obyt a̅ M
ccc xxviij. Hec katherina optinuerat ad vita̅

suā a florēcio comite hollie castrū theylinge

De henrico duodecīo dn̄o. bre. C. xx

Anº M. ccc. xviij theoderico primo dn̄o de bredā defuncto. henricus primogenitus wilhelmi filij theoderici pij sepedicti cōstitutus xij dn̄s de bredeuedē. Et nobilis dn̄s accepit in vxorē elizabeth nobilē puellā filiā videlicet nobilis dn̄i de fōtaynes in frācia et in gaudio magno celebrauit nuptias solēnes Ex hac igitur yzabela vxore sua nullā prolē suscepit. Deinde aº M ccc. xxjº cepit idē henricus egrotare et deficiēs in egritudine mortuus ē: cū per tres ānos principatū bredue dn̄i gubernasset Anno M ccc. xlvj. octauō die mēsis iunij obijt elizabeth dn̄a de bredā vxor eius. q inter ceteta donū cōtulit mōsterio egmūdn̄ ornamēta preciosa. Hec etiā dn̄a cōtulit mōsterio sancti ioānis baptiste in haerlē capellaniā, et dotauit altare sancte margarethe vg. et m̄ris cū redditib' xiij librarū annue. De theoderico ij dn̄o de b. xxj

Anno M ccc. xxj henrico mortuo et sepulto theodericus frater eius successit ei xiij dn̄s de bredeuedū. Hic fuit multū inclitus ac famosus. Accepit aūt in vxorē beatricē filiā walrami illustris dn̄i de valckēburch et montyauwē de

tum pgeie postea dict ca° xxv. Genuit aut ex ea
quatuor filios et vna filia. pmogenit fuit Rey=
nald comes de ghenip sibi succedes in dnio
de brederode. Secdogenit fuit thic miles.
tertiogenit fuit wilhelm miles. Quart fili
fuit walram domicell q duxit in vxore berti
filia d. iohis de egmunda. de q tn no gnt. O=
byt tn ide walram domicell a° M ccc lxx
iiij decimo vj kl augusti et seplt e i choro frz
ordis bte marie vg de mote Carmeli in haer
le. filia aut dicebt katherina dna de polane
et lecka q obyt i a° M ccc. lxij

De plio cotr flan. xvij

Anno M ccc. xxviij philipp
rex francie in monti forti descedit fla=
dria. In cui adiutoriu cu wilhelm comes
hon hollie vellet aduenire. thic dns de
brederode aduniut suos pugiles et ar
migeros. ut in monti forti cu eode comite
adusus fladria pgeret. Et cu puenisset cu
alys nobilib hollie ad psetia comitis ide
comes castr figi pcepit circa mote cassili=
nu. Fladrini at festinuerit de pdco mote des=
cedere ut regem inpuise interimeret. Qd cu
cerneret wilhm comes hollie pcepit tu

multitudinē vulgo occurrere. Nec mora q̄n vtraq̧ pars
in vnū cōglobata p̄ triūphali laude multū laborē
expleuit, donec flādrie p̄pl's demū lassat⁹ in bello
succubuit Sed in eodē bello wilhelm⁹ comes de
eq̄ humo p̄strat⁹ hostiū incursu. se eūdere sine in
teritu nullaten⁹ eē p̄tiuuit. Et tādē fideliū suor̄
forti tuitione defēs⁹ fuit. vtpote p̄ thicū dn̄m de
bred. Johē dn̄m de arckel. dn̄m philippū de was
senaer et p̄ alios nobiles Sed dein belli cert'
me dū incresceret flādrēs p̄pl's corruit ad q̄dr'
gita milia et sexcēti flādrēses sūt occisi, De

Anno M ccc. lj. pugna. sup̄ mosā
cū Margaretha rōnor̄ imp̄atrix adūs⁹ 23
filiū suū wilhelmū ducē p̄ comitatu hollie in bel
lo cōtēderet, thic⁹ dn̄s de bre. cū multis alijs nobili
b⁹ cū p̄dc̄a imp̄atrice intrāuit mosā. et statim ē bellū
naūle. in mosa infr' oppidū brielēse, et arenā cōitis
Igit' margaretha imp̄atrix cernēs horrorē crude
lissimi belli ingruēce, declinauit a bello, et citius
q̄ potuit trāsfretauit ad angliā. Ceciderūt aut̄
interfc̄i ex p̄te imp̄atricis q̄ᵽ plures nobiles Sed
dn̄s thic⁹ de bre. hostib⁹ egregie resistēs p̄seuera
uit in bello. et tādē destitut⁹ auxiliatorib⁹ suis
captiuus duct⁹ ē cū copioso nūo plebis et milicie,

In eodē igit' navali bello tā ingēs cedes hoīm facta
ē, vt deniq adhuc post tres dies aq mose fluiis multis
cernētib⁹ rubeū colorē de sāguie effuso retineret.
Cōtigit aūt hec crudelissiā strages in festo trāsla
tiōis s. martini p̄notati āni. Deniq p amicabile
intnucios tādē wilhelm⁹ dux cū mr̄e sua cōcor-
diā optinuit, in hūc modū videlicet, vt sepedc̄a
ipatrix possideret vsq ad vite t'minū hānonie
comitatū, et ipse dux wilhelm⁹ de bauaria p'ma
neret comes hollie zelādie. et occidētalis frisie.
qd' et ita fcm̄ ē. Tūc etiā illustris thic⁹ dns de
brederuede cū multis alijs nobilib⁹ a captiuitate
liberat⁹ ē.

De iniuria irrogata reynaldo p'mogenito dn̄i de b.

Anno M.ccc. lxiij. Ioānes de bloemēstein ze
miles absolut⁹ de baliuatu kenemirē, et rey-
nald⁹ p'mogenit⁹ thici dn̄i de brederuede ordi
nāti bli⁹ kenemire ab alberto duce, et tutore hol-
lie. Qd' p'ciales q dicūt' cabbelyaus eqanimiter
tolerare nō valētes, posuerūt insidias p'pe villā
castricū in arenosis motib⁹. Reynaldo igno//

rātē ut ipm̄ Reinaldū, qn̄ ventur⁹ esset ad p̄dc̄am vil-
lā crudeliter interimerēt. Cū ergo idē reynald⁹ cū
paucis armigeris eq̄taret ad villā p̄noīatā, subito
erūpūt de latibulis inimici ei⁹ atq festino cursu
ad eū eq̄tare ceperūt. Qui tūdē cernēs eorū neq̄ciā
in equo cursatili aufugit ab eis usq ad ecciaz eiusdē
ville. Cōtraria aūt pars ipm̄ indesinēter p̄sequēs
percussit tres viros ultimos de famulis reinaldi atq
occidit. Villani aūt arripiētes arma quātoci⁹ ꝑcur-
rūt in subsidiū reinaldi nom̄ baliui. Quod videntes
emuli ei⁹ citi⁹ q̄ potuerūt aufugerūt, et dimiserūt eū
in eccia p̄fata. Qb⁹ sic gestis q̄dā illorū malignoꝝ
recepti sūt in castro walteri militis de heems-
kerck. reliq aūt recepti sūt in oppido delfensi. Quā-
obrē p̄dc̄m castrū et oppidū p⁹modū dux albert⁹
obsedit et obtinuit atq cōdignā ultionē de male-
factorib⁹ p̄fatis accepit. An. M ccc lxxvj circa
festū May. comes de ghenip hiut expedicioēz
suā in velua cōtra waghenynghē, ubi captivavit
dn̄z henricū de homoet, et domicellū de borclo cū
multis alijs nobilib⁹. De obitu theodrici

dñi de bredero et de petela btricis uxoris sue

Anno M. ccc. lxxvij theodericus dñs de brederode 24. morbo grauatus defunctus est in die sancti martini postquam dominium brederodiense gubernasset annis quinquaginta sex, et sepelitur honore congruo in conuentu fratrum ordinis beate marie uirginis de monte Carmeli in haerlem. Dedit autem eisdem fratribus quindecim libras hollandie ex redditibus suis in schotan. Beatrix vero uxor eius obierat in anno M. ccc. liiij: sepulta in rijnsburch. Considerandum namque est quod huius beatricis pater fuit walramus dñs de valckenburch, et de montyauwen, qui ortus fuerat a iuniore fratre ducis lymburgensium: et mater eiusdem walrami fuit filia comitis lossensis. Hic walramus habuit in uxorem philippam reynaldi comitis gelrie: cuius philippe frater fuit reynaldus primus dux gelrie et amborum mater fuit, margaretha filia gwidonis comitis flandrie. Et hic walramus dñs de valckenborch et montyauwen genuit ex philippa uxore sua predicta tres filios, et tres filias. Primogenitus fuit reynaldus dñs de valckenborch et montyauwen: qui habuit in uxo=

elyzabeth filiã comitis iuliacẽ. et hic tãdẽ si
ne liberis obyt. Scd's filius fuit thic' dñs
de valckenborch et montpauwẽ. et de bor-
ne. q̃ et fuit burchgrauũ' zeelãdie. et huit
in vxorẽ machteldim filiã dñi de vorne.
et hic occis' ẽ absq̧ liberis in bello leodiẽ-
siũ in an°. M. ccc. xlvj. Terti' fili' fuit iohães
dñs de valckẽborch et mõtpauwẽ et de li-
ghẽ anzoem. hũs in vxorẽ iohãnã vnicã fili
ã dñi de lighẽ anzoem. et hic etiã sine liberis
obyt. Pma filia beatrix sepedc̃ta habẽs in ma-
ritũ suũ thicũ d' debredñede ãndc̃tm. Scd'a
filia fuit Philippa. q̃ nõ gn̄t. Tertia fuit
maria abba de magobẽ. Et sic dñiũ de
valckẽborch et de mõtpauwẽ iure here-
ditario deuenisset ad dños breduedñ. sed ob
stãtib' pncipib' brabãcie nõ potuerũt ob-
tinere. attñ retinuerũt armã de valckẽboch
quartillãtes ea cũ armis de brederuedẽ

De Reynaldo comite de ghelr. q̃rto

A nº. M. ccc. lxxvij. decẽõ d'. de lie 26.

exequiis theoderici d. de bred' celebratis. Reynald' fili-
ei' fit xiiij d'n' brederoden. Hic p'mo c'tullauit ar-
ma sua. cū armis de valckēborch ꝓpt' causā
iā dc'tā trib' barēstelē de lazuro nitētib' si-
ariū de bred'. Duxit aūt in uxorē iohāz fi-
liā seniorē comitis de ghenip: cū q' et opti-
nuit comitatū de ghenip. et gn't ex ea iiij
filios illustres scz theodricū: iohem. walr'mū
et wilhelmū domicellū. Theodric' aūt ei' p'mo-
genit' p'e suo reynaldo adhuc viuēte cōtēp-
sit regnū mūdi, et fc'us ē carthusieñ monach'
deuotissim' in diest a'' M ccc. lxxxix. De iohe
et walramo dicetur i sequētib' caplis. Sed
de wilhelmo domicello dicet' caplo xxxv.
Hic itaq3 reynald' cū eff'cs fuisset comes de
ghenip, ꝓcurauit matrimoniū fieri instinctu
arnoldi epi traiectē int' iohem comitē blesē-
sē et machteldim filiā reynaldi p'mi du-
cis gelrie. q' et ip'e auxiliator fuit adu's
wilhelmū ducē iuliacēsē. Anno M ccc lxxxj
sb noctis umbra die xxvj mēs may ꝓdi-
tati sūt leidis. ab incursiōe inimicorū in

domo thier de swiethē. Reynald⁹ iā dcts dn̄s de bre-
ruedē et philipp⁹ de wassenaer miles. Postq̄ aūt
reynald⁹ comes de ghenyp dn̄iū de brederuedē p
plures ānos possedisset, in p̄ce defunct⁹ ē. et credit᷑
ēē sepult⁹ in ghenyp. Hic dedit ligū oīa ad tertū eccle
bte m̄. v̄g conuent⁹ frm eī dē v̄g. de mōte carmeli,
in haerlē. Johna aūt vxor ei⁹ comitissa de ghenyp
obijt in a°. M ccc. xiij die mēs̄ martij xxix. De p̄
liijs arkelēsiū et vyanē

A nº M ccc. lxxviij incepit gwerra et bellū int᷑ ottonē dn̄z
de arkel et plepōt, ex vna pte. et henricū dn̄m de
vyanē et heredē dn̄i de ameyda ex altera. Nā
aruūti cū rapinis et incēdijs molestabāt inuicē
captiuātes et occidētes suos adu̾sarios ex vtraq̄
parte. Otto deniq̄ p̄fat⁹ cōduxit tūc dē stipēda
rios robustos, et castrū de ameyda terribiliter
obsedit, ac villā famullaten⁹ cōbussit. Castrēses
āt se viriliter defēdētes ptraxerūt p plures dies
obsidionē. Tūc venit wilhelm⁹ comes de oester-
uāt p̄mogenit⁹ alberti ducis et comitis hollie
ad locū p̄fatū, et ordināuit treugas tali cōdicioē
q̄ten⁹ dn̄s de ameyda resignāre illud castrū dn̄o

de arkel cū oīb⁹ iurib⁹ suis et ptinēcys. Saluo tn̄ qd
dn̄s de arkel mutuaret dn̄o de ameyda sūma sedecī
miliū florenoꝝ renēsiū, et post bienniū cū sibi redde=
ret eādē sūmā: tūc libere recipet dn̄s de ameyda cā=
strū suū cū oī dn̄io suo. Qd et ita fcm̄ ē. Sed cū treu=
gee expirasset, oppidani de gorichē intrauerūt cū
mltis armigeris trā vianēsē, vastādo hostilit
cuncta q̄ superāt. Qb⁹ occurrit henric⁹ dn̄s de via=
nē cū fere tota ptāte sua in lakerueld, cū hinnib⁹
fremētib⁹. Et ecce oppidani de gorichē p magna
pte occisi sūt, et cū dedecore pfugati. In q̄ bello
tot de gorichē capti pmāserūt: qd dn̄s de vianē
heres dn̄j de ameyda libere redemit inuadiatū
castrū de ameyda. An̄ M.ccc.lxxxix. p amica=
biles interlocutioēs pacificatū ē bellū pfatū. De
Joanne comite de ghenyp. 14. d. de bre

Defuncto qdē comite Reyn deciodē 28
naldo de ghenyp, et dn̄o de brede
rodē. Johes ei⁹ scdogenit⁹ frs ē comes
de ghenyp et dn̄s de bred. Fr̄ vero eiusdē
iohis thic⁹ pmogenit⁹ frs fuerat mōchus deuotiss̄
vt dcm̄ ē. et in magna deuocioē pseuerauit,

grědiēs via regia nō declinās ad dexterā psperita
tis neq3 ad sinistrā adūsitatis. Porro rex iiii

pr̄ eī⁹ reliq̄rat comitatū de ghenyp trib⁹ filys
suis sunt indiuisū scz iohi walramo et wil
helmo domicello. Quare et hic iohes etiā fu
it comes de ghenyp, vt dcm̄ ē. Sed tādē ven
didit p̄tē suā comiti cliuię. Duxit aūt in vxo
rē ioham filiā wilhelmi illustris dn̄i et ba
ronis de apkouda et wyckdorestado. de q̄ nl'lā
plē suscepit. Anᵒ M ccc. lxxxiiij iohes p̄dc̄ts
dn̄s de brederuedē prexit cū duce alberto et
ceteris nobilib⁹ hollie ad oriētalē frisiā. vbi
et oposius auxiliator fuit p̄fati ducis adūs⁹
frisones. Redierīt āt oēs cū victoriali laude
ad holliā. Eodē etiā anᵒ. inchoatū ē claustrū
sctimonialū ordinis scti dnici in wyckdore
stado et post annos tres ipso die ascēsionis
dn̄i cōsecrātu ē ecīa et claustrū a reuerēdo
p̄re huberto schenck et officio pacto monia
les ibidē sūt incluse. Anᵒ M. ccc. xcix iohes
dn̄s de bre. prexit hibniā in purḡtorio scī p̄
tricy in quo fuit q̄dgenāli tpe. et redyt domū

ipo die scī odulphi cōf. Hic etiā fūdavit capellā
in zātpoert in honore omnipotētis dei et scī
patricij cū dūb9 missis oī ebdomd' ꝑpetuis
tpib9. Ān M. ccc. j. circa festū scī Jacobi
apli nata fuit ducissa Jacoba filia unica
ducis wilhelmi de bauaria, De gwerra
int' dnm de vyanē. et iohēm de rinen

Circa hec tpa Johes stein. militē
de rinēsteyn miles fili9 bastardus 29
iohis de arkel epi traiectū diffidavit dnz
de vianē atq cū expeditis bellatorib9 dnīm
vianēse hostiliter invasit. Ecōtra vero hen=
ric9 dns de vianē interea celerē nūciū ad ciuita=
tē traiectū mittēs, accesserunt sine mora fere oēs
traiectū. Qui potēti manu hostes in castro
rinesteyn invenientes obsederūt, eos strictissiā
obsidioē violēt' castrū indilate debellare.
Qd' iohes de rinestein vidēs sine belli strepi=
tu ipm castrū et se reddidit grē epi et ciuit'
t9 traiectū. Qui statī adeptū castrū fūdit9 vas
taverūt et solo adeqverūt, De gwīra io
ānis dnī bzero. adūs iacobū de gersb' 30

Anno M. ccc. ij. iohāna uxor iohis dni de brederuede de informatioe eiusdē mariti sui, cōtēpnens mūdū et omnē sctī. ornatū, intrāuit mōsteriū sciomaliū in wyck dorestado p̄dictū. in q̄ et pfessionē scd; formā hui⁹ ordis tpe debito cōpleuit. Johes etiā ei⁹ marit⁹ eodē an° fcūs ē mōch⁹ cōuis⁹ ad carthu. ppe triectū: et walram⁹ fr̄ ei⁹ efficit⁹ dn̄s de bred'. Js etiā iohes pop tunc in lingū gallica enutrit⁹ extitit. Cir re tpe cōusiois sue sūmā sci ludowici reg francie de gallico in teutonicū trāstulit. Jdē etiā mlta pl'chra dictaīa ad honorē glose ūg cōposuit ī teutonico mgr̄e de salutati one āglica. An. M. ccc. vij. altera die sci urbani obyt wilhelm⁹ dn̄s de apkouda et wyck dorestado nō relinquēs post se ple nisi iohaȝ quōdā uxorē iohis dnī de bre. nūc pfessā ī mōsteio p̄fato in quo et idē wilhm⁹ sepelit⁹. Tūc Jacob⁹ domicell⁹ de gās beeck fili⁹ zwederi dnī de gaesbeeck frīs p̄noīati wilhelmi acceptauit dnīa de ap-

konda et wyck dorestado. Qd' cernẽs iohẽs dñs
de bred'. monach' pdict' exiuit religionẽ psua
sioẽ iniquoꝝ. et vt fertur. optinuit a sede aposto-
lica licẽtiã rehabẽdi suã vxorẽ ex mõsterio puel-
larũ in wyck. ut cũ ea optineret dñia de ap-
konda et wyck dorestado. Cũqꝫ sibi repetitis
vicib' magñ resistẽtia in iã dcta causa fuisset
fcta, tũdẽ an° M. ccc. x°. nona die mẽs apl. oppidũ
wyck dorestadũ idẽ iohẽs armata manu intrauit
plerisqꝫ oppidanis occisis vxorẽ suã de mnãsterio
accepit. et pduxit ad suũ hospiciũ. Qd cũ frederi-
c' de blankẽhẽ eps traiectñ pcepisset, q tũc
tpis apud horst extitit. stati adunauit ppl'm et
exercitũ, et subito irruit sup oppidũ wyck atqꝫ
manib' armatis intrauit. accipiẽsqꝫ vxorẽ iohis
reclusit in mõsterio, et ipm iohẽ tradidit cap-
tiuũ iacobo domicello de gaesbeeck. q locauit
eũde captiuũ in wyck dorestado. et idẽ iacob'
optinuit dñia de apkonda et wyck dorestado

De obitu amborum. Ca. xxxi.

Anno d. M. ccc. xi. decima die mẽs
ianuarij obijt in mõsterio pdcto. ioha

vxor dñi iohis de bred. post cui⁹ mortē iā dcts iohes lgrat⁹ a captiuitāte. Et proch dolor nō re dyt ad suū mōsteriū. Anno M ccc. xv. in festo sctorū crispini et crispiniani. sepedcts iohes dñs de bre. cū rege francie adūs⁹ regē āglie bellatur⁹ pcessit. in quo bello ceciderūt gladio interfecti pncipes ac nobiles absq̄ nūr⁹ et estimatiōe. De qb⁹ hij fuere pncip̄ les: Anthoni⁹ dux brabātie. dux barēs dux de halentsō: philipp⁹ comes de nyuers et stumpoyss: dñs de crunui. et dñs iohes de bred. sepedcts

De walramo comite de ghenyp. 16. dño de brederodē. 32.

Deīn illustris walram⁹ fr̄ pfati iohis statuti come de ghenypp et xvi dñs de breduedē. hic fuit pnceps multū bellicosus et ad armā pmpt⁹. Circa necessitate coact⁹ vēdidit etiā partē suā de comitatu ghenypp duci clivie. p q̄dā sūma pecunie ~~Deyrit āt walram⁹~~ Et eodē mō fecit etiā wilhm⁹ domicell⁹ de bre et sic dux clivū optinuit comitatū ex toto

de ghenyp. Duxit aut walram[us] in uxore[m] iohann
unica[m] filia[m] d[omi]ni henrici de viane[n] et ameyda:
ex q[ua] gen[uit] duos filios et una[m] filia[m]. P[ri]m[us] filius
fuit Reynald[us] burchgr[av]ius traiecten[sis] q[ui] etia[m]
fuit d[omi]n[u]s de bre: viane[n]. et ameyda. sc[un]d[u]s fili[us]
fuit gysbert[us] archidiacon[us] traiecten[sis]: et elc[tu]s
ep[iscopu]s ibide[m]. filia vero d[ic]ta e[st] walrama qua[m] i[n]
uxore[m] duxit gherard[us] d[omi]n[u]s waerde[n]burch ame-
roye[n] et brueckhuse[n] hereditari[us] magister[camere] duc[is]
gelrie. et gen[uit] ex ea iohe[m] d[omi]n[u]m de waerde[n]-
burch p[at]re[m] gherardi de waerde[n]burch: wal
ramu[m] de ameroye[n]: reinaldu[m] d[omi]n[u]m de bruec-
huse[n] famosu[m] milite[m]: d[omi]n[u]m wilh[el]mu[m] canoni-
cu[m] s[ancti] martini; et d[omi]n[u]m adriani[um] canoicu[m] s[ancti]
salu[a]toris in traiecto. Is ne[m]pe walr[a]m[us] d[ictu]s
de bredued[e] deposuit bare[n]stele[n] ex lazuo
de armis suis et de cetero gestavit cu[m]
suis seq[ua]cib[us] vera arm[a] hollie quartillata
cu[m] armis de valcke[n]burch usq[ue] in p[re]se[n]te[m] die[m]

De militaribus actib[us] ei[us] de[m] wilh[elm]i 33.

Anno M ccc: in estate pugiles albti
duci[s] q[ui] in stavria residebant oppug[n]

nabāt fortaliciū frisonū ppe stanciā in molkē=
huys qđ villagiū hodie nūcupat molkwere s
nō optinueīt. Igit ibi walram' andcs dire sū
ciat' cōphēditi a frisonib'. Modico tn̄ tpe debi̇c
elapso iā dcs walram' ppt incuriā frisonū cū
tepide custodientiū, a captiuitate illa cito eua-
sit. Deīn aº. M ccc. ij in festo btissiōz petri et
pauli apostoloz, wilhm' comes de oesteruāt
fili' albti ducis obsedit cū mltis electis bella
torib' oppidū gorichē, in q̄ obsidioē mlti
cōflict' fiebāt: mltiqz nobiles hollie captiū
bāti et in ghorichē sb captiuitate iohis dnī
de arkel custodiebāti. inter quos eciā semel cō
phēs' ē illustris walram' de breder. pfat'.
Et qūmis aliqb'āmis tūbati captiu' sb dnō
de arkel, tn̄ multociēs optinuit licētiā sub
fidemissioē pgēdi ad hollia; An. M ccc iiij
obijt glos' dux albt': et dux wilhm' de ba
uaria comes de oesteruāt frs ē comes hā
nonie: hollie: zeelādie: et dn̄s frisie. An
M ccc xv in die scē kathēie captiuati apd
arpēbrugghe iohes dn̄s de arkel p dūz de

seuenberghen theodricum de merweda, et philippum
de lecka. prescitatis duci wilhelmo prefato. Qui
iussit eum poni in firma custodia, in qua perman-
sit captivus multis annis post obitum ducis
wilhelmi sepedicti. **De commissione illustris wal
rauni domini de brederode. Ca. xxxiiij.**

Anno domini M cccc xvij feria 2a post festum
penthecostes obiit gloriosus dux wilhelmus
de bavaria, et comes hanonie: hollandie. zeelandie:
et frisie: et ducissa iacoba filia eius facta est com
tissa hanonie (holl. zel. et frisie) etc. Walravus vero dominus de bred(erode)
factus est sub ea vicecomes seu rector hollandie. Duc
issa vero iacoba prefata non potuit suum prio
natum pacifice possidere. quia dux iohannes de ba-
varia eius patruus cum wilhelmo domicello de
arkel, et dordrecensibus effectus est eius adversarius.
Quamobrem et oppidum gorichem idem dux latenter per
insidias [struck through] optinuit. Attamen ducissa iacoba
sibi potestate sua castrum eiusdem oppidi retinuit, qui-
ppe et in walravum dominum de brederode suum
vicecomitem magnam confidentiam habuit, quia sibi
multum fidelis extitit. Tunc ducissa iacoba colle-

git exercitũ ex aliqb᷒ hollie oppidis atq ar=
migeros adunauit in quo walram᷒ dñs bre-
uedẽ extitit p̃nceps milicie et sic ꝑperauit
ad goriche ibiq p murũ oppidi fecerũt fo=
ramẽ p qd intrauerit et ex tũc grãde bellũ
in oppido p̃fato surrexit. Igit̃ aũ bellũ in
exercitu duxisse walram᷒ p̃mcõat᷒ ordinatur
miles: et wilh m᷒ domicell᷒ de arkel simi=
liter in exercitu suo ordiñt miles. Bellũ
ergo crevit vehemẽter in oppido, et multi
ꝓbi viri fuerũt capti et interempti. Nã
post horrẽdũ excidiũ exercit᷒ wilhmi
de arkel novi militis attrit᷒ ẽ suis bel
latorib᷒ paulati declinãtib᷒ a ꝓlio. Et wil=
helm᷒ cõfesti cũ magna pte sui exercit᷒ oc=
cis᷒ ẽ. Corruerũt ergo in eodẽ diro certaĩe
inclit᷒ wilhm᷒ nou᷒ miles fili᷒ iohis dñi
de arkel: domicell᷒ de petsẽ: henric᷒ bast
d᷒ de arkel miles: Comes de opburghẽ: do=
micell᷒ allard᷒ de buerẽ. splinter᷒ bastd᷒ 4
de nyẽrode: otto de ghellitõ: otto de ghe=
mẽ. wilhm᷒ de appeldorẽ: cũ plurib᷒ alijs

armigeris et scrutarijs nostris. Captique fuerunt Co-
mes de wernenbuch: Comes de hulburghen. Johannes
dominus de egmunda: Henricus dominus de homoot: dominus de
milendonck: dominus de proyen. Advocatus de waldorp:
Domicellus de batenborch: Theodoricus dominus de liende:
wilhelmus de ysendoren miles: Arnoldus de ordingen
miles: liaso frater eius miles: Theodoricus de hemen miles:
Domicellus de oersbeeck seu oerslet: Arnoldus de
egmunde: Otto de nuere miles. Johannes de heteren.
Johannes de open: Arnoldus de craenhem: Arnoldus de
haerlaer miles. Ex parte vero ducisse iacobe
corruit egregius walramus dominus de brederode
per neglygentiam sui famuli cum paucis alijs.
de cuius morte ducissa iacoba graviter doluit. Hel
lo pacto illustris walramus productus fuit ad op
pidum vianen ibique sepultus requiescit in choro
ecclesie fere ante summum altare. Johanna vero uxor eius
obijt anno M cccc xviij. sepulta penes maritum
suum. De wilhelmo domicello de bre. 24

Domicellus wilhelmus de bre. fuit frater
walrami. qui fuit iiij filius reynal
di domini de bred. sicut dictum est supra capitulo xxvj
4 Iste etiam suum comitatum de ghenyp vendidit
duci clivie. Iste wilhelmus domicellus de bred.

ius suum, quod habuit ad

siu walravii
p⁹ mortē fr̄is fuit tutor ꝓlīu walravīu fr̄is sui
de bonis in brederuedē. et iohes de vianē mi
les fuit tutor in bonis vianēsiū. Et q̄a fac
tiones in hollia illis dieb⁹ valde gdūs⁹ inuicē
pugnabāt. et wilhm⁹ eisdē fcīomb⁹ se fortit̄
inmiscebat: ecce haerlemū vna dierū cū castrū
brēdūedē armigeris vacuū esset venerūt cū
mltitudine armatorū et destruxerūt illud nēie
resistēte. Hoc castrū nimis formosū cōsueuit
esse p̄teritis tpib⁹. Deīn idē domicell⁹ capt⁹ ē in
bello nauāli ꝓpe wieringiā et lxxx viri in eynk
husē sūt decollati de suo exercitu. P⁹ hec acce
pit in vxorē seniorē filiā dn̄i de merwedē
et steyn in flandria q̄ erat ibidē nobilis b'
ro et cōsāguine⁹ iohis de heinsberch epi leo
diens̄ ex q̄ nō gnt̄. Iste dn̄s de merweda nō reli
quit proles nisi duas filias tm̄ de q̄b⁹ hic
wilhm⁹ seniorē hūit in vxorē, donātes sibi in
uicē iure testamēti oīa sua bona cū adhuc
sani essēt. An. M ccc l. erat an⁹ iubile⁹ unde
et infiniti hoīes tūc romā p̄rexerūt. Verū hic
wilhm⁹ cū vxore sua eciā illis dieb⁹ iuit
romā ꝓ gracijs et indulgētijs optinēdis anni
iubilei. Redeūtesq3 a romā vxor ei⁹ obijt in itinē

de morbo pestilencie. Paucis enim diebus peractis obiit et ipse wilhelmus de eadem peste. Quo cum percepisset iohannes de hensberch episcopus leodiensis prerexit steyn ubi omnia clenodia et bona cum literis predicti domicelli locata fuerant, et ordinavit de eis ad placitum frangendo sigillum et literas iam dicti wilhelmi: et omnia illa bona dedit sorori uxoris predicti domicelli de brede. sicut sibi placuit ceteris retinens

De dominis de vyanen. Capitulum xxxvi

Anno domini M ccc xx. fuit in vigore henricus dominus de vianen qui cum wilhelmo comite hollandie obsedit civitatem traiectum. Hic henricus etiam postmodum fuit unus de sex tutoribus episcopatus traiectensis tempore iohannis de arkel episcopi traiectensis. Genuit autem idem henricus gysbertum dominum de vianen sibi succedentem, et reynaldum fratrem eius. Porro gysbertus dominus de vianen habuit in uxorem filiam domini iohannis de egmunda: ex qua genuit henricum sibi succedentem dominum de vianen et ameyda: et iohannem de vianen militem: et plures alios filios. Hic dominus de vianen in anno M ccc lxxi. captivavit in bello filium comitis sancti pauli in territorio iuliacensi, quem ad libitum eractionavit et fabricavit turrim in castro vianensi dictam santpol. seu sympol. Huius etiam tempore traiectum fabricaverit ghildeburch super nuwenaet

in opposito de vianē: q̄re et magn̄ gweira sur
rexit instinctu ei⁹ dn̄i gysbti int' hollādes
et traiectū. Mortuo aūt dn̄o gysbto de vianē
successit ei h'ric⁹ suus p̄mogenit⁹. q̄ duxit in
vxorē seniorē filiā dn̄i de haerlaer, q̄ fuit
heres castri et dn̄ij de ameyda. et gn̄t ex ea
iohām unicā filiā: vxorē videlicet walr̄
ini dn̄i de brederodē, de q̄bz dctm ē sup̄. An
M. ccc. xviij obijt h'ric⁹ do⁹ de vianē: et amey-
da et sepelitr in vianē. et ex tūc bon̄ ei⁹ de
voluta sūt ad filiā suā p̄dctā dn̄ā et vi-
duā de brederodē. Sed ipa eciā eodē a°.
obijt. et sic venerūt dn̄ia de vianē et a
meyd' ad reinaldū filiū suū, de q̄ dicetr in
sequēti cap°. Porro iohes de vianē miles
fr̄ henrici dn̄i de vianē p̄dci h'nit eciā in vxo-
rē filiā dn̄i de haerlaer sororē iuniorē vxori
h'rici dn̄i de vianē: et gn̄t ex ea. p'ter alios fi-
lios ghysbtū dn̄m de nordless militē. Et hic
ghysbt⁹ duxit in vxorē meynā filiā ghe-
rardi de heemsklerck militis: et gn̄t ex
ea mariā, quā in vxorē accepit Arnol
d⁹ d⁹ de zeuēberghē, q̄ gn̄t ex ea duas filias
Corneli⁹ vero domicell⁹ de bergē acce-

pit seniorē in vxorē **De iiiᵒ Reynaldo jⁱⁱ dᵒ. de bredero͞dē. xxxviij**

Anno dⁿⁱ. M. ccc. xvij

cū illustris walram⁹ dn̄s de breder in ghorichē occis⁹ eēt: reynald⁹ fili⁹ ei⁹ effc͞s ē xviij do⁹ de bre. Igit̄ infr̄ annū (ut dc͞m ē in p̄cedēti ca⁹) obijt henric⁹ do⁹ de vianē et amey dᵉ: et etiā aᵒ eodē obijt iohā filia ei⁹ vxor dn̄a de bredᵉ. et sepeliūtᵘ ambo in vianē Sic etiā reynald⁹ efficitᵘ dn̄s de vianē et ameyda: fuitq̄ etiā burchgr̄ui⁹ traiectiuū. Tp̄e vero occisiōis sui p̄ris erat puer q̄si q̄nq̄ annoꝝ: q̄re et duos tutores hūit ut dc͞m ē sup̄ᵃ. Fuit ergo reynald⁹ cū ad plenā etatē p̄uenisset burchgr̄ui⁹ tr̄iectn̄. do. et baro de bredᵉ: baro de vianē et ameyda: dn̄s de vos hol. do. de ogha: ac schorē. et camp. Cū ergo ad virilē etatē p̄uenisset. trā p̄missiōis et sepulchrū dn̄i cū deuociōe visitauit suscepitq̄ ibiq̄ militarē ordinē cū sūma reuerētia, in hūc modū. Nā veniēs ihosolimā et frib⁹ minorib⁹ sepulchrū dn̄i custodiētib⁹ ap̄iēs itētū suū, intrauit scd͞z ritū ātiq͞ cō-suetudinis scm̄ dn̄i monumētū. Est aut̄ hoc monumētū dom⁹ rotūda de sbiaců-

te rupe excisa: tante altitudinis ut vix ho
extenta manu culmē posset attingere: habens
introitū ab oriente. cui magnus lapis erat in
sepultura dn̄i appositus pro ostio. In cuius angulo
dextra parte locus dn̄ici corporis quasi sarcophagus de
eadē petra factus erat. Color vero loculi et monumē
ti. rubicundo et albo dicitur esse permixtus. Paratis
igitur omnibus necessariis accinctus ē gladio aureo
forum creandi militē ierosol. Quē manu propria
educens tradidit illum ordinatori suo. Qui dans ictū
ei eodē gladio in collo eius ordinavit eū militē
dn̄i. Quo facto gladium posuit in vaginā. Deinde
dextrū pedē sup sepulchrū dn̄i posuit, et ordi
nator eius ligavit ad pedē suū calcar aureū.
Eodē modo factum ē de sinistro pede. Tunc plura
ut fierent ei iniuncta fuerunt. Primo ut ecclesiam dei
et catholicā fidē defēderet cū corpore et rebus tempora
libus. Secundo ut terreno principi suo in licitis et ho
nestis obediret. Tercio ut viduas et pupillos
in necessitate defensaret. Quarto ut in die
sancti georgii martiris diceret ad honorē eiusdē martiris
quinque pater noster et totidē ave maria. Predicto vero modo omnes
milites apud dn̄i sepulchrū scilicet ordinabantur.
Iste igitur gloriosus satrapa dominus de bredeuede prescriptus

redierit ad tras ppas: recept⁹ fuit ad ordīnē mili-
tarē philippi ducis comitisq hollię. Nā idē dux
tradidit ei circa collū latā torquē aureā de q̄ sr̄-
pent⁹ pēdebat ex auro mūdo vell⁹ aureū yasonis.
Et in illo ordīe tūc tpis fuerūt mlti mgni pncipes
videlicet reges, duces, comites, et illustres barones.
sicut dicet in ca° xlvij. Hic igit reynald⁹ do⁹ de
brederodē, dedit⁹ fuit deinceps divino cultui:
amator clerī: larg⁹ elemosinari⁹: cōsilio caut⁹:
et oib⁹ cū eo cōversātib⁹ amabilē et affabilē
se reddidit. De filijs bastardis reinaldi dn̄i
de brederodē. et ghijsberti fris eidē. 28

Porro reynald⁹ do⁹ de bre, et gijsbt⁹
domicell⁹ de bre: fr̄ ei⁹ genuerūt mlta-
ples nāturales utri⁹q sexus. Nā reynald⁹ p-
fat⁹. gn̄t walrānū: reynaldū: henricū: iohem:
iohē pistorē: in tienhovē: yudocū: iohaz pori-
sā in beverwyck: haeskinā: et machteldim:
sorores in eodē mōnstrio in beverwyck. Porro
Reynald⁹ bstd⁹ pdc̄s duxit in uxorē marga-
rethā filiā iohis ruychrock sive de werf cōsu-
lis hollię relictā petri de schēgē: et gn̄t ex ea
yudocū: reynaldū: et iohan: fabricāvit aūt
idē Rey. pulchrā domū in villa heemstede.

in q̃ p⁹modũ obyt an. M ccc. lxxxj. in mẽse febr
et in haerlẽ sepelit apd' frẽs beatissime dei gñ. de mõte
carmeli in capella eiꝰdẽ dei gñtricis. Eiꝰ aũt
uxor ex pmo marito suo iã dcõ gñuerat Johem
de schenghẽ. Johes aũt senior bastdꝰ duxerat i
uxorẽ elizabeth filiã egidij wilhelmi in haerlẽ de q̃ gñt
indoctũ wilhmũ. Ghysbtꝰ nãq3 domicellꝰ
de breduedẽ gñt magistrũ mrinã canoĩcũ
s. iohĩs i triecto: georgiũ: walramũ: dnm
reinaldũ canonicum in triecto supiꝰ: dnz hẽricũ canoĩcũ
in borchloo: anthoniũ: petrũ: pociũ: iohaz
scimoilẽ. in delff. in domo scẽ agnet' hel
wichim. uxorẽ wilhmi vã der goud: elizabz
uxorẽ lãbti de hamersuelt: et machteldim
uxorẽ gysbti pierk. Itaq3 georgiꝰ pdcũs
hũit in uxorẽ filiã unicã philippi ruchrock
cõsulis hollie. Porro ghisbtꝰ domicellꝰ de
bredꝰ pnoiãtꝰ frẽs ẽ tãdẽ ꝯsul hollie: necnõ et
archidiaconꝰ traiectũ: pposituꝰ in sũmo et ppositꝰ
apd' sctz salũtorẽ in triecto. De uxore lii ey
naldi. dni de brede. et eiꝰ filijs legit. 39

Porro ne tã illustris stirps filijs legitimis
et nobili successione careret de cõsilio
amicorum suorũ duxit in uxorẽ mira cũ solẽnitate

yolēdā filiā ghwilhmi illustris dn̄i de saleing ex
hannonie provincia speciosā puellā v̄ginē. cui⁹ sororē
iuniorē hūit in vxorē iacob⁹ nobilis dn̄s de buschuyt.
Porro hic wilhm⁹ fuit vicecomes holtḡ: et hūit
frēm dc̄m symonē de saleing. dn̄z de mōtigi et
hautes: et etiā aliū frēm dc̄m sapsonē dn̄m de opp-
baeſſ. Symō aūt gn̄t inter alios filios yudocū
de saleing sibi succedētē. q̄ iudoc⁹ post modū etiā
fuit vicecomes holtḡ sb maximiliano duce. Itēq̄
vxor wilhmi dn̄i de salleing fuit filia Iohis illust.
dn̄i de creki et gn̄t ex ea p̄t filias p̄dc̄as iacobū
dn̄z de bingehoeri. iohem archidiaconū leodiēsē.
& p⁹modū d. de salleing. philippū et āthoniū mi-
lites. Reynald⁹ aūt dn̄s de bred⁹ gn̄t ex yolēda
vxore sua, quinq̄ filias: et duos filios. P̄ma dc̄a ē
yudoca, et fuit scīmonialis in cōuētu ihrl' p̄pe
traiectū. Scd̄a fuit ioha pedisseq̄ marghareté ducisse
burgūdie. Tertia fuit walrania, quā in vxorē
accepit iohes de gaverē miles et do⁹ de rott.
q̄rta fuit āna, q̄ in iuuētute obyt. Quīta fuit
yolēda canonissa in berghē in hānonia. P̄m⁹
fili⁹ dc̄s ē walram⁹ q̄ p̄ri successit in p̄ncipati-
b⁹ suis: et hic nat⁹ ē in ā° M cccc lxij: ipō die
scī seueri epi, et confessoris Scd̄s fili⁹ fuit francisc⁹ et hi nt⁹

in an° M. ccc. lxv altera die sci blasy. Hic itaqꝫ frācis-
c⁹ cū eēt quidecī annoꝝ frs ē canonic⁹ in sūmo, ciuit
tis tiectū.

De victoria Reynaldi cōtra gandenses. xl.

Anno M. ccc. lij fuit grāde
bellū int philippū ducē comitēqꝫ hollie
ex vna pte: et ciuitatē gādēsē ex altera pte. Cūqꝫ
multi cōflict⁹ fieret, et pleriqꝫ ex vtraqꝫ pte occi
si essēt, philipp⁹ dux destinauit lrās ad holliaz pro
adiutorio hollādēsiū. Tūc venerūt pdcō duci in ad
iutoriū iohēs dns de lanoy vicecomes hollie: iohes
dns de wassenaer: philipp⁹ domicell⁹ de wassenaer
fr ei⁹: rutgher⁹ dns de boetzelaer, aspen et langhe-
raeck: walram⁹ de haestē: et iohes de heemstede
balliuus kenemarie. cū mltis alys nobilib⁹ et
scultetys ex hollia. Itaqꝫ vicecomes hollie. pdcē
rogauit dnz de bred. ut secū duceret sibi expēsis ppis
mille armatos pmittēs eide reddere stipēdia p tāto
nuō, cū flādriā veniret et exercitū ducis intrāret. Qd
et ita fcm ē. ſꝫ tū nō acq̄sierūt stipēdia sibi pmissa. Rey
naldus aūt dns de bred cū frē suo gysbto et mille
viris sicut pnceps imptarit⁹ venit ppiis expēsis
flādriā, et tubis frementib⁹ et vexillis fulgidis castrame
tat⁹ ē in terrā waess et occupāt cū hollādēsib⁹ oppidū
hulst, cōflagrādo q̄ supat. Qd pcipientes gādēses anose

eos debellare statuerit. atque profugere extra terminos eorum: portantes secum funes et cordas cum quibus hollandrinos suspendere posset. Cum autem hollandrini sibi appropinquassent, ceperunt hollandrini fortiter eos a longe salutare cum bombardis, balistis telis et iaculis. Obviantes ergo sibi invicem in magno livore formidolosum prelium in alterutrum commiserunt. Sed postquam gandenses audissent vociferationem eorum scilicet hollant hollant, putabant totam hollandiam ibidem affuisse. quare prius ruina civium suorum fugere ceperunt usque civitatem gandensem. Persecuti sunt autem hollandenses eos crudeliter per grandem strepitum cum magno impetu et ululatu, tubisque clangentibus prostraverunt multos. Quinymmo et ceperunt unum capitaneum eorum et suspenderunt eum in quodam molendino cum funibus propriis in opprobrium gandensium. Ad hoc enim deinde est gandenses secum funes duxerant ut hollandrinos cum ipsis suspenderent ad arbores. Ordinavit autem reynaldus dominus de brederode in illo bello milites iohannem dominum de wassenaer: rutgherum dominum de boetzelaer: et walravinum de haestede cum plerisque aliis nobilibus. Quod percipiens philippus dux gravissime valde regracians hollandrinis sibi principibus amicis cum magna reverentia.

De electione ghysberti de brederode in episcopum traiectensem. C. xli.

Anno dni m cccc lv. xxiiij die mens marcij obijt
rodolphus eps traiecten, qui antecessores
suos penes in ecclia maiori decenter inhumatus est.
Quo sepulto philippus dux, qui et comes hollie
misit traiectum iohem comitem de nassouwe cum pul-
chra comitiua, petens ab ecclia traiecten ut da-
uid bastardus suus eps morinens elegerent in epm tra-
iectensem. Arnoldus autem dux gelrie in propria persona tra-
iectum venit. et petijt pro stephano de bauaria
canonico coloniensi. Electores vero et concapitula-
res spm sctm inuocantes, et electionem celebrantes elegerunt
unanimi voce ghijsbertum de brederode virum egregi-
um et illustrem archidiaconum traiecten. prepositumque in sum-
mo et prepositum ad sctm saluatorem. exceptis duobus
scilicet dno gherardo de masche: et dno iohe de witte
horst. qui elegerunt dnm stephanum, de bauaria canoni-
cum coloniensem. Sed postquam viderunt electionem ita concor-
diter in ghijsbertum archidiaconum deuenisse reuocaue-
runt vota sua et conformantes se ceteris elegerunt etiam
ghijsbertum prefatum. Electio namque ista facta est altera
die pasche vij die mensis aprilis. Ghijsbertus ergo fuit
liij eps electus, et rexit episcopatum per annum et quatuor
menses. sicut temporalis dux et dominus. Nam eadem estate de-
creto consulatus et decanorum solenniter introductus

fuit traiecti in domū epalē ad faciēdū in ea
corporalē residētiā tāqz eps et dn̄s traiectū.
Tpe vo elcōnis eiusdē viguit nimiū in traiecto auc-
toritas ghildarū et cōmunitatis in qbus parū ē
cōfidēdū. Sed ghysbertus elcs mollit induxit
eos ut pmitteret intrare ciuitatē traiectū
Reynaldū dnm de bred. frēm suū: Jacobū
domicellū de ghaesbeeck: et iohem ~~de veneff.~~ prous
decanū in sūmo: et qz plures nobiles p ro-
dolphū pdecessorē suū a ciuitate expulsos.
Quibus ergo ingressis: et ex vtraqz pte ciuibus
cōgregatis: idē dns elcs post longā relatiōem
petijt ut esset de cetero ppls unus et ipe fieret
eis bonus pastor et dns. Spopōderūt ergo oēs
se id facturos. Reuersusqz ē vnusqsqz cū gau-
dio in domū suā: cū et magnā letitiā huerūt
de cōcordia. Porro nichilominus illi qui in tpi-
bus pacis pncipaliores cōmunitatis fuerūt
et ciuitatē rexerāt: videntes exaltatiōez quō-
dā expulsorz: ceperūt timere et pessim crescere
fugerūt amersfordiā: eo qd sciuerūt amers-
fordēses fouere, in ospectu ghysberti elcī pfati.
Itaqz ghysbertus post elcōnē suā misit curiā
~~tunc~~ romanā et ad dnm ppā kalyxtū huius nois

tertiū ꝑ cōfirmatiōe venerabiles ac circū
spectos viros dn̄os ac mḡros ambaciatores
suos. scꝫ. wilhmū paeds: alferdū de montfoet.
euerardū de zondebalch: hmānū de reno.
thicū wtē weer: et ludolphū de horē: oratores
egregios. Cōstituitqꝫ deūnos suos, quos iure
cōsueto tenebat⁹ curie rōāe. scꝫ sūmā qua
tuor miliū ducatoꝝ pro sua cōfirmatiōe leuā
dā in bancho vrbis rome: ne impedimētū
inde sentirēt sui oratores. leuauit papa deū
nos et cōfirmationē nō dedit: ut p̄tebit in se
quētib⁹. Misit etiā idē elcꝰs ad frederici im
peratorē ꝑ inuestura et gladio, q̄ misit ei oīa
p̄dcā dās sibi tpalē iurisdcionē De impe
Porro diccione hui⁹ cōfirmacionis. ex
famā publicā de elcōe ghijsbti de
bred⁹ ꝑ totū hollaz volante cogitauerūt frō
nes cabbelgesiū callide impedire. ꝑsperitatē
hui⁹ elcōnis. Veneruntqꝫ ꝑ suos nūcios brux
xellā ad presētiā philippi ducis, et m̄nifes
tauerūt ei cōsiliū eoꝝ his v̄bis l' similib⁹. Cū
in mlta p̄ce agim⁹ ꝑ te, et mlta disponātur
ꝑ tuā puidētiā, sēp et vbiqꝫ suscepim⁹ optime
p̄nceps cū omni gratiarū actiōe. Oram⁹ er

go te breuit ut audias nos p tua clemētia. Si igi
tr reuerēdissime princeps elcō ghisbti psperitatē ha
buerit, timedū erit pro parte tua idest amissioc
comitat' hollie. Nā Reynald' dn' de bred. frē e'
faciet instācias p comitatu hollie: allegādo
se de stirpe primor comitū hollie eē genitū. Cū
ergo iā p hollā cōpauit sibi multos amicos
et traiectū et orientales frisones similiter opti
nuit ad nutū suū, de facili potest cōplere qd
pdixim'. Q ppt serenissime dux. ne fiāt stringe'
et bella in hollia petim' simulit qten' electionē
pfatā impedire velitis a psperis successib' et in
oib' pmittim' adiutoriū et auxiliū. Quib' dn's
philippus dux stati adhibuit (fidē) verbis illor. et mi
nus iuste: quia idē Reynald' fuit hō in bello pa
fic'. et forte nūq talia ascēderunt ad cor ei':
ymo fidelissim' sp fuit philippo duci sicut
ptuit in bello gādensi. et in multis alys acti
b' suis. Philipp' ergo dux misit stati ad
curiā romanā epm atrabatēse petēs puisi
onē p dauid epo morinēsi filio suo. Simulit
et alfonsus rex aragonū petyt p dauid pdcō
Ambaciatores etiā philippi ducis allegauert
in curia romanā inydoneitatē ghysbti elcī.

[margin note, unclear: al. sortitus fuerit]

asserētes eū ēē irregularē et virū sanguinis p eo
qđ fuisset in bello advs̄ gandēs. Ꝙpter sum̄ pōti-
fex kalixt differēdo causas tenuit abbaciatores
elcī diu suspēsos et plongādo de die in dies misit
interī pvisionē david filio philippi ducis sepe-
dcī. Tandē cū suspicionē de nō optinēdo haberēt
accessit pdcī sex oratores psentiā summi pōtificis
et flexis genib constituti pfat mgr ludolphus
de horē publice et alta voce atq intelligibili ex
posuit. dixit et pposuit hec vba infr scripta vel eis
similia in effcū. Btissime pr cōfisi de vbis cōso-
latorys vestre scītatis qb ex ore eidē scītatis
clare intelleximus quod scītas vrā nō pvidisset
dnō david epō morinēsi de ecclīa traiectēsi
nec intēderet eidē ecclīe trāectēsi nisi cū pace
et sine scandalo pvidere, nichil timeremus
sed oēs simul hic maneremus. scītas vrā vel
let nos oēs tūc, ppt famā pvisiōis q dnō
morinēsi de ecclīa traiectēsi fcā dicebatur
ad recedēdū dispositos breviter remittere ad
priaz cōsolatos pmāsim vsq modo. nūc
cōtra cōmissionē nobis de recedendo fac-
tā pmansuri. Et proch dolor sicut didicimus
tū ex scriptis q ex testiōnys fide dignoz ac

ctiā fuiũ publica toti⁹ curie vōc et scītatis vr̃e cogi
m⁹ dubitare et pbabiliter timere, qđ scītas vr̃a
iā puiderit dño morinēsi de dc̄ta ecctia traiectū
Quod si verū sit scītas vr̃a dicat nobis palā n̄
āmō aiōs n̄rōs suspēdat. Et cū idē mḡr ludolph⁹
vlteri⁹ cōtinuare vellet orōnē p eū inceptā idē
scīssim⁹ dñs n̄r kalixt⁹ intrūpēdo v̄ba ei⁹ publice
cōstāt sincero vultu, et vt apparuit deliberato
aīo oīb⁹ oratorib⁹ audiēs dixit et respōdit in cōspc̄u
ceteris reuerēdis dnīs cardinalib⁹ nec nō archi
epīs: epīs: pnothariys. auditorib⁹ palā ac alys
p̄latis in magnā multitudīe ibi cōgregatis, et p̄s
ti dño ferrico de cluniaco ambaciatore philippi duc⁹
ibidē p̄sētib⁹ audiētib⁹ et intelligētib⁹. Audiatis
audiatis. Fateor h̄ v̄ba vobis dixisse, nec v̄ba mē
faciā irrita. Miror de vobis qđ plus creditis vul
go, et v̄bis vulgi. quā v̄bis meis. Sēp dixi vob̄
et adhuc dico: qđ nūqȝ illi ecctie triectū. nisi cū
p̄ce et sine scādalo puidebo. Et sicut dicitis qđ
ego dixerī vobis ita adhuc dico. Remittā vos
breuit̄ cōsolatos, et v̄bis meis adhibere fidē. 1 vos debetis
Et cū dc̄i oratores de v̄bis huiuscemodi vellēt
eē sufficiēt cōsolati. p̄ et respōsiōem pl⁹ determi
natā affectarēt, et q̄n vellet eos expedire sicut

S

p os dn̄i mḡri ludolphi recepcio, r̄ndit idē dn̄s
nr̄. Expectetis modicū, expectetis modicū.
Qbus sic actis p̄fat⁹ mḡr hman̄⁹ de reno addē
do v̄bis mḡri ludolphi an̄dci dixit. Pr̄ scē
mādatū habem⁹ de recedēdo, si scītis vr̄a
puideri dn̄o monnēsi, nisi puisione huius
modi reuocaret. Atq̄ idē dn̄s nr̄ r̄ndit
Nō recedatis sed maneatis oēs. Sicut sepi⁹
dixi et adhuc dico. Remittā vos cōsolatos
et nisi cū pace et sine scādalo illi eccie pro
uidebo neq̄ v̄ba mea faciā irrita. Qbus
sic pactis p̄dcs mḡr ludolph⁹ p̄missā dn̄i nr̄i
ipe r̄usione intelligēs, dixit. Pr̄ scē vt er
go scitas vr̄a possit liberiori animo absq̄
tremore dn̄o electo an̄dicto puidere, cū nec
alias nec sine pace nec sine scādalo illi eccie
poterit puideri, videat scitas vr̄a intētio
nē ciuitatis et ghildarū et oppidoꝝ atq̄ p̄
trie traiectēsiū p lr̄as, q̄s eadē ciuitas et
oppida cū humilitate et deuociōe trāsmit
tūt scitati vr̄e. Et cū illas lr̄as p man⁹
mḡri hmāni an̄dci eodē dn̄o nr̄o ipe exhi
buerit dixit dn̄s nr̄ pp. Quos habetis cōmissari
os. Et iterū idē dn̄s nr̄ interpellat⁹ r̄ndit. De
tis cōmissarios vr̄is. Acta fuerūt h̄ tpe in

palacio aplico, et in camera parameti sanctissimi
dni nri ppe de mane. du ide dns nr se exueret.
et se alijs vestib9 potificalib9 p solemnitate misse
ppalis ad honore et ob festu coronationis scita
tis sue indueret sb ano nativitatis dni. M.cccc.
lvj. indictioe quarta. die vero martis. vicesia
mensis aplis. q fuit et est dies coronationis dni
ppe kalixti. Sup qb9 oib9 et singulis pfati scr
oratores ghijsberti elcti tm coiuncti qz diuisim
pecierut publicu instrumetu a notarijs pse
tib9 ibide ex q pfata materia pme extitit ex
planata. De adventu philippi ducis ad
hollia; et tractatib9 inter elcm et dd filiu du

Anno M.cccc. lv. cu ambacia cis. xliij.
tores ex utraqz pte in curia roa costi
tuti esset. Philipp9 dux comesqz hollie cu ka
rolo comite cadralesij filio suo ac alijs mltis
pncipib9 et nobilib9 sue curie, in vigilia oim
scoru intrauit hagha comitis in hollia, ut
cu vtute magna introduceret filiu suu dnud
in epatu traiectese. Eode ergo duce in haga
existete solenizauit ide inclit9 dux gl'osa
curia mgnor pncipu et nobiliu. Specialiter
tn celebrauit cogregatione nobiliu sui
militaris ordis, idest oes nobiles conocu

q cū eo gestabāt circa collū torquē aureā latā de
q̄ supⁱ pect⁹ pēdebat vell⁹ aureū yasonis de au-
ro mūdo. Principes ergo in eodē ordīe militari
cōsistētes fuerūt xxvi in numero. et philipp⁹ dux.
eoꝝ decan⁹ erat xxvij. Erāt aūt in p̄fato nūo
excepto duce. Alfons⁹ rex aragonū: Karolus
comes cadralesij: fili⁹ philippi ducis: Karolus
dux aurelianē: et de valoyss: Johes dux de ha
lentsō: Johes dux clivēs. et comes de merchia:
Richard⁹ comes de auenne: Frāco de borsalia
comes de oestuāt: Reynald⁹ dūs de breduc̄d'
de vianē. de ameyd'. atq3 burchgrāu⁹ traiect'.
Henric⁹ de borsalia, dūs de vere: Johes do⁹ de
crōwij, et de symey: Anthoni⁹ de crouwij, et
dūs de p̄sianē et renthi: Symō de laleyng,
dūs de mōtigi: Johes de lānoy vice comes
hollie: Wilhm⁹ de lānoy, do⁹ de wilrewael:
lebegu⁹ de lānoy, dūs de molenbays: Hugo
de lānoy, dūs dezantes, quōdā vice comes
hollie: Johes dūs de cricky, et cānaples:
Tibbald⁹ de nucastrel, dūs de mōtagy: An
dreas dūs de humieris: Matthe⁹ ~~comes~~ de
foix, comes de comynge ~~Johes de fomnes~~ Johē
de melun. dū⁹ de antonig: Petr⁹ de bauffre
mōt do⁹ de sarny: Johes bast'd⁹ comitis scī

pauli, dn̄s de haudbor: Defūcti tn̄ erāt, vt habet
cronica flādrie Meyeri Petr⁹ Cardom⁹ comes
Bolzene: Jacob⁹ lalamus dn̄s bingicurie: Philip
p⁹ Ceruāty, et mote dn̄s. Mathe⁹ flussas comes
Comingi⁹: et hugo aluētan⁹ dn̄s de zantes:
Igit̄ istis nobilibus depētis, venerūt ad solēni
tatē curie p̄fate q̄z plures epi duces comites
barones milites domicelli ac nobiles absq̄z
nūo et estiacioē. Itaq̄z cū philipp⁹ dux in vestib⁹
aureis fluctis incederet cū principib⁹ an̄dcīs
processionaliter vsq̄ maiorē eccīaz fiebat quo
tidie mgn⁹ cōncurs⁹ turbarū. Omni enī die au
diebat̄ sonit⁹ tubarū, et oīuz alioz musicoz.
In eccīa etiā maiori ad parietes pēdebāt ves
timēta aurea in q̄b⁹ ex auro purissiō sūptuose
yasonis historie cū vellere suo aureo cū plerisq̄z
alijs mirabilib⁹ historijs mg̃nificis expēsis ex
texte erāt. Durāte etiā solēnitate p̄libata mi
lites egregij ac domicelli quotidie laborabāt
in hastiludijs et tyrocinijs. Itaq̄z vna dierū cū
dn̄s de brederuede vēturus esset a traiecto ad
hagā, cabbelgēs posuerūt ei insidias in duo
bus locis, ut occideret̄ in itinere. Sed deo
disponēte illis dieb⁹, nō exiuit traiectū, q̄n

credebāt eū venturū, quia propter causas emergentes oportebat eū manere, cū tū ignoraret insidias. Cū ergo in alio tpe subito venisset ad haghā comitis. ut loqretur cū philippo duce de frē suo electo. ecce cabbelgenses absconderūt quīgētos viros armatos in trib⁹ domib⁹ scꝫ oesteruant: gaesbeeck et wassenaer. ut tpe ad hoc nacto eū interimerēt. Sed consiliū eorū percepit ipse. et subito magna cū potentia recessit ab eis et venit traiectū. Cernētes aūt traiectenses quod philippus dux decreuerat. dauid introducere cū potestate in possessionē episcopij allegauerūt inydoneitatē ipius dauid, dicentes, Habemus in priuilegijs, quod nullus illegittimus debet assumi ad minimū officiū in ecclesia traiectēsi. quātomagis pastor seu epūs illius eccīe, debet esse de legittimo thoro natus. Contra hāc allegationē philipp⁹ impetrauit nobilitationē seu dispensationē pro dauid filio suo. Sed nec sic traiectēses ad huc cōtenti erāt quia congregauerūt stipendarios pugiles et frumēta in preparationē pugne future. Insuper

edificauerūt machinas et fortalicia cū ciui
tatē vt inde se defenderēt, Decani ergo ghil
darū habentes auctē adhuc magnā in
ciuitate traiectēsi acceperūt quotidie in
societatē eorū ribaldos et truphatores .
Qui sic multiplicati habuerūt multociēs
inuicē occulta cōsilia . et tandē adhoc de
uenit eorū iniqua potestas, qd̄ minores
seu pauperiores ciuitatis voluerūt esse
maioꝝ auctoritatis . et sic deprimere maio
res et sapientiores urbis Aliqū ergo cap
tiuarūt aliquos de potentioribꝰ qui mul
totiēs erāt in magno periculo occisionis .
Igitur in anno dn̄i M. ccc. lvj. in die sc̄i
marci euangeliste . cōmunitas cōuenit in
vnū cōgregata sup platēā appellatā de
noey ad perficiēdū multa mala . Qd̄ cū
ghysbertus percepisset venit cū dn̄o de bre
derued̄ fr̄e suo . et heynrico burchgrauio
de montfoerd cū multis militibus scuta
rijs et armigeris aīosis cōmunitati obuiā
ad resistendū tumultuāti vulgo . Igit
cū vidisset dn̄m . elem . cū suis paratissi

mū ad plū timuerūt valde et petierunt
ab eo dexteras. Qui dedit eis pacē tali cō-
dicioē ut deponerēt arma sua, et qui vole
bāt esse cū eo declinarēt in alterā partē.
Oēs ergo tā divites quā pauperes se trās
tulerūt ad dnm elcm. Tūc ghysbert' elcs
traiectū deposuit cōsilia eorū. et ne de cete
ro per pelvim cōgregarēt sub pena decol-
lationis ipis interdixit. Constituitqȝ rtores
civitatis scdȝ antiquū bonū modū et p-
bi viri captivi liberabāt. et sic cessavit
de cetero eorȝ tumultuatio. Itaqȝ iohes
dux clivēs multis vicibȝ laboravit pro pa
ce cōponēda inter philippū ducē avuncu
lū suū: et ghysbertū elcm traiectū. sed
parū profecit, Insuper iohes de hensbech
eps leodiens cōsiliari' ducis et cōsāgui
ne' elci una dierū promisit dno elcō q
ipetraret ei pacē a philippo. et in casu q
nō posset ipm ducē dimitteret et cū mille
eqtibȝ expēsis ppriis veniret sibi advs'
ducē in auxiliū. Cū ergo pdcs eps in-
stāci' pre ceteris omnibus laboraret.

pro pace et dux pmissione iã dcam percepis-
set, coegit eundē antistitē sicut publica fama
intimabat, ad resignãdũ epatũ leodiensē.
Qd' et postmodũ fecit inuitis leodiensibus:
et ipse dux per assensũ dni ppe cõstituit lu-
dowicũ filiũ ducis borbonie epm in leo-
dio quē tñ leodienses nõ benigne receperũt.

De introductiõe dauid in aliquib9 oppidis et castris territorij traiectensis

Anno M. cccc lvj. cũ phi-   Cap xliiij
lippus dux impetrasset prouisio-
nē episcopij traiectñs pro dauid filio suo,
quidã ex oppidis amersfordię et renen. cũ
illis qui nup recesserãt a traiecto venerũt
in haghã comitis ad philippũ ducē et da-
uid filiũ suũ. et in tãtũ cõspirauerũt cũ
ipis, ut idē dauid de bñplacito et assēsu
pris sui mitteret cũ eis adrianũ de bor-
salia, dnm de brigdã maritũ anne bast-
dę eiusdē ducis pro occupatiõe duoꝝ
pdctoꝝ oppidoꝝ. Quibus gestis euerard9
vander eyst, castellan9 in horst, q ipm cas-
trũ sibi impignorauerat pro sũma septē

miliū florenoꝝ renēsiū dixit ad p̄fatū aduanū, q̄d si sibi redderetur predc̄a sūma, castrū horst traderet sb̄ dn̄io et potestate ipsius dauid. q̄d et ita fc̄m est. Pauco de hinc tp̄e elapso dauid cū iohe dn̄o de wassenaer, et multis armigeris venit in ghorichē, ibiq̄ honorifice receptus, introductus fuit solemniter cū processione a decano et cap̄lo sequētibus oppidanis, cū consulatu in ecclesia. Ibiq̄ post gratiarū actiones extra ecclesiā cū multis cereis et luminarib⁹ in suū deduct⁹ fuit hospiciū. Altera vero die cū curib⁹ et eq̄tib⁹ peruenit tyelā. Deīn veniens in renē, receptus fuit ibidē et homogiatus ut ep̄us et dn̄s traiectēs. Eodē etiā modo et recipitur in amersfordia, De introzinizatione dauid ep̄i traiectn̄, xlv.

Eodē anno philippus dux. ciuitatē traiectēsē cū virtute magna expugnare disponēs. vniuersalē expedicionē per totā hollādiā indixit, et in festiuitate beate marie magdalene oppidū leydense intrauit. Mansit aūt

ide dux. cu karolo comite cadralesn filio su-
o in oppido leydensi per plena ebdomada.
Ubi du esset vocauit ad se de traiecto sub
firmis treugis Reinaldu dnm de brederue
de frem elci traiecten. Qui misit primo an
se henricu burchgrauiu de montford. cu
viginti quinqz equitibus ad denuciadu
suu aduetu. Altera vero die ipe dns bre
rueden venit cu centu equitib9 et statim
fit cocursus viroz mulieru pueroz qz
et videndu eu tam egregie intrante. Reinal-
dus ergo dns pfat9 cu iohe duce cliuie: et he-
rico burchgrauio de montford: iohe de re- Prons
ness: decano in summo: et iacobo preus fre
ei9 peruenit ad psentia ducis. Sed cu nec
sic pax posset copom, ide dns brederuedu
redyt traiectu ad frem suu elcm. Quibus
gestis philipp9 dux stati perrexit woerde,
et dein venit ad oppidu yselstein. Ubi
du esset venerut ad eu iohes comes de
stampeys et nyuers: anthonius bastar-
dus philippi ducis cu magno exercitu
cogregato ex flandria: pickardia: han-
nonia. brabancia. Habuit etia philip

pus dux penes se, preter p̄dc̄os in exercitu suo
karolū comitē cadrelesii filiū suū: iohem ducē
cliuie, iacobū filiū ducis borbonie: adulphū dn̄z
de rauesteyne frēm ducis cliuie: iohem comitē de
marle, petrū comitē de bryanē: frēz ei⁹ filios lu
dowici comitis scī pauli: wolferdū comitē de
bochon, filiū heynrici dn̄i de vere: iohez dn̄m de
cronwy: iohem dn̄m de arck: iohez dn̄m de lā
noy vicecomitē hollie: wilhelmū dn̄m de egmō
da: et iohem dn̄z de wassenaer: cū mlt̄is alijs
nobilib⁹ et scutarijs laude dignus. Dux vero cli
uēs p̄fat⁹ cepit iterū de pace tractare cōponēda.
venitq3 traiectū et ex parte philippi ducis p̄
buit mlt̄a dn̄o elc̄o pro resignatiōe sue elcōis
Porro ghysbert⁹ elc̄s traiectn̄ caute cōsiderāns
philippū ducē nimis p̄potētē existere, et iā oppi
da et castra dauid subiecta esse. ac sibi multa
oblata fuisse p ducē cliuēsē. cepit auscultare
et rē cordi tradere. Ea pp̄ter ut oīa bene ratifi
carēt misit cū iohe duce cliuie suū cōsulatū
scz dn̄m de brederuedē: burchgrauiū de mont
ford. iacobū de menvelt: iohem de renesse et
dn̄m de zwluē: iohem de preuss. decanū: et ia
cobū preuss frēm eius: ad philippū ducē in

ysselstein. Pax ergo cōponitur et promulgatur
in hūc modū scz vt ghijsbertus elcūs cederet sue
elcōni. et sic ghijsbertus maneret deinceps archi-
diaconus traiectēsis et ꝓpositus in summo sicut
prius fuerat. Prepositurā aūt sci saluatoris
iā resignauerat dño wilhelmo de montford. In
super et haberet prepositurā sci donatiani in
brugis: que magnis opib⁹ extitit ditata atqꝫ
ad vitā maneret cōsul hollie cū duplici stipē
dio. Et etiā cōcluditur qd omni anno ad vi
tā suā haberet ex epatu traiectēsi, summā qua
tuor miliū et ducētorū florenōꝝ renēsiū. Igit
pro expēsis suis factis in curia romana ac ali
bi attribuebāt sibi semel quinquaginta milia
leonū bone monete ex auro. et de hijs oīb⁹ effi
citi fideiussor iohes dux cliuēs. Sub tali aūt
condicione philippus dux cū dauid filio suo
et ceteris pricipib⁹ intrauit ciuitatē traiec-
tēsē cū magno gaudio. Deinde dauid epus intr
decenter ad ecclīaꝫ traiectēsē habēs a dextris
ghijsbertū sepe dcm electū. et a sinistris iohez
preuss. decanū eccie traiectēs: et ibi solēnit
introduct⁹ fuit. quia ghijsbert⁹ archidiaco
n⁹ iā dcs locauit cū sup cathedrā epalem

et homogiat. Juravit ecia͂ servare iura et plebiscit traiectẽsiũ sc͡dz antiqua͂ consuetudinẽ. Igitur post dies octo philippus dux cõmisit civitatẽ traiectẽsẽ reynaldo dño de brederuedẽ burchgravio traiectẽsi, et ghysberto archidiacono fr̃i suo regẽdam. et ipse perrexit cũ exercitu suo an̄ davantria͂. David vero ep̃s se transtulit ad castrũ horst.

De homicidio perpetrato per walramũ bast dñ de brederuedẽ. Ca. xlvj.

Anno M. ccc. lvij° rectores oppidi haerlemẽsis volebãt extorquere excisia͂ de clero et sacerdotib9 eiusdẽ oppidi. Et fuit p cessũ cõtra eos p david ep̃m traiectẽsẽ et p pcur torẽ eius fiscalẽ. Et cũ clerus adhuc nollet reddere, missi sũt a p̃dc̃o oppido amersfordia͂ ad david ep̃m nicolaus de yperẽ, burgimgr̃ harlemsis: et gherardus de noortwyck scabin9 ac wilhelmus paeds, secretari9 p̃dc̃i oppidi. ut mãdatũ adu̾sus clerũ haerlemẽsẽ super p̃missa ab eodẽ antistite, optinerẽt. Cũq3 pervenisset cũ curru extra traiectũ versus amersfordia͂ et venissẽt supr̃ biltũ, ecce apparuit cõtra eos walram9 bastard9 reinaldi,1 cũ equis et satellitibus suis et interfecit ignorãte p̃re suo ibidẽ nicolaũ

1 dni de brederoeden

burgimgrm et gherardū schabinū. Erat enī eis
irat⁹ idē bastard⁹ eo q sibi cū missus fuerat a p̄re
suo zantfordiā cū alberto de raphorst. sculteto ha
lemēsi. cōtumeliā et violentiā intulerāt in p̄dcā
villa. quare etiā p̄dcm albertū occidisset si eū ibi
dē repperisset. Nichilominus tn̄ p̄r eius reinald⁹
valde inde doluit, et eū longo tp̄e videre noluit.
Quibus sic occisis tāt⁹ fuit dolor in haerlē, qd
haerlemēses dimiserīt crim clerū in pace: et in ā-
tiquis cōsuetudinibus. Interfecti sūt aūt
in anno p̄notato septima die mēs aprilis et
pacificati hoc homicidiū per walramū pre-
noiatū post annos decē. De gwerra inter
traiectēses et amerffordienses Ca. xlvij

Eodē etiā anno dauid ep̄s traiectensis
habitauit ad tēpus in horst, et multi
ciules de traiecto fuerūt illis tēporib⁹ in amf-
fordia hospitati. Quare magnę discordię et
gwerrę surrexerūt inter traiectēses et amerffor-
diēses. Nā traiectēses exierīt adu̇s⁹ amerffordiā,
et molestabāt oppidū grauiter valde sagittātes
ignē in oppidū in tātū qd nouū oppidū inde cō-
bustū sit. Qd cū ep̄s cognouisset, intrauit in a-
merffordiā. Quo intrāte traiectēses recesserūt

ab oppido. Mansit tn̄ gwerra inter traiectēses et
amerssfordiēses. Capitanei vero traiectēsiū fuerūt
Reynaldus de brederuedē: ghysbert' archidiaco
n' fr̄ eius: henricus burchgrauī' montfordie
cū plerisq3 alijs nobilib'. Contingebāt eni exhēc
gwerra quotidie hinc inde magna multa damna. Trac
tatus fuerūt de cōcordia sed nichil ad pacē pfe-
cerūt. quia dauid eps voluit oīno quod exules
traiectēses haberēt introitū ciuitatis. sed ciui
tas traiectn̄ noluit hoc admittere. Anno ergo
M. cccc. lviij post festū pasche traiectēses exie-
rūt cū magno exercitu, et fabricauerūt qddā
fortalicīū sup emā, et repleuerūt suis arma-
tis quorū capitane' fuit Wilhelm' de wij
Tūc intrauit territoriū traiectēse in adiutoriū
ū epi, et oppidi amerssfordiēsis anthonius bas-
tardus philippi ducis cū mille equitibus
Preparauitq3 se aduersus ciuitatē traiectēsē
et misit prefate ciuitati diffidationis lrās
et cōbussit aliquas domos sup biltā. et sic traiec
tēsibus nō exeūtibus reintrauit amerssfordiā
Tandē pax ē firmata sed exules traiectēses
nō optinuerūt ingressū ciuitatis. Anno M cccc.
lx. dauid eps, mortuo iacobo domicello de

gaesbeeck optinuit sub dn̄io suo oppidū et castrū wyck
dorestadū. Fabricauit aūt multa in eodē castro. meli
orauit, fortificauit de cetero pro maiori tp̄e ibidē
habitauit **De quibusdā gestis gest̄ inter da
uid ep̄m traiectēsē et reynaldū dn̄m de
brederuedē Ca. xl viij**

Anno dn̄i M cccc. lx. iohēs dominus de
lannoy vicecomes hollādie pacē fir
mā composuit inter dauid ep̄m traiectēsē cū suis
amicis ex una parte: et ciuitatē traiectēsē. ghys
bertū archidiaconū et dn̄m de brederuedē frēz
eius: et henricū burchgrauiū ~~fratrem eius~~ montfor
die cū suis amicis ex altera. tali tamē cōdicioē
ut exules manerēt eiusdē cōdicionis sicut aū tp̄a
declaratū fuerat. in cōpositioē pacis inter phi
lippū ducē et rodolphū ep̄m traiectēsē quondā.
Etiā nūc promulgatū fuerat. qd mḡr gherar=
dus de ryn: mḡr iohēs brant: dn̄s wilhelm9
de bochorst. et euerardus vreyss manerēt
extra ciuitatē traiectēsē. donec cōcorditer si
mul placeret ciuitati traiectēsi archidiaco=
no dn̄o debrederodē et burchgrauio montfordie
.. et nō aliter. Cū ergo sic amiciciā per aliqs
6 annos seruassēt, venit una dierū ep̄s traiec

tēsis ad reynaldū dnm de brederuedē, et petijt ab
eo vt sibi oposus auxiliator fieri vellet ad opti-
nēdū per totā diocesim vnū brasdenariū super
iugera agroꝝ. Qui annuit quātū in se fuit. Et
cū periculū propterea instaret tumultuātis vul-
gi, hoc impedire nitētis rogauit vlterius idē pō
tifex, vt iā dictus dūs brēruedēsis secū duceret
de viane. quadringētos viros armatos ad re-
sistēdū sediciosis hominibus. Qd et pnominatus
dūs fecit, et epūs optinuit qd cōcupiuit. Deīn
aliquibus annis post hoc elapsis, antistes iterū
petijt a pdcīs nobilibus, vt mgr iohes brant
optineret ingressū ciuitatis traiectēs. Dūs
aūt brēruedēs in tantū laborauit apud alios
qui habebāt interesse vt admitterēt: et sic mgr
iohes brant intrauit ciuitatē. Post hoc cū mgr
reynerus factus esset cōsul epī traiectēsis. ve-
nit idē mgr missus ab eodē epō vna dierū circa
horā septimā in mane ad dūn brēruedēsē et
archidiaconē frēm eius, dicēs eis post cōsue-
tā salutationē sic. Ecce dūi mei in breuibus
diebus dūs meus epūs habuit relationē mecū
de nobilitate personarū vestrarū, de qua mltū
cōtētatur. Insuper inter cetera asseruit si integrē

liter et cordialiter posset incūbere sup vestrā sapientiā et potestatē, qd valde bn̄ tūc esset cōtētus, et estimaret se de cetero fore securū, et plures alios dimittere intēderet a societate sua. Cui responderūt dicētes. Totū qd possum⁹ ad mādatū suū promptissimū semp inueniet tā cōsilio quā facto. sed si postq̄ ei in omnibus obtēpauerim⁹ intenderet nos a se reicere sicut aliquos reicit melius nobis tūc esset manere domi quā suis negocijs implicari, quia q̄ .. vult auxiliator dn̄oꝝ fieri, nō habebit gratiā vulgi. Quibus dc̄is mḡr reyner⁹ blande locutus ē ad eos. et perduxit eos tandē ad p̄sentiā dauid ep̄i traiectēsis. Tūc ep̄s locutus ē ad eos verba magistri reyneri anposita. Et respōderūt dicētes: Graciosissiē dn̄e potest vtiq̄ vr̄a maiestas cōfidenciā ponere in nobis, dūmodo et nos similiter cōfidere possum⁹ de persona vr̄a. Cū eni oia q possum⁹ fecerim⁹ vobis. si velletis tūc ex informacōe inimicoꝝ nr̄oꝝ reicere nos a maiestate vr̄a et inducere super nos emulos nr̄os, tūc destrueremi⁹ nos ip̄os. Qui respōdit. Absit vt ~~hoc faciā. Nequaq̄~~ vt rem istā faciā, Dico eni vobis si sic feceritis nūq̄

// nequaq̄ hoc fiet

a et fuerint deinceps quasi amici fidelissimi ad invicem

auxilio meo premiati eritis, immo sicut fratres meos
vos habebo. Habuerunt ergo gaudium magnum
ad invicem. Porro aliquibus diebus transactis
scilicet anno M.ccc.lxix ante festum purificationis
marie. David episcopus convocavit ad se dominum
de brederode: et ghysbertum fratrem eius: et ce-
pit cum eis conferre de malo regimine et statu
civitatis traiectensis. et inter cetera proposuit eis
ut sibi auxiliari vellent, quod ipse posset se-
mel rectores civitatis ponere ad beneplacito suo
quod numquam ante in traiecto factum esse noscitur,
Post tres ergo dies convocavit illos rectores
ad cameram suam in presentia domini de brederue-
de et ghysberti archidiaconi: ac magistri rep-
neri. et dixit eis: Habeatis debitum respectum
ad utilitatem communitatis et civitatis traiect-
tensis. et in dubiis cum absens fuero debetis ire pro
consilio ad dominum brederodense et archidiaconum fratrem
eius, et facere sicut preceperint et non aliter. Et
post plura verba redierunt ad edes suas. Fece-
runt autem predicti rectores sepius sicut ipsis ab episcopo
fuerat imperatum: accedentes ad dominos predictos pro
consilio in eius absentia. Post paucos dies
venit iohannes dominus de wassenaer ante civitatem

// ad placitum suum et fecit sic. Posuit ergo episcopus illo anno certos rectores

traiectēsē, ut pertrāseūdo pergeret wyck: dore-
stadū ad epm̄ dauid. Cūq; portarij quereret ūde
ueniret et quorsū tēderet, ille rediculose respō-
dit dicēs. Venio ex frācia, et uolo ire ad epm̄.
Cūq; hoc nūciatū fuisset ghysberto archidia-
cono sciēs eū falsū dixisse de frācia, p̄cepit ut
nō intromitteretur. sed per gyrū ciuitatis pge-
ret wyck: dorestadū. Qd' et ita fcm̄ est. Sed eps
propterea iratus uocauit ad se rcōres, quos in
traiecto posuerat, et eis iniunxit qd' hoc factū
publicarēt cōsulibus ciuitatis sibi displicuisse:
et qd' de cetero talia nō attēptarēt. Ghysberto
aūt archidiacono seu dn̄o breuedēsi fr̄i eius
nichil insinuauit. ffecerūt aūt rectores sicut
eps eis p̄ceperat. Post quinq; dies dn̄s breue-
densis ueniens in ciuitatē et percipiēs rumo-
res istos perrexit ad epm̄, et dixit. Dn̄e mi
audiui uocatos fuisse rcōres ciuitatis apd'
maiestatē uestrā: et qd' eadē maiestas ur̄a
nō fuit cōtenta, q dn̄s de wassenaer mā sit
alias seclusus a ciuitate, et in hoc uidet' in
erratū fuisse. Nā nuper mādastis rcōribus ciuita-
tis, q in dubijs recurrerēt in absentia ur̄a
ad frēz meū l' ad me: et q nos eis dicerem'

ꝓ rato habueritis. Debuissetis ergo nos ꝑus auisasse et apud nos et rectores mentē vrām inde exposuisse: et si tūc cōtrariū fieret merito possetis irasci. Si ego l'frē meꝰ aliqū facerem aliqͥ q nō placeret. et hoc nō velletis nobͥ intimare, tūc melius nobis esset negocijs vrīs nō implicari, quā sic reportare ingratitudinē, quā satis iā habemꝰ. Rūdit ꝑsul, Propterea melius ostēdi mētē meā de hac re ciuitatis rectoribus, quia nō libenter haberē qd' rumores venirēt ad karolū ducē frēm meū qd' nobiles milicie sue excluderēt sine ratiōe a ciuitate mea traiectēsi. Cui rūdit, Dn̄ dicitis debuissetis tn̄ nobis priꝰ dixisse. et si tūc aliqͣ causa subfuisset. eā vtiqꝫ indicassemꝰ dn̄acioni vrē. Quibꝰ dcīs recessit verbis pacificis ad propria,

De occulta cōspiratione aduꝰ Reynaldū dn̄m de brederuedē

Anº dn̄i M. ccc lx. Ca. xlix.

Incepit persecucio siue captiuitas nobilis satrape reynaldi dn̄i de brederuedē. Porro idē annus repperit in isto vsu psalterij vbi scꝫ Attēdite. Nō sūt occultata q̄ filijs eoꝝ in generaciōe altera, Cogitāti.

ergo m de ea dn̄i Reynaldi tribulatiōe flere ma-
gis libet quā aliqd scribere. Cuius enī vel saxe-
eū pectus ille hui⁹ tribulati pene ad cōpaciē
dū nō emolliāt. Hāc aūt tēptationē ideo p-
misit deus euenire illi ut posteris nobilibus
daretr exemplū paciencię eius, sicut et scī iob
dilecti dei. Nā sicut btō iob insultabāt amici sui
ita isti insultabāt et penas inferebāt quos
ipē nūq̄ offēdit. Vel ideo permisit deus illi
euenire hāc pessimā tēptationē, ut leuius a
pctīs suis purgaretr. Cū enī omni pctō debe-
tur pena, multo melius hic in foro mīę q̄z p^mo
dū in foro iusticię puniri testāte ezechiele pph̄a
q̄ sic dicit. Diē p anno dabit tibi dn̄s. Ac si a-
perte dicat. Sicut leui⁹ et breui⁹ ē puniri p diē
q̄z p annū: sic leui⁹ et breui⁹ ē puniri in p̄senti
tp̄e q̄z in futuro. Dicit enī de⁹ ad tribulatos p
nauī prophetā. Nō cōsurget duplex tribulacio
afflixi te et nō affligā te ultra: et conterā nūc
virgā de dorso tuo et vincula tua dis rūpā
Multę ergo fuerūt tribulationes p̄dc̄i rey-
naldi et suoꝝ s; de omnib⁹ his liberauit eos
dn̄s, ut patebit in seqñtib⁹. Nā cū idē reynal-
d⁹ dn̄s brerueldensis sexagita q̄si annos in

etate haberet et iā senio lassus eēt q̄dā diaboli mē
bra tūc erāt in territorio traiectēsi et hollādēsi ho
mines scz pestiferi, et pacis turbatores: et eorum
q̄dā erāt nobiles. et q̄dā ignobiles diuites. q̄
cōspiratione traditoriā firmauerūt valide aduer
sus iā dc̄m pricipē, ut eū cū progenie sua tol=
lerēt de terra et no᷑ eius delerēt de memoria
hominū: q2 grauis erat eis ad vidēdū, et
hoc nō propter aliq̄s causas legittimas, nisi
tm̄tū ꝓpter suas factiones pessimas, quas in
corde gestabāt, Noīa aūt virorum illorum nō est
meū exponere. quia hoc esset nimis pericu
losū, eo q̄ lites et bella inde posset oriri. Sed
deo cui nuda sūt oīa et apta iusto iudicio
iudicātur manifestabūtur. Reuelabūt enim
celi iniq̄tatē eorum et ipos. et terra aduersus
eos cōsurget, et manifestū erit pc̄m illorum
in die furoris dn̄i. Dicit enī dn̄s nr̄ in ew
angelio s. mathei. q2 nichil opertū, q̄ nō reue=
labitur. Hy ergo hoīes cōsiderātes reynaldū
dn̄m de bre, in pulchritudine pacis gaude=
re, et deo in trāquillitate famulari: eq̄uo
aīo sustinere nō q̄bāt. Quāobrē adierūt oc
culte ad karolū ducē comitēq3 hollie. et ad

david episcopum fratrem eius, et diffamaverunt eum
ac fetere fecerunt in conspectu illorum. callide
cogitantes, et ad invicem dicentes. Non sint
manus nostre in eum, procontracti a duce nostro et
fratre suo episcopo david. Exacuerunt ergo tamquam
gladium linguas suas, et dentes eorum erant
arma, et sagitte. et lingua eorum gladius acu
tus. et propterea eum dederunt episcopo, ut quasi ip
si a tribulatione eius viderentur immunes, loquen
tes adinvicem, Occidamus et non occidamus. Sic
occidamus ut non ipsi occidisse iudicemur. Ex
acuerunt enim tamquam gladium linguas suas, et fir
maverunt sibi sermonem malignum: Unde zelus quo
tendat, quo prosiliat livor. invidia quo ferat
presentis historia patefacit immanitas. David
igitur episcopus nimis credulus verbis proditorum susur
ronum effectus. satis preceps etiam fuit ad tribulan
dum illum, eo quod sibi videbatur. magna utilitas
inde sibi evenire. Nichilominus tamen occulte
hoc decrevit adimplere, et non manifeste
quia tunc idem Reynaldus, optime precavisset
ex eo quod erat ingenio clarus, et multos in
civitate habebat amicos. De captivita
te Reynaldi domini de brederuede C. l.

Anno dñi M.ccc lxx. in die scõꝝ mrm̃
viti et modesti, q̃ fuit feria sexta post
festũ penthecostes, Reynald⁹ dñs de brederue=
dē oīm p̃dctoꝝ maloꝝ inscius et ignarus, as=
sũpsit secũ quinqꝫ filios suos bastardos vi
delicet walramũ drossatũ terre bianẽsis.
Reynaldũ balnuũ in voss hol. henricũ. iohẽz
et iohem. et gherardũ de ryn. et perrexit
cũ eis wyck dorestadũ, ut tractaret cũ an
tistite dauid de utilitate rei publice. nesciẽs
qd' grãde malũ machinaretᵉ ab eodẽ pōtifi=
ce. Nō eñ erãt lites et inimicicie aperte
inter eos. et ideo idẽ Reynald⁹ absqꝫ armis
et absqꝫ magna turba famuloꝝ pfectus ẽ.
Nã assũpsit tm̃ secũ duos currus, et in v=
no illoꝝ ipe sedebat cũ filijs. et gherardo de
ryn. In altero aũt erãt ministri eius, cete
ris in ciuitate traiectẽsi remanẽtib⁹. Cũqꝫ
sic, ut p̃mittitᵉ wyck dorestadũ intrasset, sta
tim occurrit illi phillipot vn⁹ de p̃ncipalior
b⁹ ministris epi. et dixit ei dñs brerue dẽsis.
Si nō displicuerit oro ut eatis ad dñm mẽz
gr'ocissimũ epm̃ ut sciat me hic esse et ali
qua velle cũ eo cōferre. Qui cũ reuersus

fuisset ab epo dixit pōtificē egrotare, estimās
quod an̄ prādiū nō posset loqui cū antistite.
Iuit ergo ad ecciam et audiuit deuote missā.
Qua finita iuit ad suū hospiciū et cepit prā-
dere. Cūqȝ ad mēsā sederet, dauid eps ostēdit
dn̄o de brederuedē signū pacis et amicicie mag-
ne quia misit sibi cibaria et ferula in mag-
na opulencia, ut letus existeret. Nā ministeria-
les epi intrantes hospiciū suū ferebāt secū
scutellā coopertā, in q̄ erat piscis dictus stoer,
et alij habebāt āphoras vini p̄sētātes ei h̄
oīa ex p̄te pōtificis. Ipē vero cūcta cū grāz
actione accipiēs, iussit ministerialibus ipīs
potū dari de vino. Cū aūt circa finē prādij
esset, misit idē dn̄s hermānū de wy ministr̄
p̄sulis, q̄ cū eo in mēsa sedebat, ut videret q̄
hora cōueniēci⁹ posset loq̄ cū epo. Qui reue-
niēs, ait Dn̄s n̄r ex q̄ nō est bn̄ dispositus,
sūpsit medicinalia, et cōsultū ē sibi a me-
dicis q̄ post sūptionē ~~q̄ post~~ modicū qes-
ceret, sicut et facit. Quāobrē potestis eciā
modicū quiescere, et frō modico inter vallo
ipē mittet pro vobis. Qd̄ ut fr̄ reynaldus
audiuit decreuit aliquātulū et ipē dormire

et postea cũ epõ expedire negociũ suũ. Interea
dd̃ disponebat oĩa q̃ erãt necessaria ad futurã
captiuitatẽ. Cũq3 ptrãsisset spaciũ vni⁹ hore,
misit dd̃ hermãnũ de lwy pro dño de brederue
dẽ. Venit ergo dñs de brederuedẽ cũ familia
sua ad palaciũ, nesciens quod sibi malũ ab an
tiste machinaret. Qui cũ ingressus esset et staret
añ gradus dixit ei q̃dã ex pte epi. Veniãt tecũ
filij tui cũ gherardo de ryn. et ceteri maneãt
inferius. ffecit aũt sic et ascendit aulã. Cũq3 ibi
diu stetisset, tãdẽ aperta ẽ vna ianua camere. et
dixit ei quidã Dñe intrate hic ad dñm nrm
traiectẽsẽ. Intrauit ergo solus camerã, et nõ
vidit epm ibi. Statĩ clauditr ianua: et exspec-
tauit ibi põtificẽ. Verũ cũ diu exspectasset põ
tifex nõ venit s3 alfũci⁹ venit cũ tribus socijs
et dixit ei, Dñs nr̃ mãdat ut nõ recedatis nisi
de sua licẽtia. Quo audito vehemẽter expauit.
et quid solus inter ministros crudeles ageret
ignorauit, et dixit ei, Quid significat hoc. Vbi
ẽ dñs me⁹. Perducite me ad eũ, Si enĩ habet
aliq̃d aduẽsũ me audiã desup eũ, et si tũc nõ
potuero excusacionẽ ptẽdere, merito luã, Qui
dixit ei. Sis cõtẽtus, q2 cõtẽplabis epm tpe

suo Illis aūt adhuc ibidē manētib⁹ dixit post sp̄
ciū unius dimidie hore alfonc⁹ ad eū. Dn̄e da
m̄ gladiū tuū. Qui fecit sic. Quo f̄cto ait alfō
cius. Sequere nūc me: quia dn̄s n̄r sic vult ha
bere. Secut⁹ est ergo eū superi⁹ ad quādā came
rā in q̄ dormiuit p̄ma nocte. Sequēti aūt nocte
perduct⁹ ē ad camerā cuiusdā firme turris et
magne: et clauso firmiter ostio abierūt. Reynol
dus ergo dn̄s de brederuedē nesciēs cur ista sibi
inferebant quia nichil mali sibi cōsci⁹ erat post
āmiratione nimiā manū mittit ad fortia: et
orat deū pro paciencia: sciens qm̄ p̄ multas
tribulationes oportet intrare regnū celorū.
Igitur filij bastardi ei⁹ cū famulis eiusdē erāt
inferi⁹ p̄pe nouā structurā ludētes cū pilis
estimātes quod dn̄s eoꝝ loq̄retur cū ep̄o igno
rātes fr̄m p̄dcm̄. Tandē quibusdā horis trās
actis venit q̄dā dicēs eis auctoritate ep̄i
Recedatis et ite in oppidū ad hospicia vr̄a.
Cui Reinald⁹ bast̄d⁹ dixit. Nō recedem⁹ absq̄
p̄re n̄ro. Tūc ip̄e et alij filij post p̄uā morulā
volebāt videre et habere p̄rem suū, sed nō po
tuerūt. Jussum ē eis quod recederēt sine mora
de castro ad oppidū. Qui cū se iratos ostēderēt

et egredi nō vellet vocati sūt sagittary oppidi ut custodirēt castrū et oppidū. et filij bastardi cōpulsi sūt ire ad oppidū in hospicijs suis et sub fide iussione mandati eis ne exeant oppidū. De captiuitate ghysbti archidiaconi traiectēs C. lj.

Erat enim huiusmodi generoso viro Reynaldo sicut sepius dcm̄ est q̄dā vnicꝰ frī ex utroqꝫ parēte ghysbertꝰ noīe quōdā elcs traiectēs. Hic ut superius dcm̄ ē traiectēse pōtificiū cū suū ex electione esset tradidit illud p resignationē epō dauid. a quo sibi et frī suo mūc multa mala inferūtur Unde et idē ghysbertꝰ dicere potuit: Nūquid iri redditur pro bono malū qa traiectēse pōtificiū de iure meū erat et illud dedi tibi. Quod aūt malū sibi reddidit patet in sequētibꝰ. Nā idē antistes captiuato reinaldo dno de brederodē cogitauit apprehendere eciā ghysbertū archidiaconū frēz eiꝰ. Dixit ergo ministris suis ut pararēt tres aut quatuor ~~eqtes~~ equos: Quibꝰ pparatis dixerūt sui sibi, fecimꝰ dn̄e quod iussisti. Eodē ergo sero epūs cū illis eqs indesinēter equitās intrauit ciuitatē traiectēsē Quā cū ingressus esset, fecit cōgregatio

onē fieri per pulsationē maioris cāpane. Ipse
vero sup armaturā indut⁹ veste blavia de fluc-
to in primus ad plana civitatis venit cū pvo
numero pugilū. Ghysbertus aūt prepositus audi
ens epm cū paucis in civitatē intrasse. et cōgre-
gationē fieri civiū. venit et ipse epo obviam
cū trecētis vel quadringētis viris, ut psuli si
necesse foret auxiliū ferret. nesciens qd frē ei⁹
captus esset ab eodē antistite. Salutavit ergo
ghysbert⁹ epm et postea subiunxit dicēs Ob
quā causā fiūt ista: Pacifica ne sūt oīa. At ā
tistes ponēdo manus suas sup scapulas ghis-
berti dicēs Propter te ista facio: ut (soluerit) tradas mi te
captivū. Ait ergo illi: Date mi inducias, ut de-
sup querā cōsiliū a frē meo, ignorās quod cap-
tus esset. Rndit psul et dixit. hoc nō potest fieri
quia habeo frēm tuū captivū. At ipse ut hec au
divit stupor irruit sup eū, et pavore cōcussa st
oīa viscera ei⁹. Quod vidēs georgi⁹ filius bas
tardus ei⁹ habēs in manu sua malleū de plū
bo voluit interficere pōtificē, qz videbat qp
in triplo maior numer⁹ pugilū erat cū eo qz
cū epo. Ghysbert⁹ nolēs manus suas mittere
in sacratū pōtificē, retinuit eū. et octo socios

eo⁹ ne perciteret antistitē. Estimās ergo epm̄ inducere verbis dulcibus et racionibus ad liberacionē frīs sui reynaldi: iuit cū pōtifice dauid ad palaciū eiusdē p̄sulis, q̄ tn̄ omnibus amicis sui displicuit. Ubi dū esset captiuatur ab epo, et vinculat⁹ in pedib⁹: et insup̱ auertit faciē suā ab eo ne eū loquētē audiret. Remāsitq̄ nocte illa in ciuitate traiectēsi. Eodē vero sero bānīti fuerūt a ciuitate traiectēsi oēs famuli ghysberti archidiaconi et frīs sui reynaldi dn̄i de brederuedē. Altera aūt die ꝓpe meridiē posuit ghysbertū captiuatū in curru añ palaciū p̄fatū, et ꝑmisit eū ibi ad tēpus sic sedere in publico ut magis adhuc cōfūderet⁹ et spectaculū fieret omnibus ciuib⁹. At ghysbert⁹ posit⁹ cū facie v̄s⁹ ecciam scā martini: et subleuatis oclis aspexit eam lachrimasq̄ erūpētes: et p̄ pudore ab oculis ei⁹ exilientes valedicēs bto martino totū se illicō cōmēdabat. Post hec epus cū ghysberto archidiacono ad wyck: dorestadū ubi fr̄ ei⁹ tn̄batur in custodia: et locauit iā dc̄m ꝓpositū in camera alteri⁹ turris. Tūc epus vocauit ad castrū p̄fatū ex oppido oēs filios bastārdos dn̄i de brederuedē. Et iuniorē iohem q̄ clericus erat et ad

sacerdociū tendebat pmisit ire quo volebat.
Reliqs vero oēs captiuauit, et trusit in carcerē
tenebrosū et īmūdissimū. In quō cū fuisset p qn
q3 dies: eps pmisit tres abire sc3 Reynaldū:
henricū: et iohē3 seniorē. Sed walramū horribi-
liter vinculatū locauit in iā fato carcere hor-
rēdo. Igit eps ut amici antedcōr nobiliū ma-
gis debilitarēt, et ipe plures amicos haberet,
redyt traiectū, et introduxit exules multos q
erāt añ tpa proscripti a ciuitate, qui latitaue-
rāt apud amersfordiā, quos nouit esse inimi-
cos hor nobiliū. Volenda igitur uxor reynal-
di dñi de brederuedē cū filys et filiab' suis
se transtulit ad vyanē oppidū suū, ut ibi
tute cū filys suis maneret. Venerūt etiā ad
vyanē pro defēsioē et tuitione oppidi ex gel-
ria fili' sororis dñi de brederuedē videlicet
walram' dñs de ameroyen, et walram' de haef-
tē. Adūsary ergo ꝓlibator nobiliū fecerūt
per totā terrā pessimā famā fieri ut eos o-
diosos redderēt cūctis hominibus, et suffla-
tes diuulgauerūt ubiq3 qd erāt traditores
pessimi: et qd nisi eps eos captiuasset, ipe
antistes infrª dies tres expulsus fuisset ab

epatu suo et sic ulteri⁹ laborasset in detrimētū
karoli ducis. Cūq3 talis fama odiosa diuulgata
fuisset per totā terrā, erubuerūt amici eoꝝ ve
hemēt: quia nūq3 dēs l' audit⁹ fuerat smo hu
iuscemodi de eis vel de eoꝝ progenie. Quod aūt
talia nō ꝑtēderūt, patet: quia si hoc voluisset
quia tūc nō melius frm fuisset q3 a ghysber
to ~~diacono~~ archidiācono tempore sue captiuita
tis: quia tūc habuit occasionē et vim faciēdi. Fle
bāt ergo sui et ad amaritudinē mētis perducebā
tur oēs amici eoꝝ, eo q tā insignes viri sicut
fures et latrones in pacis terra et tpe essent
captiuati. Oratio aūt fiebat sine intermissioē
ab incolis dnationū suaꝝ ad deū pro eis. Vi
dēs aūt epūs quia ista placeret inimicis ꝑdcoꝝ
apposuit apphēdere et iohem de ameronghē
virū ingenuū scultetū traiectēsē. Quē appre
hendit in die aplōꝝ petri et pauli, et hoc sic:
Nā postq3 captiuasset epūs ꝑdcos nobiles, iste ci
uitatē exiuit pro qb3dā suis negocijs expedien
dis. Tādē rediēs in die aplōꝝ, dū epūs cū ceteris
canonicis post vēs eciam sci petri solēnit' vi
sitaret, affuit eciā ibidē iohes scultet⁹ et va
dēs ad pōtificē ostēdit se illi et salutauit eū.

Resalutavit eū antistes et ostēdit illi faciē
iocūdā et amicabilē. Solēpnitate igit͛ pac
ta iohes de amerōgē nō cogitās fraudē secu
t⁹ est epm ad palaciū suū/et intravit cū eo au
lā. Ubi cū esset david dixit cōmciādo ad scultē
tū traiectēsē. Optiē bn̄ venistis ab adulpho
pricipe gelriē. Oderat eni W eps adulphū in
morē pricipē gelriē/eo q̄ prēz suū ppriū deti
nebat in vinculis: et etiā pp͛ter aliā causā
q̄ talis erat. Recessit eni aliqū ab eo q̄dā servi⁹
ei⁹ q̄ furat⁹ fuerat p̄ciosa clenodia sua. et hic
app̄hēs⁹ ē et suspēs⁹ in terra ghelrēsi ab eodē
adulpho. Et cū eps libēter rehabuisset cleno
dia sua: adulph⁹ noluit sibi mittere quia
in furto ea cōp̄hēderat. Tūc iohes de amerō
gē cepit se excusare de ope sibi imposito. Ve
rūptn̄ eps nō excusationē accipiēs captivā
vit eodē servo cū. Quē cū app̄hendisset/misit
wych: dorestadū et posuit eū in vinculis. Igi
tur idē eps libēter etiā captivasset iohem
burchgraviū de mōtfoerd/et iacobū de nyen
nelt/et ceteros insignes/quos scivit amicos
esse reynaldi dn̄i de brederuedē sed nō potu
it q̄z vidētes i p̄dcīs dolū ei⁹ sēp se absētabāt

ab ei⁹ p̄sētia De tortura walrāui et iohis de amero. l.ij

Porro minima p̄fntor̄ nobiliū gaudebāt sup captiuitatē eorū, et iocūdabant̄ in tyrocinijs et hastiludijs, et mittebāt inuicē salutationes et imp̄cationes gaudior̄. Alij aūt eor̄ edētes et bibētes ducebāt choros et celebrabāt cōuiuia magna. Alij vero dicebāt Visi sūt sup terrā semel. Quasi diceret, amodo nō videbūt̄. Et q̄dā illor̄ manifestos fecerūt se ip̄os. Nōnulli etiā pergebāt per terrā hollādie et diocesi traiectēsē, inuestigātes subtilissie, vbiq̄ vitā et fāā illor̄ ut inuenirēt occasiones legittimas ad p̄dedū eos et nō inuenerūt. Etiā ip̄e dauid quotidie cepit tractare cū adu̇sarijs dn̄i de brederuede, q̄liter ip̄m p̄deret. Sūmi vero aduersarij et omē cōsiliū q̄rebāt testimoniū: quia nō habebāt, adu̇sus p̄dc̄os nobiles ut eos morti traderēt p̄ karolū ducē nec inueniebāt, vn̄ possēt eos accusare tanq̄ dignos morte. Multi eni multa testimōia in mediū p̄ferebāt, et cōuenientia seu firma nō erāt ad illud procurādū, qd̄ dc̄m est. Nouissime aūt in cōsilio decretū est extorq̄re causas blandicijs minis et tormētis a walrauo. Venientes ergo

od cū volebāt aliq̄ ab eo scire. Multipharie
multisq; modis investigātes interrogave
rūt multis s'monib' nūc de p̄re suo reinaldo nūc
de ghysberto patruo ei' causas multas inq̄
rētes. Ipe vero rūdit, Quā accusationē adūs
eos habetis. Dicatis quid multis a me scire. Spe
cificet' eni aliqd' crimē, qd' vultis ip̄is l' m
imponere. Cui rūderūt et dixerūt. Si illi
et tu nō essēt malefactores nō captivasset
vos dn̄s nr̄ pōtifex. Ait aūt illis; Specificet'
ergo crimē qd' vultis nobis imponere. At illi
minas intulerūt dicētes. Tu manifestabis nob'
occulta cōsilia, et tradicioēs p̄ris tui mei nō et
tradiciones tuas et p̄rui tui: alioquin supplicijs
et tormētis peribis. Cui adhuc renuit aliqd
dicere, q̄a nō volebat fingere medacia morti'
cōtra p̄rem suū, et p̄ruuz. Tūc in vigilia nati
vitatis iohis baptiste veniētes cū tortoribus
volūt eū aggredi cū tormentis, ut aliqd de se
et p̄re suo diceret. Querebāt eni tādē ab eo mlt'
ta et horrēda crimina: et p̄mo de homicidio
ab eodē p̄petrato inter haerlemēses p̄pe tra
iectū sup biltā, de quo dcm̄ ē supius ca. xlvi

Sed illud homicidiū ꝯ̄mis pacificatū fuit q̄rūt tū an ipē induct⁹ fuit ꝑ p̄re ad illd ꝑpetrādū. Ipe vero dicebat se illud ꝑpetrasse sine sitū pr̄is sui. Tūc vlteri⁹ q̄siert an nō sciret de cōfederatōe pr̄is sui et pr̄ui cū adulpho pricipe gelrie cōtr dauid epm̄ et karolū ducē frēm suū ad ꝓfugā dū eos de p̄ncipatib⁹ suis. Occasionē aūt q̄re istud q̄rebāt. sumebāt ex hoc eo qd' idē adulph⁹ istos nobiles captiuatos diligeret et maxime dnm̄ breruedensē ꝓpter probitatē suā et cōuersationē optimā vnde merito erat diligēd⁹. Tertio q̄siert de cōflagratōe yselstein si nō sciret an p̄r ei⁹ vel pr̄u⁹ cōsiliū vel auxiliū ad illud incendiū p̄buissent. Ideo etiā q̄sierūt istud, quia gelrenses incendētes yselstein venerūt ꝑ terras dn̄i de brederuedē. Sed hoc ipe prohibere nō potuit, quia reinald⁹ tūc tp̄is nō fuit in ꝑtibus illis. Et etiā venerūt tp̄e noctis ꝑ villas, et nō ꝑ clausuras vel ꝑ oppida. Quarto q̄sierūt an nō sciret, q ꝑ p̄r ei⁹ fuit intentionis mutādi cōsulatū et rectores in traiecto tp̄e q̄ sacerdos q̄dā celebratur⁹ esset suā p̄mā missā. Insup et innumerabiles alias causas ꝓq̄rebāt, q nimis

prolixe fieret ad narrãdũ nũc illd nũc istd inuestigãtes. Et iã cũ nõ posset habere ab eo certitudinẽ aliquor triniũ die ꝑnotato scz in vigilia iohis baptiste cũ tormẽtis eũ aggrediuntur et vt aliqd dicat volunt inducere cruciatib9 Tortores ei9 fuerũt tymãn9 marschalcus: philipot castellan9: alfũci9: et iohes dauci. Exuentes aũt eũ vestib9 suis ligauerũt eũ atrociter nimis ~~At ille posit9~~ sup quoddã scãnũ in tãtũ. q impressioẽs cordarũ longo tpe retineret in corpore et in cruribus suis. Torqbat̃ quasi inhumaniter nimis. At ille posit9 in tormẽtis dicebat. Quid vultis a me scire? Et rñdebãt dicẽtes. Volum9 affirmari a te oĩa q proposim9 Igit sic diu tortũ recesserũt ab eo Altera aũt die q est natiuitatis bti iohis baptiste iterũ torqbat̃. Et in vigilia visitationis bte marie et in die per infusionẽ aq iterũ tort9 ẽ. Nã cũ supinus iaceret infuderũt aquã p os in ventrẽ ei9 ut fortius cruciaretur. Nõ cũ festiuitati parcebãt seu scitati diei. Tortus est aũt quasi innumerabilib9 vicib9 videlicet p xl. seu. l. vices cũ diuersis supplicijs vt ipemet postea retulit. Aliqñ semel in die aliqñ bis et aliqñ quater

[Margin note: et saltauert sup ventrum eius]

in uno die passus ē scissiā tormētu. Tādē v̄
rijs penis cōpulsus ē oīa affirmare, q̄ ab eo
q̄rebāt, tū de p̄re ~~atq3 p̄ātro~~ suo. q3 de seipo
et iohe de amerongh̄e. Nec mirū qr multis
vicib' atrocit' nimis fuit tort' in tm̄ q̄ mlto
cies reputabatur mortuus. Ceterū oīa q̄ ab
ip̄o tormētis extorserāt, volebāt habere i
scriptis ab eo p̄ scripturā manuū suarū, sed
ad hoc inducere nō poterāt ip̄m. Vn̄ ip̄i ea an-
notātes digerūt in scriptis ut accusationē
haberēt adūsus sup̄' dictos. Porro forūi p̄re
notatu torq̄bāt iohes de amerōgh̄e absq3 ulla
mīa, et dicebāt ei. Ecce walram' cōfessus ē ista
et in cōfessione tali decollatus est. Cur ergo abnu-
is nobis manifestare veritatē. Sicut enī ille
in cōfessiōe p̄dcā mortuus ē, ita et tu morieris
supplicijs: vel manifestabis nobis traditiones
tuas. Simili mō etiā dicebāt ad walramū de
iohe: q' et ip̄e in tali cōfessiōe decollatus ēēt.
Extorq̄bāt vero sicut dcm̄ ē de iohe sculteto oīa
q̄ volebāt p̄ dira tormēta. Immania ergo hij duo
in suis corporib' p̄tulerūt tormēta, ut heredes fie
rēt mortis turpissi̅e̅. Scripturā aūt illā quā
sic accipiebāt ab eis, miserūt ad karolū ducē

De patruo eius nec non de—

vt magis eis irasceretur/ viris sepedictis, in tm̄
q̄ nō volebat amō videre faciē polende uxoris
reinaldi. Ipā enī polenda cū ysabela ducissa
mr̄e karoli ducis, et alijs multis nobilibus cō
sanguineis suis laborabat pro viro suo/ vt ad
p̄sentiā ducis perduceretur/ et ibi in cōspcū mi
litū de ordine eiꝰdē ducis iudicaretur. quia et ipē
reinaldꝰ erat de eodē ordine. Ipi enī pricipes
de p̄dc̄o ordine flexis genibꝰ idipm̄ petebāt.
Dux vero karolus mltū iratꝰ, parū de p̄cibus
nobiliū suoꝝ curabat, De euasiōe eiusdē. C. liij
Tūc waltramꝰ drossatꝰ in maxima angus-
tia positꝰ, q̄d ageret/ quo se verteret/ igno-
rauit omnimodis. Vidit enī q̄ in tribulatione
magna esset, et q̄ mors sibi absq̄ dubio immine-
ret. p cōfessiōe sua et ideo q̄ plurimū tristaba-
tur in cogitatiōibꝰ suis. Cui vero moribūdꝰ offer
ret vulnꝰ suū, ad q̄ iret, apud q̄ deploraret dolorē su-
ū nisi corā pijssima mr̄e saluatoris. Quod et fecit
quare et ab ipa meruit liberari. Nā postq̄ fecis
set votū ymagini btē mr̄e v̄ginis in tienhouē
sensit deinceps subleuacionē doloꝝ suoꝝ. Quali-
ter aūt mirabili euētu sit de horrēdo carcere e-
lapsꝰ audiat vlteriꝰ dilectio vr̄a. Erat enī positꝰ

|| et duorum hominum testimonium caluret dummodo in confessione tali interfuerit esset. Cum vt vidit testimonium predictum satis grauiter irascebatur

in cōpedibus et multociēs peciit habere recēcia stramina e qb9 semp colligebat duriora. Cū qb9 tādē aperuit seras de cōpedib9 suis. Qn̄ ergo ciba ria sibi portabāt ponebat se in vinculis. Minis tro vero egresso surgebat de vinculis et grad9 in

nicetia faciebat euellēdo lapides vt scādēdo atti geret fenestrā pˀuulā in cacumīe carceris po sitā. Vidēs igit qa spes ei esset exorauit btā virginē mariā vt in hora egressionis ei9 tāta cōmocio vētoꝝ et aeris fieret vt nō perciperet frm̄ suū custodib9 castri auditu. Qd̄ et ita fcm̄ est. Rūpēs aūt vestimēta sua linea in scissuras longas fecit de eis stramīb9 funiculū fortē et locauit illū ꝑꝑe fenestrā p se ampliatā sic tm̄ qd̄ extra carcerē posit9 posset dissoluere et de ponere funiculū. Aduenīēte tm̄ hora liberatio nis sue totū se bte marie ṽginis pᵒcinio cōmēdauit: et sic nutu dei in nocte post octāz assūptiōis marie exiliuit cū p̄dcō funiculo de tn̄broso carcere cū p ix. ebdomād͡ꝰ et iiij di es in captiuitate fuisset. Cūqꝫ staret extra carcerē ꝑꝑe vndecimā horā et laboraret p de positiōe funiculi ne diluculo suū frm̄ pciperet. ecce casu un9 ministroꝝ pōtificis aulā exiuit

ut effunderet suã urinã. Quẽ cũ Walramꝰ mĩ
gẽtẽ audiret, stetit sb silẽcio donec ille reingre=
deretur. Nõ eni poterat eũ videre, quia ultra mo=
dũ tẽnbrosa erat nox illa. Cũqꝫ eni nox illa nimis
frigida esset et mḡna turbacio bẽtox et aeris fie
ret, famulꝰ ille cicꝰ q̊ potuit reingressus ẽ aulã
ad socios suos. Post cuiꝰ recessũ Walramꝰ accipi
ens funiculũ abscõdit et puenit natãdo ad an=
teriorẽ ptẽ castri. Ipe vero repiẽs ibi multa lig
na assũpsit qddã tignũ cũ quo intẽdebat trãs
natare rivulũ lake ne impediret a spasmate in
cruribꝰ. Et cũ in via errasset, et iterũ necesse ha
beret transnatare fossata castri ut sup aggerẽ
veniret, venit natãdo pe cignos quiescẽtes
q̄ propt adventũ eiꝰ territi fecerũt grãdẽ sonũ
in aq̃ percucientes alas suas, ut volaret ab eo.
Castrẽses aũt percipiẽtes sonũ cucurrert ex
aula cũ luminaribꝰ multis, ut viderẽt qdnã
esset unde talis sonꝰ fieret in aq̃. Walramꝰ
vero vidit unũ habẽtẽ manũ suã cãdelis
repletã, et occultavit se cũ silencio ne cognos=
ceretur ab eis. At illi videtes cignos natãtes
dixerũt ad invicẽ Walramo audiente. Cigni
mutuo pugnaverũt. Quibus ingressis Wal

ram⁹ tūc meli⁹ faciēs viā ꝓpter lumē ostēsū
peruenit cū tigno sup aggerē. Tūc cepit
sagacit' inuestigare, q̄liter ad trāsnatādū
lakā cōmodi⁹ posset ꝑuenire. Et cū iā q̄si vs
qꝫ ad mediū fluminis cū ꝑnotato tigno ꝑ
uenisset, erre turbacio aeris ꝑ pluuiā et
grādinē nō sinit eū ꝑtrāsire. quare reūsus
ē cū periculo ad aggerē. Et cucurrit sicut
poterat q̄si ꝑ unū miliare et venit ad domū
cuiusdā habētis naues ꝑ trāsfretatiōē flu
minis lakę. Cūqꝫ excitasset prēm familias
et simulasset se sauciatū et infirmū ait illi
pr̄ familias. Unde venis? Qui ait. De eme
ness ego venio Ibi enī cōgregatio magna vi
rorꝫ fuit hodie et discordātes in causa qꝫ
tractauim⁹ dire pugnatū, et ego sauciat⁹
sū Timeo enī insequētes et capi ab eis ide
o rogo ꝓpter deū sine mora a vobis transfre
tari. Et extracto de bursa sua denario au
reo dedit illi dicēs. Festina ne tardaueri'
adiuua me. Porro pr̄familias let⁹ effici'
de aureo denario et cōfestī ꝓparās schaphā
dedit illi famulū suū, ut trāsfretaret. Et
cū famul⁹ laboraret in remigādo. Walra

m⁹cū cautela studuit acq̄rere cultellos eī et
dixit ei Quorsū remigabis. Ille ait Usq⁹ oppi
dū culeburch. Ait aūt illi nō volo ibi eē: sed
volo ut remigetis in hagēstein q̄a voluit eē
in dn̄io p̄ris sui. Sed cū s̄uus ille nō intēde
ret dixit ei. Remigate usq̄ȝ in haghēstein et
dabo tibi p̄ mercede tua bonū denariū sin
aūt cōsūmabis hic vitā tuā. At ille vt hec
audiuit fecit scd̄ȝ volūtatē suā et p̄duxit eū
eū in haghēsteyn. Apiensq̄ȝ iterū bursā suā
dedit et illi aureū denariū. Habebat eni et
adhuc oēm pecuniā suā quia t̄pe captiuita
tis nōdū erat spoliat⁹ pecunijs. Iuit aūt ad
domū sculteti: et p̄mo q̄dē p̄ voce cognit⁹ ē
a filia dom⁹. Que dixit ad p̄rēm. Walram⁹ dros
sat⁹ ē hic. Et ait. Insanis. Nō eni ē hoc possi
bile Surgēs igitur schultet⁹ de lcto excita
uit oēm familiā suā et cōstruxerūt copiosū
ignē ut walram⁹ calefieret. Et walramus
calefaciēs se et accipiēs a sculteto alias ves
tes venit in crepusculo diei ad portas ypa
nēsis oppidi et clamauit voce m̄gna ut ape
rirēt sibi porte et intromitteret. Oppidani
aūt audiētes walramū eē an̄ portas intro

duxerūt eū cū magno gaudio. et narrauit eis
et omnib⁹ audire volentib⁹ ea q̄ sibi in captiui
tate acciderāt et quomodo euasisset imminēs
mortis periculū. Misit aūt tūc vnū virū sim
plicē cōfesti ad wyck dorestadū, petēs ab epo
torquē suā argētēā. Cūq3 nūci⁹ venisset circa me
ridiē ad wyck dorestadū et epūs ista audisset
misit vnū de ministris suis vt videret si walra
m⁹ euasisset de carcere. Qui apto carcere et eo nō
inuēto renūciauit pōtifici. Postq3 dn̄s hec audie
rat nō credidit tū ꝙ esset in vyanē sz estimabat ꝙ
adhuc latitaret in agro et ideo misit plures e
quites ad pq̄rēdū eū: sz oēs reu'si sūt eo nō inuē
to. Tūc p̄sul diligēt nūciū p̄dcm̄ examinās di
dicit ab eo tēp⁹ quo walram⁹ in vianē venerit.
Et vt cognouit qd' verū esset dixit ei. Si walra
m⁹ hūc torquē suā desiderat veniat hic et aufe
rat. walram⁹ aūt minime cogitās vt ad epm̄
rediret. cōpleuit deuote peregrinationē suā
et obtulit bt̄e marie v̄gini in tienhouē trā va
lētē annue sex florenos renēses et grās egit
btīssīe mr̄e v̄gī p euasiōe sua. Insup et fecit de
pingi oēz modū euasiōis sue in q̄dā assere et
posuit in capella an̄ imaginē eidē v̄gis in tes

timonium rei geste. Elapso igitur walramo de vin
culis et carcere, manifestavit crudelitatem cun
ctis quam sustinuit. et quomodo per dira supplicia
compulsus fuisset omnia affirmare que ab ipso querebantur
Igitur dictus antistes satis anxius in corde suo iam cri
stes prohibuit ne nobilibus vinculatis diceretur neno
quod walramus evasisset de carcere: ne inde animo
siores efficerentur ad non fatendum. Antistes autem
sepius post torturam walrami habuit contra captiuu
tos nobiles consilium, ut eos perderet. Convenerunt
ergo in unum aliquam adversarii eorum et consiliarii pon
tificis et consilium inierunt adversus dominum de brede
ruede. ut eum morti traderent per causis ab eo ex
quirendis cum tormentis. Et averterunt sensum suum. et de
clinauerunt oculos suos ut non viderent celum. et seden
tem in eo neque recordarentur iudiciorum iustorum
dicentium innocentem et iustum non interficies.
Hic ergo ab eis decretum est. ut et dominum de bre
deruede cum tormentis invaderent. quod et fecerunt
ut patet in sequentibus capitulis De tortura Rey

Grande et pene naldi domini de bre. c. iiij
inmane facinus fuit, tam adeo tamque dire
walramum de brederuede tortoriis ingeniis
plectere, ut quod vellet omne totum penitus affer

tus diceret. Pontificis tm̄ accessit neronis cōsili
ū quomodo et ad itidē nobilē reynaldū de brede
rudē fatēdū induceret. ymo et pudet dicere qd
sceleris intervenit. nā certe impie statuerūt nisi
sua spōte idipsū fateretur nobilis miles qd' pīdē
walram⁹ detexerat. cōpuls⁹. sevas man⁹ in eū tor
mētis iteratis extēderet. O feroces animos. O cru
deles cogitaciōes. O virus pessimū in nobili do
mo de brederrudē labē qrere. q opido sēp honoris
cupida fuit. Perite scelestes. optimū illi nomē
tradidit antiqtus. Nichil nec qdē vel un⁹ fame
sue negligēs visus ē de caterua measse. Unde de
brederudē nobilis leo exivit. Sed qd'. Tūc qdē
nō ambulāt qere v̄tuosi. tū malorum perdicione
scl'm manet. Sicq; et in alto sedētis v̄borum immemo
res dicētis innocētē et iustū nō pdes morte. cū qī
illustris stipes hollie ex origine dedit. velut eos
q aut aliena diripiūt. aut q sedicionē cōmittūt
latrones. et penis et tormētis strinxerūt. atro
ci nāq; supplicio aggressi. dignū quiddā audi
re sperabāt. conatiq; intelligere ab eo. qd' pī
dē nūq; cogitaverat. l' etiā semel. Sed nō ē a
deo pmissū ut sic innoxi⁹ tāq; p noxa tradere
tr̄ innecē. innocēs evasit p post tormēta. Et

subseqūēs edicio penarū oīm manerie exponet /
quā etiā et sua nobili manu, q̄ mētiri nō didicit
reynald9 cōscriptū qd' ip̄e nūz reperi. Cū igit̄
anni dies in p̄festū petri ad vincula venisset /
die vna iouis phebo v̄so in occasū / nona ho-
ra aut circiter / iniquitate pares quatuor phi-
lipot: alfons: Johes dauci: tp mān9 inscale9 / cu-
biculū ingrediūt̄ / quod dn̄z de bred'nede s'uabat /
in cū vero dirigētes s'monē dixerūt. Jussu dn̄i
traiectēsis aggredim̄ hoc breue portātes in
manib9 q̄ et tibi dare habem9 interrogata.
Tūc inter q̄sita p̄mū fuit de homicidio / qd' sup̄
biltā cōmiserat walram9: Sc'dz de eo q̄ in psel-
steyn fecerāt incēdiū gelrēses: Tertiū qd' fed9
inysset cū iuniore gelrie p̄ncipe adulpho:
Nomisse quia ip̄e et fr̄ ei9 ghysbert9 p̄posit9
tū dies vna occurreret q̄ et q̄dā missā celebra-
ret p̄mā destinasset in traiecto cōsulatū mu-
tare. nec hijs cōtēti p oīa / quin magis cōfic-
ta adderet plurima v̄ba. Verū et walramū:
et iohem de amerōghē itidē mētiti sūt retulis-
se. Mox secū existimās innocēs miles rey-
nald9 intra se ait. Et timor et pauor vndiq̄z
8 me pungūt / si q̄sito malor assentiens fecisse

me dixero/ mors m̄ in prōptu ē: si nichil v̄bo meo in
quā voluero petitionē firmare. cētū cētū mortes
indies ferā oportet/ penas eorum euadere nō possū:
Aurjus qd valet assentiā? Minime certe: me me e
qssimo iudici deo cōmittā et apiā veritatē. Sicq
deliberat⁹ nobilis reynald⁹ veritatē detegere voluit,
quia et ipa nūq de domo de brederuedē aut p̄fu
ga fuit aut exulauit. Et cū honorē sic cōsuluisset
qsitis taliť rńdit. In euū vsq nō reperiet̄ in sci
tū fuisse unq nisi post homicidiū qd fecerat wal
ram⁹ ymo cede ppetrata et ex corde displicuit: q et
dū statio aurei velleris alias fieret de hoc lati⁹
interrogabar. Reliq vō in singula pūcta nesci
ta sūt penit⁹. et in hoc viuere ac et mori sū parat⁹: q et si
walram⁹ et de ameronghē iohes ab his differē
do aliud voluerīt asserere: sinite me corā venire
ubi fuerīt illi: et taliter fateri nō audebūt.
Tūc prudēs et audax hoc dn̄i respōsū male
ferētes. in eū v̄si crudeliť dixerūt: Nichil ti
bi adiutorio erūt cōpta hec verba. Et stati
accersit⁹ spiculator cōparuit: secū baiulās
q ad torturā valerēt: ipi⁹ q accedēs iohes dan
a extēdādo man⁹ eg indignas aureū hoc
vellus abstulit de scapulis suis: qd multo

fauore honoreq3 multo illustrissime palme du-
cis burgu̅die philippi: illi velud emerito tradide-
runt. O velleris aurei cl̅i latores: O viri insig-
nes audite q̅tu̅ iniurie ordini q̅tu̅ dedecoris,
huic ordinis supposito, ta̅ pessimo fuctore euene-
rit: quis v̅r̅ existe̅s hoc patie̅t perferret, si oib9
iussit milicia vobis pupillos et viduas defe̅-
sare, an no̅ innoxius reynald9 iste inter v̅ros sorcie-
tr̅ tutione̅? q̅ et si vel oe̅m vindicare immune̅ no̅
libet, corripite salte̅ ordini et v̅ri illata̅ iniuria̅,
q̅ in aureu̅ vell9, vel eciā cla̅ no̅ erubueru̅t co̅mitte-
re, publice puniat̅. Maiestas se lesa̅ cognoscit. Cu̅
igit̅ ablat9 e̅ torq̅s, in eu̅ intre̅tes lumina velud
lupi, et leones audaces p̅da̅ laceratum insperc-
ru̅t nobile̅ viru̅. Nec hoc sufficit, spoliat9 e̅ ves-
tib9 suis: diroq3 ligat9 funiculis multis in ligno
torture: ta̅ sene ta̅q3 hu̅de, implet9 e̅ ve̅t ei9 lim-
pha crudeli adeo: ut q̅si exanimi9 loq̅la̅ amitte-
ret. O re̅ insueta̅, et digna̅ magno ultore, viru̅
innoxiu̅ taliter ferire, q̅ et hereditas p̅ma et
illustris sa̅guis hollie, antiq̅t9 dedit iudice̅ alio-
ru̅ Sz quid? Cu̅ ius impandi unq̅ suscipiunt,
nemo secur9, nobilis: diues, paup: om̅s lacera̅t.
Cu̅ itaq3 sic manet dn̅s de brederuede̅, visus e̅

oib⁹ eis diē ultimū clausisse, mortu⁹ putatus. Sol
mt² celer, ignis grādis cōstruit: alfons accep
tā dm̄ longā tunicā, circuiecit mortuo putati
uo: mox manus et brachia afflicti hois, di
gitis et palmis proprys agitādo fricauerit,
ipi, ut spm̄ rursus acciperet: et post eciā bn̄ di
u et post cōtinuos labores rediuiu⁹ apparēs
vix potuit ūbū dicere. O rē inusā et inau
ditā amplius baronē nobilē sic et tā adeo
penis occulte cōsumere, aut q̄si extra mūdi ter
minos eqtate sepulta, cūcta liceret: aut velᵈ
eūdē infamia eiudēs oī plebi de crimie red
didisset suspciu. Sed nō sic utiq nō sic nemo
veritatis assertor aliud cēset, quin et terre et
maria nobilē domū de brederodē humanissi
mā sep clamauerit, nulli grauis in terris, in
mari naufragiū passis ad littora sua sep et u
biq pepcit: monasticis quasi debitrix aperta, nl
li pias substrahēs man⁹, qz et eciā ad huc ho
die satis optimā pdicāt. viri mulieres pueri.
Vbo igit² resūpto penis tā cari militis necdū
saciati, iterū dederūt interrogata, dicētes. Aut te
scūpnū torture denuū recipiet: aut dicere oporte
bit. Tū ille iniuria nimiū fatigat⁹ rūdit nıti

aio, Vestrū ē et potestis e corpe spm exulare
neq₃ et tradere neci potestis: sed q̄ m̄i nescita
sūt penit⁹ fateri nō possū. Dicitote et
magis ipm̄ q̄dlibet audire, et ego libēs loq̄r
idipm. Tū illi de homicidio: de incēdio: de
inito federe: et de mutādis rectorib⁹ in traiecto.
At ille, Hec vultis me dicere. Ecce
iudicaū testor, q̄d in aiam meā laturus ē
de⁹, q̄r l' de re nichil scitū est m̄i, neq₃ vel
an̄ hodie de hijs audivi. Tū illi, En iterz
paciens. Et post hac stati tyrānizās mschal
c⁹ manu accipiēs nobilē virū ac dn̄z ut eū tor
ture traderet scdo. Q̄d vidēs ille pius et miorꝫ
miles de brederuedē in ipm̄ se dirigēs mschl
cū, humili supplicatiōe petiuit dei amore
et dilectione eiusdē significarēt epō, ut ad
se, sese recipe dignaretr, cogitaret interea
et siquid ad memoriā revocare poterit,
exponeret illi. Itū ē tūc quia cepat dies
lucere, et itū ē iuste, q̄ eni in tn̄bris egerīt,
oderūt lucē: nā cū se panderet phēb⁹ veritatis
ymago, tn̄brarū filij nova petituri iniq̄tatis
cōsilio, ad caput suū pōtificē sūt regressi.
Sed heus qualē illi noctē dederūt pes

simi tortores cubādi quietisq tēpus ūsū ē illi in
dirā vigiliā et in inquietissimas horas. Ubi
nūc ppor legis pceptū romanū pricipē mgēs
noctes insomnes ducere ut alijs quietē faciat.
nō utiq insons hic iste pergit legis vigorē. sed
nox sensissiā eū pgnis attriuit. Et postq sic re
cessisset oēs mane illo reūs ē philipot asserēs
se epo oīa retulisse ex ordīe: adiciēs ultro qa pō
tifex cōmiserat sibi referre qp manu sua cō-
scriptū traderet dūs de brederuedē. si qd memo
rasset epo dicere, Tūc iterū ad eū nobilis rey-
naldus. Et si pro eo m in ptē cederet integer
orbis ut quiddā cōscribere illi nō possē nel ver
bū ~~alt~~. unicū formare ut legeret hoc quispiā et
hoc audito recessit philipot. Sed cū de sero sol
occubuisset serā noctē nobili dūo facturi de
mū cōparuerūt. Dixeruntq sibi qr oīb eis ū
bis infestus fuisset psul eo qd sine rei plena
discretioē et sine intellcū maiori redisset. Ap-
ponētes ut iā modo detegeret eis qp epo
retulisset. Tūc miles unoris rūdit. Secu-
ri meo dūo traiectēsi referte qp nullū pūcto
rum in me reperiet. Sed psto sū sēp et inclina
re et in sinū eius dirigere cervicē si qd in eū

vnq̃ possū deliq̄sse. et q̄d tūc fieri iusserit libēs
āplectar. Et philipot ad eū. Et quid imponeret
tibi dn̄s. cū nō fateris vel aliquid. Tū iterū rey-
nald9. Nichil in me cōperiet vnq̃. Sinat ipu
nitū me istic. donec suū cōpleuerit cursū in
teger ann9. aut etiā scd̄o. et si reppererit veri
tate media. in scitū aliud. q̃ assenero iā nō
ecce singula cōfero illi q̄ ab eo in fēdū tene
o. Faciat et illustrissimi karoli fēditarios
adesse. et ad morte et tēporaliū penas me
me oīb9 illis obligabo. et dedā ad fēdaliū
amissionē. ad distractionē alioꝝ quocūq̃
titulo ea mea ius fecerit. in sclo isto. si fuerit
cōptū aliqū in aliq̄d cōstare. de articulis istis mē
brati me dimidat. placet. et in tot frusta mactet
hoc corpus meū. quot iuncturas dedit illi natu
ra. et bonis omib9 ablatis. cōiugē. liberos. si
nat p terrarū iugera. alioꝝ panē ostiatī pro
victu q̄rere. Et dicēs hec ista adhuc lectulo
erat vicin9. Maleq̃ ferēs hoc optimū rupsi
mischalc9 inquit. Et cuncte tue nō iuuabūt
te parabole. surge. ad p̄sca iterū oportet.
Territ9 ille nobilis miles veniā petēs in
alterū vsq̃ diē dilacionē optinuit. cristi

maret et secū interea lac⁹, et si inuenerit vel aliqͥd eis panderet libenter. Tū illi Ni chil euades talib⁹. rē clari⁹ edissere debes. Tūc nimia anxietate pculs⁹ innoxi⁹ dn̄s aie bat, Si exspiratū ymo me vultis pro potes tis si vobis pmiserit omps. Tū illi, Cur ne gas: et iohes de amerōghē: et walram⁹ her ea rotūde fatētur; Et ecce cōparuit etiā ex ptib⁹ ghelrie ghysbert⁹ de randwyck, q̄ sati intelligere dedit int̄ iuniorē ghelrię et te aliqͥd mutū fedus. Tūc iterū ad eos dn̄s de brederuedē, Cōtulim⁹ aliqͥ cū dn̄o adulpho, ut et amicabilia v̄ba intuenirēt, sed neq̄ de hys scripta aut aliqͥd inueniret. Et cū hac assertioē min⁹ cōtētari posset, cōsiderās sati q̄ ad torturā iterū traheret secū deliberās, sac⁹ habuit aliqͥd false cōponere, ut sic eū deret, q̄ mortis iterū exspectare agoniā. Verū et dn̄o de erubeeck: mg̅ro iohi de hael wyn: dn̄o de berghē postea: et mg̅ro iohi wael cōfessus ē timore penarū se cōposuisse

P sed hys De tortura eiusdē adhuc. l. v

pactis cū dies dn̄ica fieret missaq̄ finē haberet corā dn̄o de brederuedē, rog̅

uit ad se philipot vocari, at venit' et amicissie
cū sic affat': Castellane care mi dn̄e, missā au
diui, et intra celebrātis sacerdotis manus de
ū vidi regnū celoꝝ, ꝑ eūdē vobis deū assevero
q̄ iudicaturꝰ ē aīam meā, etiā ꝑ ꝓstitū iura
mētū duci burgūdie, qz oē totū q̄ dixeri ali
qn̄ cōposui, cōfixi, vt penas euaderē. Oratꝰ
esto, idipm dn̄o traiectēsi pandere, in eum vsqz
nō reperiet aliud in veritate. Et se libēter
facere velle philipot asseruit, addēs qz time
ret q̄ minꝰ cōtētꝰ ꝓsul maneret illo rūso.
Tercia feria cū yssēt dies in vesꝑm quatuor
illi aggressi sūt parit', q̄rētes an l' derisui eo
haberet, cū ꝑus revelata revocaret iterū
et adiūctū est statī Surge ad scāpnū scd'o
oportet. Tū nobilis dn̄s, Vestrū est, vitā
demere potestis, ꝗ in eum vsqz ~~aliud~~ n̄o reperi
etis aliter. At illi, Surge ad penas iterū
oportet. Tūc innocēs miles. Nō egomz mor
te me ꝑdā, si ipi vultis: hoc ꝑmo nō est meū
impedire nō possū. Tūc eū indigne de gra
bato trahentes, si q̄d in penis ꝑidē neglexe
rat crudelitas, nova excogitata malicia
suppleuit. Torture tradit' ergo, ligati ta

adeo. in nobilē virū augetur sevicia, ut debi
litata natura amplius perferre negens se se
purgaret supius, et qdqd in vite sustētatioēz
acceperat, ad ultimū usq propt̄e evomuit. Et
post hac aiūt ad eū. Dicere ne vultis. Tūc
miles innoxius tent⁹ gravissiē inquit, Quid
vultis me dicere. At illi iterū. Johes de amerō
ghē cōfessus ē: walram⁹ de pāri, et ipē negavit
Tūc nobilis ille optime cōfisus. etiā adhuc du
rissiē habēs, aiebat, Facitote huc veniāt ambo
duo, et me me auditore dicere nō audebūt.
Et sup̄ grād⁹ sedēs philipot, qui introitū mōstrāt
acuta⁹ gladio vbū replicavit. Tu inquit et di
ces hic nobis, et si annis duob⁹ cōtinuus, et noc
te qualibet ludere sic tecū haberem⁹. Et ecce
philipot loquēs hec ista, iā indut⁹ erat adhuc
longa veste. supi⁹ q̄ eū honoraverat ghysber-
tus ꝑposit⁹ fr̄ german⁹ dn̄i de brederuedē. hāc
ei cōtulerat, et nec sanguini acerbia minari
erubuit. Sed tu pessimo deterior neq̄ spectā
te ipm̄: vide q̄d audes: q̄ tuos īmeritos art⁹
texit. honoravit sanguis, nūc corā te veste
spoliat⁹ manet, et tuo p̄cepto. Nō ē miser cō
fus⁹ cernere, q̄d nec sinit naturalis eq̄tas.

Qd' dicis. Quid rndes infelix. Obmutesce
Nō te orbis vniuersi excusaret orator oim
facūditas. Et sup grd' sedes. Verū et in
si ex tergo scādēdo grdib' ad huc ieris in
tumulū tuū, suspendy suppliciū suscepturus, nō
habes qd' meruisti. Scisti ne q's multe pro
uincie clientib' leges indicūt. qui aut dn̄os
aut dn̄or sanguinē pdūt: ignoras q et im
perialis tradicio pceptorib' suis ingratos nō
sinit impune trāsire. Enimuero aut fas aut iu
ra mentiēti; aut tu velud improb' neq iā mo
es indicat' satis: Ipse ē ergo philipot ille vt
sup memini q vbū hoc dixerat. et si annis
duob' cōtinuis, et nocte qlibet ludere sic te
cū haberem'. dices et nobis. Audiēs itaq
hoc vbū crudele. nobilis miles suppliciū
verit' inqt, Verū ē q dixerā vobis. Johēs
dauid iterū ad eū, Post statī negabitis
rursū. Tūc innocēs miles nō faciā hoc e
go, Dauid iterū adiecit. Vis et idipm in
fide milicie cape. Emerit' miles, q nūq
dehonestauerat aureū calcar subticuit.
nec ad hoc voluit vbū dicere. sz tacito illo
sup q' satis ē pecyt, ut soluerēt eū. Et qdē

recte. Signa quib⁹ mici⁹ agẽdo speculator
ꝓdẽ sb̃ scãpno cõsueuerat cordas girare,
iusserat impi⁹ ii schalc⁹ in penarũ aug
mẽtũ ad tybeas sup̄ locũ habere, ut pl⁹
noceret. Rogauit et insup nobilis miles,
ut saltẽ et illa nocte cũ ãpl⁹ lingret inpu
nitũ. Et post valde diu de scãno soluitur
ꝑce vir optimus. Nũc istic aures viri di
rigite, qb⁹ milicie nomẽ est, is tã durissiẽ
tẽt⁹, adhuc milicie memor, maculã dare
in glãz ei⁹ secũ dissuasũ, et fedũ habuit. Ipa
q̃ tã sẽp ubi tenax fuit clara dom⁹ de bre
deruedẽ, omib⁹ vobis sit norma faciẽdi.
Plenis os verax ẽ abiecti paupis, quã val
de potẽtũ labia mẽdacia. inter hoĩes ũ cõ
stãs, plus ẽ homo, his satis. Dũ altera
mane reuisi quatuor illi praui cõsiliy lecto
res, ne dicã lictores: et secũ q̃dã innoxius
miles cõposuit, ut penas redimeret. Relata
in scriptis redegit philipot, nec ad dictis
mẽsurã omniq̃z cõtẽt⁹, quin aut plus,
aut bene, tã quãta exponeret, ille adiceret
q̃ nec cessauit illi imputare dñs de bre
deruedẽ inter scribẽdũ. Sed q̃d. Illic sitare

et silencio trāsire bonū habeo, ubi vis sortit-
legis vigorē: nec hoc ignorās miles, obmu
tuit ergo oportebat Et cū p(ost)ista iterū reces
sisset, siluit res in vigiliā usq(ue) bartholo-
mei, q̄ fuit altera dies postq(uam) fugerat wal
ramus vinculis ruptis. Timētes vero ne
et tale q(uo)d dn̄o de brederuedē contingeret,
venerūt et philipot, et alfons plurib(us)
sociati. dicētes reynaldo q(uod) aliā esset ca-
merā occupatur(us), nā et illā et cōfringe-
re et reficere cogitauerat p(re)sul. Jens er-
go cū eis posit(us) est in turri magna sup(er)
vict(us) ad tybeas boys duab(us) valde onustis;
noctes diesq(ue) taliter agēs ebdomadas
quatuor. Post hac dn̄s de brederuedē
examinatur, dn̄s de crubeeck. Fuit phi-
lippus bastard(us) brabancie) et mgr̄ iohes hael-
wyn venerūt, et illis inspectis nō opinā-
batur aliud nobilis reynald(us), quin et cū
tertio torturę traderēt. mot(us) saltē, quia
et quatuor illos aduētare viderat, cū eis
q(ui) suis cōsueuerāt sēp(er) penis adesse. De oīb(us)
itaq(ue) q̄sitis veritatē aperuit. Porro et hoc
intrauerat ~~m~~ animū ei(us), ubi corā astare

cernebat illustrissimi karoli burgūdi cō-
siliū, magis plus mortē eligere, q̄ȝ etiā se
mel pcere veritati. locut⁹ est ergo verū, et
q̇dē iuste. Debuit inq̄ȝ suā docere innocē-
tiā innoxi⁹ miles, sup q̄ nullus infamie ar
ticulus ṗdē clamauerat. Debuit q̇dē scd̄o
ut nobilitati adiūcta honestas, q̄ sempi ī
domo de brederuedē amicissima fuit, ille
sa maneret. Falso q̇dē aliqū incusari potu
it, vero nūq̄ȝ rea inueniri. Ipā ē, q̄ faciē pā
dit vbiq̄ȝ: ipā est, q̄ et mortes et vitas prīn
suoꝝ audet in aptū ducere: hāc nemo nō
laudat veridic⁹. Et qui illi mala optāt
et moliūt̄ occulti psecutores int̄ iudices
equos erubiūt vel verbū dicere, q: vulgo
et clero dilcta. Est tñ et sc̄lis multis, ut mlt
ta taceā etiā maria pressa. Hereo, et vellē
vtiq̄ȝ didicisse, q̇s eā et tñ amaro vultu et
tā ictu diutino planetarū respexit. Si auc
tis bñ vult, si nulli nocere nititur: si cura
bonis ē, si vere in eius gloriā nō possūt t̄
re habitatores labē ponere, cur patitur.
Sed scio plane q̄ patriarche filiū ioseph pes
sima fera deuorauerat inuidia, et domū

de brederuedē, et nobilē reynaldū in hāc mi
seriā misit. Conmutatā virtute nobilitatē ini
quitas emulat^r. Ipē q̄dē p̄ ceteris p̄secutor,
persecut⁹ ē p̄ ceteris penas accepit, q̄ b̄n̄siao
merit⁹ erat. At scimus hic hui⁹ iniurie sanguiē
de brederuedē, et tinctas et madidas man⁹
etiā adhuc hodie ferūt hij, q̄ nefas istud fal
sa machinatiōe patēter sūt opati. Manus
dico sāguinolētas p̄ntāt, q̄r nec dū sāguini
ē satis fcm̄. Sed et sūt pleriqȝ q̄ in abscōdito
rē ex radice egerūt, et lotis manib⁹ his die
b⁹ se mūdos mētiuntur, et pylatizāt. Nō eos
innoxios daret pelagus totū. Nō oīs q̄ desu
p̄ limpha mittitur ymbrib⁹ rore pluma. No
uit ipē q̄ cordiū scrutator occulta, an nō in
eoꝝ cōsciētijs inserūt hūc sanguinē, et ipi
q̄dē et tūc sciem⁹ apti⁹ cū factoꝝ vices reddi
tur⁹ venerit iust⁹ iudex. De liberatiōe ei⁹ de

Patet igitur p̄ p̄dcā, iiiiu capi. lvj
q̄ dn̄s breruedēsis fuit q̄si aurū
q̄d fornax p̄bat et nō vīcit. Hollādie nāqȝ
leonē ab impudicis cōterri cūctis an̄ capti
uitatē nō credibile videbatur. sed reynal
d⁹ tn̄ tort⁹, dū iterū dat tortori, nouus iob

succedit veteri, et vox aq̄ infuse, voxq̄ illa te pene celū replet clamore celebri. Reynal dus ergo totiēs petijt cōfessorē sacerdotē habe re & optinere nō potuit. Dicebāt enī ei. Pe tis cōfessorē, ut illi pādas tibi inflictas penas. Noli cogitare desup̄, q2 nō optinebis. Dicere er go potuit ad dnm̄ in orōnibus suis. En morior cū nichil horū fecerī, q̄ isti maliciose cōposuerūt aduersū me. Fuit tn̄ cor eius in dn̄o fiduciā ha bens. Exaudiuit aūt deus vocē eius, q2 ipse ē refugiū eorum afflictor̄, ut patebit in sequē tibus. Porro karolus dux cū vidisset lit teras, et cedulas epi traiectēsis, cōtra dnm̄ brernedēsē scriptas, satis extitit iratus. et ꝓpterea cogitauit punire eū scdm̄ exigentiā delictor̄. Unde et habuit cōsili ū cū principibus suis q̄d de dn̄o p̄dc̄o agēdū foret. Manifestauit ergo eis scripta et nar rata. Pricipes aūt intelligētes qd̄ ꝑ inmania tormēta cōpulsus fuisset affirmare q̄ scripta erāt, cogitauerūt sagaciter, ne hec forte cōtigisset ꝓpt̄ penarū acerbitatē po cius, q̄z ꝓpter culpe perpetrationē. Et ideo prudēti usi cōsilio, petierūt ab eodē duce,

vt dn̄s de brederuede̅ pducceretur añ cōspec
tū ei9, et ipēmꝫ ore ꝓprio in cōspc̄tu oīm fate
retur se reū eē, vel nō: et illo mō iudiciū su
meret. Placuit aūt tale cōsiliū i cōspc̄u karoli
pn̄cipis, et misit iohem dnm̄ de berghe̅ opte̅
zoem, et mgr̄m iohem de haelwyn cōsule̅ hol
lādie ad wyck dorestadū vt dnm̄ de breduede̅
et iohem de amerōge̅ iu pduceret ad p̄n̄iam
pdcoꝝ pn̄cipū. Año dn̄i. M.cccc.lxxi. ꝓpe
festū cōusiois s. pauli. iohes de berge̅ aenzoe
cū mgr̄o iohe de haelwyn ꝓperauit wyck do
restadū, et manifestauit p lrās epo dd. mete̅
karoli ducis de liberatiōe reynaldi dn̄i bre
ruedn̄s. Eps tū hys auditis cogitauit pus
extorqre causas p̄fatas ab eo cū tormētis,
corā aūdcis nūcijs karoli ducis, vt et ipi tes
tes fieret cōtra eūdē reynaldū. Iussictu er
go dn̄i traiectēs venerēt ad dnm̄ breruedēsē
iohes dn̄s de berghe̅ anzoē: mgr̄ iohes de hael
wyn: cū philipot et mischalco habētes secu
qdā scriptorē notariū. Tūc dn̄s de bg̅e req
siuit a dn̄o breruedēsi iuramētū sibi fide om
nipotētis dei viui et sue christianitatis
ac etiā in fide duci burgūdie p̄stita dicere

veritatē de oib⁹ ab eo interrogādis. Nam cū libē-
ti aīo sic iurasset, dn̄s de berghē īterogauit
eū multis s̄monib⁹. Ita si eciā dn̄s breuedes
fuisset occisor p̄us dn̄i de bgē, nō potuisset eū
acri⁹ aggressus fuisse, quia mō blāda suggesti-
oē, et mō terribilib⁹ minis nitebat' subtilis-
sime eū alienare a veritatis cōfessioē. At tn̄
nolens a iusticie tramite declinare, dixit
ei sēp veritatē: p̄mo dicebat se in p̄nā ducis
karoli clari⁹ singl'a declaraturū. q2 ut sibi ex
v̄bis eoꝝ videbatur, nō poterāt tūc singl'a
ad plenū oīa cōscribere. Cū ergo duo dies
sic scribēdo transisset; ecce t'cia die circa ho-
rā decimā añ prādiū iterū venerūt, et dixe-
rūt. Dic nobis rē manifesti⁹, quia nisi clari⁹
nobis reseraueris. oportet te ad torturā re-
dire. Jussit enī karol⁹ dux n̄r usq3 ad extre-
mū modū te examinari. Vocat' ē ergo spi-
culator cū tormētoꝝ generib⁹ et scāpno. Cō-
gregati sūt ergo spiculator, et tortores ad
ei⁹ aduīs⁹ eū, ut viri fortes, et sicut gygātē
stātes cōtra eū, terribilib⁹ oclis eū aspicie-
bāt. Tūc accedētes irruerūt in eū, exuētē
eū vestib⁹ suis, et in camisia sup torture

scaꝰ p̄mū ip̄m sedere fecerīt. Et cū sic sederet si
cut agnꝰ mãsuetꝰ in macello, et ministri cru
deles incipent apponere manꝰ ad cruciãdū.
dixit ei dn̄s de berghē. Reynalde noli nega
re veritatē, sed cōsule senectuti tue: et si ve
ra sūt, q̄ relatu audiuimꝰ de te manifesta
nobis. anteq̄ʒ paciaris dira tormēta. Cui
reynaldus. De quibꝰ placet audire verita
tē, Cui dixit. De homicidio: et cōspiratiōe
cū iuniore p̄ncipe ghelrie. R̄ndit et dixit. Grā
di iuramēto sū adiuratꝰ, exponere veritatē.
et in vim illiꝰ iuramēti dixi vobis veritatē
Si nō vultis ~~ex hoc~~ ad huc credere ecce spiculator
adest. p̄mo effusiōe sanguinis mei si pla
cet sigillabo v̄ba mea. Nō eni vultis me
mētiri, et nō vultis fidē dare verbis me
is. Quid faciā vobis. Si veritatē dixero
vobis, q̄re nō creditis mi. Si dn̄s meꝰ karo
lus dux dedit tibi ~~veritatē~~ auctoritatē
int̄ficiēdi me, eā sine mora ōstēde: ecce
spiculator adē, quia nō timeo minas tuas
neq̄ʒ mortē. Scio eni oibꝰ statutū eē semel
mori. Tūc dn̄s de berghē, et mgr̄ iohes sur

rexerūt, et ibāt seorsū in eadē camera loq̄
tes occulte cū philipot, et m̄scalco: et sic
redierūt ad eū. et dn̄s de berghē dixit ei
Dn̄e de brederuedē ecce ad honorē omp̄is
dei et iuramēti p̄stiti p̄cem⁹ tibi mō, usq̄ dū
reuenerim⁹. Interī sis deliberat⁹ q̄ te ōni
mo pandere oportet veritatē. Cui rn̄dit. Dixi
vobis et nō creditis m̄i. Queratis mō. et de
oib⁹ nūc ita bn̄ veritatē pādā, sicut tūc
Ait illi dn̄s de berghē. Dixisti eni aliqn̄ in
vim talia te bn̄ fecisse. Cur nūc negas. At
ille Neq̄q̄ dn̄e. Ecce iā assūt hic de torto
ribus meis, si aliq̄s illoꝝ audet affirmare
me talia aliqn̄ cōfessū fuisse sub iuramē
to omnipotētis dei, et in fide mea, p̄mitto
articulos digitoꝝ meoꝝ detrūcari. At illi
tacuerūt. Porro dn̄s de berghē, et magr
iohes de haelwyn vidētes cōstāciā aīe ei⁹,
dimiserūt eū intortū. Post hec p̄paratis
oib⁹ q̄ necessaria fuerāt in itinere. ep̄s ab
solvit a captiuitate sua reynaldū dn̄m de
brederuedē et iohem de amerōghē, et tra
didit eos p̄dcīs viris ~~et tradidit eos~~ Q̄
iter cū antedcīs nobilib⁹ aggredientes p̄

rexerūt cū eis ad oppidū bergē aenzoem
Et dein do? de berghē direxit iter vsq karo
lū ducē Sed tū diu in itinere tardauerat
q̄ p̄nominat? dux iā cū magno exercitu cōtrā
regē frācie et ciuitatē ambianēsē bella
tur? pcesserat. Quāobrē de bñplacito eiusdē
ducis missus ē dñs de brederuedē cū iohe
de amerōghē in traiectū oppidū vt ibi ex
spectaret p̄dcm ducē donec reuerteretur
a bello cū pace, Fcm ē ergo dū treuge essēt
firmate int' regē et ducē tp̄e may p̄dci ann,
ut karolus dux reūteret' ad terras suas: tūc
p̄nominati nobiles pducti sūt ad reymomōdū
castrū, ubi p multos dies quasi p annū mā
serūt captiui

De omnimoda liberatiōe ei? Ca. lvij

Post hec cū reynaldus crimina sibi imposita sēp negaret,
karolus dux soluit eū a vinclis et clausuris
ponēs eū sepi? in iudicio suo in cōspcū mīg
natoz sui ordinis. Sēp citauit accusatores
ei? vt in publico audiret', et iudiciū publi
cū fieret Sed neqq̄ fieret cōparuerūt. Quā
de re p̄libat? dux anno sequēti scz M. ccc lxxij
q̄rta die mēs may, q̄ tūc fuit dies veneris

suscipiēs excusatioēs reynaldi, posuit eū in iudi
cio suo publico corā pncipib⁹ de ordīe aurei vel
leris. Venit ergo dn̄s brerwedēs cū magno ap
paratu et comitatu illustriū nobiliū ad iudi
ciū, habēs secū in pte sua stātes engbertū co
mitē de nassouwē; dn̄m de breda: dn̄m de cuyck:
symonē de lalleyng: dn̄m de mōtigny: dn̄m
ỹudocū de lalleyng filiū suū, usq ad unde
cī barones seu baronū filios. Aduocat⁹ eius
in mira subtilitate, et eloquēcia eū in omib⁹
mirabiliter excusauit. Absoluit ergo eū ka
rolus dux a iudicio suo, et iudicauit eū inno
cētē fore de oib⁹ sibi imputatis. Et saluat⁹ ē
sanguis innoxi⁹ in die illa. Dixitq etiā ka
rolus dux ad dn̄os de cuyck, et symonē de lal
leyng qr dn̄s brerwedēs tā acerbe est examina
tus, et innocēs rept⁹ magnificabo eū in cōspcu
oīm inimicoꝝ suoꝝ et ad dexterā meā colloca
bo eū, qd et postea idē dux adimpleuit. Igit
dn̄s brerwedēs liberat⁹ et absolut⁹ a crudeli
morte deo grās egit in orōnib⁹ suis. Porro
post hec decreuit visitare dn̄ya sua, et ami
cos suos ut de sua p̄sētia eos letificaret.
Descēdēs aut cū decēti comitiua hollīaz,

occurrerũt ei pmo dordracẽses, et cõgratu
lantes ei, susceperũt eũ cũ magno gaudio Si
militer et rotterdamẽses, ei obuiãtes, circa lec
ky fluuius orã, et schoenhouẽses fecerũt. et sic
tãdẽ venit ad vyanẽ oppidũ suũ. Ibi eni cõ
gregati fuerũt principaliores villarũ suarum
de ameyda: thienhouẽ: makerck: leymond: et
heycoep: susceperũtq; eũ cũ iocũditate nimia
vt mirũ dignũ fuit. Cũ ergo et p hollãdiam
cũ grãdi apparatu, et strepitu curru pgere
ret, venerũt ad eũ nobiles viri et mulieres
de eius cognatiõe, et cũcti q nouerãt eũ pus
et fecerũt ei in multis locis cõuiuia mag
na. Deinde post duos annos iohes de ame
ronghẽ laxatur etiã q̃ p̃siõe karoli ducis,
et dimittitur liber abire. q2 innocẽs etiã
inuẽtus est. ffrẽs ẽ aũt postmodũ iterũ schul
tetus traiectẽsis De obitu Reynaldi dñi

Postq̃ aũt Reynaldus de bre. Ca. 48
dñs de brederuedẽ ab instãti pe
riculo mortis dei adiutorio liberatus esset,
cepit cogitare de p̃cordiali frẽ suo ghys
bertoarchidiacono. qualiter et ip̃e posset
liberari. Unde et cõsilio habito allocutus ẽ

suos cõsanguineos et fideles amicos: ut si
bi oposi auxiliatores in hoc facto existerẽt.
Petyt ergo multotiẽs karolũ ducẽ, et spã
liter in statione pricipũ aurei velleris cele
brata anno sexti in urbe valẽcia, ut eũ ad
iuuaret in liberatiõe fratris. Qui se id factũ
pmittẽs, scripsit lrãs depcatorias ad dñ
epm frẽm suũ p liberatiõe archidiaconi.
Cũ ergo ista sic ut pmittitur agerẽtur, cõ
tigit interim reinaldũ dñm de brederued
infirmari. Qui laborãs p tres dies in inf
irmitate cognouit se moriturũ. Vocãsq
ad se filios suos legittimos, adhuc satis
puulos, cõmẽdauit eos mri, exigẽs a wal
ramo seniore filio suo. ut oĩa p eũ agẽda
cõpleret ad volũtatẽ mris sue dilecte. Cũ
ergo accepisset oĩa ecclesiastica sacramẽ
ta obyt anº M cccc. lxxiij. sexta decima
die mẽsis octobris, q fuit dies veneris
illo anno. Sepultº ẽ aũt in vyane apd
prẽm suũ cũ p l. et vj annos dñs de bre
deruedẽ extitisset. Et nota illustris sa
trapa pdcs in die veneris fuit natus.
in die veneris fuit captº. in die veneris

68

fuit laxat⁹ a captiuitate pōtificis. In die veneris fuit liber a karolo duce sentētiat⁹, in die veneris iterū vpanē reingress⁹ ᴧ in die veneris ei⁹ senior fili⁹ walram⁹ fuit nat⁹. et in die veneris vt dcm̄ ē obyt. Hic etiā nobilis p̄nceps ecīas dei largis dotā do munerib⁹ dedit in diu̇sis locis vltra m̄g na et p̄ciosa ornamēta. maxime frib⁹ btē marie v̄gīs in haerlē, vnū aureū, rubeū or namētū ex flucto, et vnū deauratū etiā in oglia. Dedit etiā capellā sci patricy in zāt poort eisdē frib⁹ in haerlē nūc dcā cū xxx libris hollic in certis redditib⁹ omni anno. et ipsi redonauerūt ei xv libras annue in schotan quas eis donauerat theoderic⁹ do min⁹ brernedēs pau⁹ isti⁹ reynaldi dn̄i de brederuedē

ᴧ et receptus

De liberatiōe archidi. et o

Igit⁹ cū karolus dux bitu ei⁹. lix. ex informatiōe dn̄i brerdedens dauid epo molest⁹ eēt, de liberatiōe archi diaconi, ipse pōtifex reluctās, q̄sivit adhuc causas cōtra eūdē p̄ter sup⁹ positas, vt li beratiōnē ei⁹ differret donec idē ghysbert⁹ induceret p blādas suggestiōes ad cōsen

ciendū pōtifici in aliqb⁹ casib⁹. Frēm est aūt
cū aliq̄ sibi ꝓposita fuisset ab antistite, vt cō-
sentiret et liberaret a captiuitate sua, acce-
pit desup̄ suā deliberationē. Nō aūt sciuit
frēm suū liberatū esse. Sic eni p̄cepat pō-
tifex vt sibi liberacio fr̄is sui nō diceret, vt
eū meli⁹ inclinaret ad volūtatē suā. Cū ergo
idē ghysbert⁹ sepe tractaret in corde suo ep̄o
cōsentire velle, vt eo liberato posset frēm
suū liberare, q̄ adhuc credebat in captiuitate
teneri, accidit, vt mgr̄ thic⁹ croll scdm anti
quū modū ingrederet ad eū ꝓpter defect⁹ cu- occulte
rādos quos habebat in cruib⁹, et ab eo didi
cit frēm suū liberatū fore. Quare cū ep̄s mi-
sisset ꝓ cūsioē, negauit pōtificio oīa, q̄ ab ip̄o
petierat. Tūc ep̄s suspicionē habēs de mgr̄o
thico croll, vocauit eū ad se et ait illi. Dic
in veritatē, si reuelasti archidiacono liberacioē
fr̄is sui. Qui negauit ab eo ꝓpetrata fore ta-
lia. Ep̄s tn̄ nō credēs ait. Mgr̄ mgr̄, ego ad
huc optime p̄cipiā ~~de hac re~~ veritatē et red
dā tibi vicissitudinē pro hac re. Egressus igit a facie
pōtificis timuit malū sibi machinari ab ep̄o:
et ideo clā assumēs res suas, exiuit ciuitatē

traiectēsē et venit vyanē ut ibi tutus esset a fa
cie antistitis. Obyt[qz] in brevi in hoc oppido, et
sepult[us] ē. Ep[iscop]us aūt videns archidiaconū cōtra
se erectū, informavit karolū ducē fr[atr]em suū in
tm̄, q[uod] ei amodo molest[us] nō esset p[ro] liberacioē
archidiaconi. Q[uo]d cū cerneret reynald[us] d[omi]n[u]s de
brederuedē habuit cōsiliū cū suis amicis et
scripsit oēm rē gestā d[omi]nō sixto p[a]p[e] petēs ab eo
desup[er] iusticiā et auxiliū cōtra ep[iscopu]m traiectēsē.
Qui cū intellexisset fr[atr]em rei, decrevit p[er] exhor
tatiōes et cōminatiōes ep[iscopu]m david inducere
ad liberationē archidiaconi. Cū ergo ep[iscop]ō tra
iectēsi scriberet, voluntatē suā et ip[s]e sūmo
pōtifici multotiēs rescriberet de hac re, cōti
git interī reynaldū d[omi]n[u]m de brederuedē infi
mari et mori. Tūc ep[iscop]us magis aīat[us] decrevit
ghysbertū archidiaconū nō liberare, nisi re
signaret p[re]posituram suā. Cernēs igit[ur] sūm[us] pō
tifex ep[iscopu]m induratū ēē, misit quēdā legatū
ad karolū ducē et d[omi]n[u]m ep[iscopu]m, ut eos induceret
ad liberatiōe[m] ghysberti. Sed nichil idē le
gat[us] p[ro]fecit, q[uia] karol[us] dux intēdebat m[a]g[ist]r[u]m
symonē de slusa mediciū suū sublimare in ar
chidiaconat[us] officiū, et ideo volebat ut ghys

.bert⁹ de brederuedē dignitatib⁹ suis cederet,
retētis inde redditib⁹ scd; cōgruētiā sui stat⁹.
Dauid etiā pōtifex q̄ plurimū ad hoc ꝯstua
bat. Et insup idē antistes voluit ut iura
mēto se cōstringeret, nūq̄ intrare dyoce
sim traiectēsē. Audiēs aūt ghijsbt⁹ mortē
frīs sui, doluit vehemēter. Vidēs etiā se libe
rare nō posse nisi cōsētiret, q̄ supⁱ dixim⁹.
elegit poci⁹ ēē liber, quā durare in captiui
tate longa. Quāobrē cōsenciēs epo retinu
it sibi reddit⁹ multos ad vitā suā ex digni
tatib⁹ suis, p̄t⁹ sūmā quatuor miliū, et ducē
toꝝ florenoꝝ renēsiū, quā habebat ex epa
tu traiectēsi: et resignauit archidiacona
tū seu ꝑpositurā in sūmo. Tūc symō de slu
sa medic⁹ karoli ducꝭ factus ē ꝑposit⁹
in sūmo et archidiacon⁹ traiectēs. Pꝛepo
siturā at ecclie scī donatiani in brugis
resignauerat diu an̄ suā captiuitātē
mgr̄o anthonio hāuerē p̄ ꝑpositura in
traiecto supiori: et illā etiā ab eo acq
sierat mgr̄ euerard⁹ zoudenbalch. Por
ro idē ghijsbert⁹ domicellus de brede
ruedē liberat⁹ ē a captiuitate sua in aᵒ

70

dnī M.cccc lxxiij. circa festū assumptionis marie
cū ultra quatuor annos in captiuitate
detēt⁹ fuisset. Recessit igit᷑ a dyocesi traiec
tensi, et elegit sibi habitationē in oppi
do breda apud comitē iohem de nassouwē
dnm illi⁹ oppidi ubi et grāose suscept⁹ est
Anno vero sequēti, scz M.cccc.lxxv circa fes
tū assumptiois marie virg, cū idē ghysbert⁹ do
micell⁹ de brederuedē p annū liberat⁹ fuisset,
obijt in breda et sepelitur honore cōgruo a
suis amicis in monasterio carthusiēsium
apud oppidū mōtis scē gheertrudis: cui mo
nasterio legauit mille florenos in elemo
sinā. Epūs aūt post hoc sine tribulatiōe mag
na nō fuit. Nā post paucos annos karolus
dux interficitur in bello; et traiectēses cū a
merssfordiēsib⁹ se erigētes adūs⁹ suū antis
titē grauis belli tumult⁹ subsecut⁹ ē. Tota
ergo terra traiectēs destruit᷑ et epūs traiec
tū veniēs, p intrācuū tumultū subito cap
tiuatur et in amerssfordia sub custodia rey
naldi dnī de brueckhusē nepotis dnī bre
ruedēs p viginti ebdomadas locatur,

De walrāmo 18 dño de brederō

Anno dñi M.cccc.lxxiij dē. Ca. lx.
domicellus walram⁹ filius rey
naldi dñi de brederodē, cū esset iuuenis
undeci annorū fcūs est dñs de brederode
dē, de vyanē et ameyda, et ceteroꝝ dñij
oꝝ pris sui defuncti. Nat⁹ enim fuerat idē
walram⁹ in a° dñi M. cccc. lxij. ipo die
scī seueri, q tunc fuit dies veneris. Et fra
cisc⁹ domicellus fr ei⁹ nat⁹ fuerat in an°
dñi M cccc lxv altera die scī blasij epi et
mris Porro defuncto et sepulto reynaldo
dño de brederodē, yolenta vxor ei⁹ susce
pit tutelā filioꝝ suoꝝ, gubernās dñia
mariti sui defuncti quatuor annis. De
discordia inter yolentā dñā de
brede. et reinaldū de brueckhusē. 61.

Anno M.cccc.lxxvij. occisus ē ka
rolus dux burgūdie comesqꝫ hol
landie in bello ppe oppidū nassy in loreyn
nē, et maria ei⁹ unica filia successit ei in
principatib⁹ suis postmodū ducēs in ma
ritū maximilianū ducē austrie filiū fre-

derici tertij imperatoris romanorum. In hys tē-
porib9 fuit grauis dissensio orta in oppi
do yp̄anē inṫ yolentā dn̄az de brederue
dē, et filios bastardos reynaldi mariti
sui defūcti, pro tutela optinēda filiorum suorum
legittimorum. Nā walram9 bastard9 volebat
optinere gubernacula totius dn̄ij ypanē-
sis, asserēs qd' indecēs esset mrēm feminaz
esse tutricē bonorum filiorum suorum. Et huic ad
herebāt q̄ꝫ plures oppidani in oppido yp
anēsi. Econtra yolenta asserebat se fcām
tutricē filiorum suorum in p̄ntia mariti sui,
et filiorum suorum, tpe infirmitatis eiusdē
reynaldi. dn̄i sui, qd' et verū fuit. Insup
asseruit nō posse inuenire fideliorē pro
filijs, q̄ꝫ mrēm eorum. Vidēs igiṫ walram9
bastard9, qd' p manifestā iniuriā p nō
posset triūphare adūsus dn̄az suā, accessit
occulte ad reynaldū dn̄m de bruecklhusē,
et ad walramū dn̄m de ameroyē frēs.
et filios walrami sororis reynaldi dn̄i
brerodēs: et iniit cū eis validā cōspira-
tionē adūs dn̄az de brederodē. Reynal
d9 ergo dn̄s de bruechusē audiēs adulphū

principē gheldriēsē a captiuitate sua liberatū
fore et principē ~~marie~~ milicie marie duxisse
in gādauo ordinatū esse perrexit repetitis vi
cibus ad eū in gandauo, intimās sibi statū
terre gheldriēs. Insup et manifestauit sibi
p̄scriptū negociū de dn̄a de brederodē. Tādē
ex informaciōe eidē reynaldi, idē adulphus
destinauit dn̄m gherardū kalfslaghē pas
torē de vaghenīghē, ad dn̄az de brederodē
in vianē. Qui cū venisset ad dn̄az sepe dc̄am,
salutauit eā ex pte p̄dicti adulphi p̄ncipis.
Et adiecit dicēs. Hec dicit adulphus p̄n
ceps milicie marie duxisse. Ecce dn̄a nept
circa futurū pascha ordinabit stat curie
marie duxisse in statu suo, quare peto p̄sē
tiā tuā, cū walramo domicello de brederodē
filio tuo, ut et ipe accipiat etiā locū suū,
in cōspectu aliorū nobiliū. Perrexit ergo dn̄a
de brederodē ex oppido vianēsi cū duobus
filiis suis, intēdēs seniorē locare in curia
marie duxisse. et iuniorē in uniuersitate
louaniēsi, qd et fecit. Cumqz reynaldus dn̄s
de braeckhusē eā vidisset in gādauo, statī
perrexit vianē, et cū filiis bastardis p̄dc̄is

occupauit oppidū sepe dcm̄, sed nō castrū.
Castrēses aūt miserūt quēdā nūciū ad dn̄ā
polentā, petentes ab ea cōsiliū, qd agere
deberēt. Tūc illa rescripsit dicēs: Nolite
pugnare custodiētes castrū, qr habetis suf
ficientiā victualiū. Sed si vobis aliqd vl
tra occurrerit intimate m̄, et tūc ego mul
titudine armatoꝝ aūctē duxisse nr̄e suc
currā. Cū ergo nūci' ille a gūdauo reūsus
fuisset, tenet' a reynaldo dn̄o de brucchusē,
et lr̄e misse ad castrēses legūt' ab eodē.
Qui extimplo verbis pacificis locut' est
ad existētes in castro. Pacē igit' fecerūt,
et cōi cōsilio decreuerūt, qd in castro esset
xij ex pte dn̄e polente, et ~~pte~~ xij ex pte
reynaldi pdcti. Sed reynaldus nō suā
fidē introduxit cū cautela, tot armigeros
q̄t sibi placuit, eiciēs oēs fautores dn̄e. De
niqꝫ cū hec dn̄a pcepisset, vehemēter dolu
it. Veniensqꝫ hollandiam insinuauit ista qru
losis lr̄is, wolferdo dn̄o de vere vicecō
10 miti hollie: iacobo comiti de hoorn, et dn̄o

de houtena: adriano dñō de crummghē:
iohi de mōtfoerd: dño de ackoy: henrico dño
de naeldwyck: iohi dño de hamert: iohi de
vyanē militib⁹: zwedero de vyanē: ceterisqz
quā pluribus nobilib⁹ petēs ab eis cōsiliū
et auxiliū in pdcīs. Venerūt ergo oēs isti
nobiles in schoenhovia, circa festū penthe
costes pfati anni ad concordādū pdictos.
Sed quia tn̄ solēne festū instabat dixerūt
ad dn̄az de brederodē. Ecce festū appropin
quat et nō possum⁹ modo rē ad finē perdu
cere. sed festo elapso reuemem⁹, et ad bonū
finē deo donāte pducem⁹. Recesserūt ergo
proceres exceptis comite de hoorn, et iohe
de montfoerd. Porro reynald⁹ dn̄s brueck
husē, ista pcipiēs, studuit illos sibi facere
fauorabiles: vn̄ comes de hoorn in feria
sexta an̄ festū pentecostes dixit dn̄e de
brederodē. O dn̄a trade michi walramū
domicellū de brederodē filiū tuū, ut eū
ostēdā oppidanis in vyanē, quia ibidē
iā sunt in magna discordia. et ipis cōcor

datis reducturū eū saluū ad te. Que rn̄dit
et dicēs. Nepos care si nō intēditis eū re
ducere ad me, nolite abducere filiū meū
quia mortē incurrerē ꝓpter eius absentiā.
Cui ex tūc ꝓmisit in manib⁹ eius trib; vici
b⁹ dicēs. Ego ꝓmitto tibi ꝑ miliciā meā
reducturū filiū tuū ad te. Quinymo pro
misit et asseruit reynaldū dn̄m de brued
husē nō suscepturū ibidē regimē neq;
ꝑmāsurū s; precturū ghelriā ex pte a
dulphi principis gheldriensis. Prepa
rati sūt ergo septē curr⁹ et dn̄a cōmē
dauit filiū suū fr̄i iacobo venerabili
pr̄i priori schoenhouēsi, sacre pagine ꝓ
fessori, et gherardo de poelgheest scutifero.
Qui cū venisset vianē walram⁹ domicel
lus de brederodē recipitē in castro a rey
naldo de bruechusē, et alii secludūtur
ab ipo. Quare venerabilis mḡr p̄dcūs
et ceteri oēs cōpulsi sūt redire schoē
houiā absq; domicello. Insup et scd'a
die postq; domicellus de brederodē ve

nerat reynald⁹ dñs bruechuse̅. p̄cla-
matur esse tutor oppidi, et terre vya-
nēsi. Cū igit̃ deuenisset ista ad aure̅
dñe de brederuede̅, tristabat̃ multū
absentia filij sui. Et qr cōsuetudinis
erat altera die pēthecostes, in vyanē
sagittare papagayam, misit eadē dña
ad filiū suū duas domicellas seniores
filias suas, scʒ yudocā et iohām cū vna
pedisseq̄, oedesand noīe, et alijs famu-
lis ut inuestigaret, cur nō rediret ad
dnāʒ mrēʒ suā. Porro reynaldus dñs
de bruechuse̅, carū aduentū percipiēs, ex-
iuit foras, et quasi cū gaudio introdux-
it domicellas sorores. Susānā vero et
alios fecit stare añ portas oppidi usqʒ
ad horā nonā in sero. Filias aūt domi-
cellas ducēs in castrū posuit in firma
custodia. Tādē zusanna intromittitur,
et ducit̃ ad hospiciū angeli. ibiqʒ reci-
pit̃ ab ea iuramētū, ut nō loq̄ret̃ nisi
sex hominib⁹. Igit̃ paucis dieb⁹ p̄actis

susanna dimittit᷑ redire ad dn̄az suā, et
filie ibidē custodiūt᷑ usq₃ ad annū sequē
tē in festo natiuitatis iohis baptiste. An
no ergo reuoluto cū in remissiori custo-
dia esset, scripserūt ad dnām mr̄em suā in
traiecto, tūc habitātē, quaten⁹ oī conamine
laboraret pro earū liberatiōe, addentes qd̉
in maxima tribulatiōe esset. Cū ergo sepe-
dicta dn̄a instancias ꝑ subsidio apud dn̄z
de vere vicecomitē hollie fecisset, et nichil
proficeret, cōuocauit iohem de vyanē mi
litē, et zwederū de vyanē, petēs ab eis.
quod cōduceret occulte armigeros sub
expēsis ipi⁹ dn̄e, et capturet aptū diem
et horā ad occupādū vyanē inopinate. Cō
ducit᷑ adrian⁹ haeck pro capitaneo et
ordinat᷑ modus tū a ꝑte supiori, q₃ a ꝑte
inferiori in lecka flumīe, cū nauib⁹ usq₃
vyanē. Et cū ista ordinacio clā sic esset cō
clusa. destinauit dn̄a de brederodē occul
te lr̄as ad yudocā filiā suā in vyanē, ut
ipa disponeret cū petro petri tābureyn

ad disponēdū oīa necessaria cū amicis in
tra oppidū. Igitur reynaldus de brueckhu
sē aliq̄ inde percipiēs, et dubi⁹ adhuc exīs,
misit traiectū domicellā yudocā tradēs
ei filiā, prīā in sociā, ut recreationis causa
pgeret ad dnāz mrēm suā. In ei⁹ ergo ab
sētia clam apuit cistā yudoce, et inueniēs
ibidē lrās pdcās, didicit oēm modū adu
sus eū cōceptū. Deīn reposuit lrās in cistā
et clausit satis sagacit' ne perciperetur, qd'
oīa plustrasset. Dissimulās ergo in reditu
earū obseruauit tēpus, et tūc fuit paratus
ad resistēdū, quare totū negociū exinde per
māsit inexpeditū, et dissipatū. Tūc captiua
uit reynald⁹ petrū petri taburryn, cū nō
nullis alys oppidanis, qui et multotiens
sustinuerūt dira tormēta. Interfci eciā fuis
sēt, sicut traditores, nisi apud vulgares
manifestatū fuisset, quod ex mādato dnē
de brederodē hec oīa fecisset. Quib⁹ gestis
venit tūdē iohes dns de lalleyng fr̄ pole
te, dnē de brederodē, cū plerisq3 alys no

bilib9, et fcta est ab eis cōcordia p talem
modū videlicet, ut reynaldus dns de
bruchusē reciperet sūmā sex miliū flore-
noꝝ renensiū, et sic recederet de vyanē.
Quod et ita fcm ē. Quo egresso theoderi-
c9 de zulē ordinatur rector bonoꝝ vianē-
siū, et pro annuali stipēdio attribuitur
sibi summa octingētoꝝ florenoꝝ renē-
siū. Post annū wolferd9 dns de vere vi-
cecomes hollie cōstituit rectorē pdcōꝝ
bonoꝝ et castellanū in vyanē georgiū
filiū bastardū ghysberti de brederodē,
quōdā archidiaconi traiectēs viuū e-
gregiū, et ei annue tm̄ attribuitur sū-
ma centū florenoꝝ renēsiū. Quib9 ex-
peditis dna de brederodē redijt ad cas-
trū brederodē, gubernās oīa ibidē sa-
tis expedite, et walram9 domicellus
filius ei9 se locauit in curia dnī de
vere pdcī. Porro hic georgi9 castella-
n9 de vyanē pdcs habuit in vxorē
vnicā filiā philippi ruychrock cōsulis

hoflie. de qua genuit. De occupatioẽ
vyanẽ per vincentiũ de swansburch
militẽ. et ghysbertũ de baes. suũ cõsod'

Anno dnĩ M. cccc. lxxxij cũ gran lc.
de bellũ esset inter hollãdẽses 62
et traiectẽses tpe regiminis georgij cas
tellani p̃memorati, qui neutralis semp
mãserat, inter hollãdẽses et traiectẽses.
erat qdã oppidan' in vyanẽ ghysbert'
de baess. noĩe. qui priscis tpib' semper
suscitauerat gwerras cũ reynaldo de
bruechusẽ. milite. adũsus nobilẽ volẽ
tũ dnãm de brederodẽ, et walramũ do
micellũ filiũ ei'. Hic nũc multũ etiã fa
uebat traiectẽsib' adũsus hollandẽses.
Sed cũ hoc yudoc' de salleyng viceco
mes hollandẽs percepisset, informauit
suũ nepotẽ walramũ domicellũ de bre
derodẽ p̃dcm, qd illũ ghysbertũ ad tẽ
pus de vyanẽ recedere faceret. Scrip
sit aũt sup hac re walram' georgio cas
tellano suo in vyanẽ. Cũ ergo negociũ

ghysberto de baess intimatū fuisset, exi
uit vyanē et iuit traiectū. Ibiqꝫ ꝓperā
agens pecijt habere vincētiū de swans-
burch militē cū satellitibꝰ multis. ꝓmisitqꝫ
traiectēsibus tradere oppidū vianēse.
Dederūt ergo traiectēses ei quos petie-
rat, ipse. et venit cū eis sub tūbrosa noc
te ad portā vyanēsis oppidi, q̄ respicie-
bat culenburch. et appositis scalis latent
introierūt oppidū, cōmonētes oēs oppi
danos ad pugnā. Statimqꝫ cōcurrētes
vsqꝫ castrū optinuerūt subito anteriorē
partē castri. Georgiꝰ aūt castellanus
vt ista percepit. cōfestī se recepit cū suis
in turrim sim poel appellatā, ut inde se
defenderet et castrū. Vincētiꝰ aūt tādē
cū sagittis et incēdijs in tātū artauit,
vt dedicionē expeteret. Iuit ergo in
captiuitatē. plerisqꝫ igitur interfectis.
et vincētiꝰ optinuit castrū et oppidū.
Captiuauit etiā omnes ciues traiec
tēses quos in oppido reperit, q̄ aū tēpꝰ

belli ciuitatē exierāt, et misit eos traiec-
tū. Spoliate sūt etiā multe domus diui-
tū in vyanē, nec nō et castrū totaliter.
Acta aūt sūt hec in xl. prescripti anni
Porro ciuitas traiectēs tenebatur huic
vincētio ꝓsoluere stipēdiū ex longo tp̄e,
vnde et illa sūma satis magna fuit. Et
cū nō haberet, vnde ꝓsolueret, cogitauit
vincētius atq; decreuit de vyanē nō rece-
dere, donec plenarie ꝓsolueret. Māsit
ergo in vyanē ꝑ quatuor mēses et vltra
vnde et terra vyanēs et ameydēs ex
ista gwerra plurimū destructa fuit, ꝑ
satellites hollandēsiū, vyanē reoptine-
re cupientiū. Tandē nobilis walramū
domicellus de brederodē dedit vincētio
sūmā sex miliū florenorū renēsiū, et sic
idē vincētius tradidit p̄dcō domicello lrās
obligationis sui stipēdij sup traiectēses.
Recedensq; ad ꝓpria. et walramus domi-
cellus intrauit vyanē oppidū suū. Mā-
sit aūt deinceps ibidē in ꝑsona ꝓpria et

dispofuit de cetero singula agenda. Ap
p̄hendit aūt nō nullos de cōplicib᷒ ghys
berti baeff. quos decollauit, et in rotis
exaltauit. Erat aūt tūc tp̄is idē do
micellus quasi annorum viginti

in terra ... comedit
omnem ... terre eorum.
Et percussit omne pri
mogenitum in terra eorum.
primicias omnis labo
ris eorum. Et eduxit
eos cum argento et auro.
et non erat in tribubus
eorum infirmus. Leta
ta est egiptus in pro
fectione eorum: quia incu
buit timor eorum super
eos. Expandit nu
bem in protectionem ip
sorum. et ignem ut luceret
eis per noctem. Peci
erunt et venit coturnix.
et pane celi saturavit
eos. Dirupit petram
et fluxerunt aque. abi
erunt in sicco flumina.
Quoniam memor fuit ver
bi sancti sui. quod habu
it ad abraham puerum
suum. Et eduxit populum
suum in exultacione. et e
lectos suos in leticia.
Et dedit illis regio
nes gencium. et labores
populorum possederunt.

Ut custodiant iustifi
caciones eius. et legem eius
exquirant. an. Bene
dic anima mea domino. an.
Visita nos ps.
Confitemini domino quoniam
bonus. quoniam in seculum mi
sericordia eius. Quis
loquetur potencias domini.
auditas faciet omnes lau
des eius. Beati qui
custodiunt iudicium. et
faciunt iusticiam in omni
tempore. Memento
nostri domine in beneplacito
populi tui. visita nos in
salutari tuo. Ad vi
dendum in bonitate elec
torum tuorum. ad letandum in
leticia gentis tue. ut
lauderis cum hereditate
tua. Peccavimus cum
patribus nostris. iniuste e
gimus iniquitatem fe
cimus. Patres nostri in
egipto non intellexerunt
mirabilia tua. non fu
erunt memores multi
tudinis misericordie tue.
Et irritaverunt ascen

[illegible]
[illegible]
tavit in ea. Posuit
desertum in stagna aqua
rum. et terram sine aqua
in exitus aquarum.
Et collocavit illic esu
rientes. et constituerunt
civitatem habitacionis.
Et seminaverunt a
gros et plantaverunt vi
neas. et fecerunt fructum
nativitatis. Et bene
dixit eis et multiplica
ti sunt nimis. et iumen
ta eorum non minoravit.
Et pauci facti sunt et
vexati sunt. a tribula
cione malorum et dolore.
Effusa est contencio su
per principes. et errare
fecit eos in invio et non
in via. Et adiuvit
pauperem de inopia.
et posuit sicut oves fa
milias. Videbunt
recti et letabuntur. et
omnis iniquitas oppila
bit os suum. Quis
sapiens et custodiet hec

at in peccatum. Fiant dies eius pauci. et episcopatum eius accipiat alter. Fiant filii eius orphani. et uxor eius vidua. Nutantes transferantur filii eius et mendicent. eiciantur de habitationibus suis. Scrutetur fenerator omnem substanciam eius. et diripiant alieni labores eius. Non sit illi adiutor. nec sit qui misereatur pupillis eius. Fiant nati eius in interitu. in generacione una deleatur nomen eius. In memoriam redeat iniquitas patrum eius in conspectu domini. et peccatum matris eius non de

uenundatus est ioseph. Humiliaverunt in compedibus pedes eius. ferrum pertransiit animam eius. donec veniret verbum eius. Eloquium domini inflammavit eum. misit rex et solvit eum. princeps populorum et dimisit eum. Constituit eum dominum domus sue. et principem omnis possessionis sue. Ut erudiret principes eius sicut semetipsum. et senes eius prudenciam doceret. Et intravit israel in egiptum. et iacob accola fuit in terra cham. Et auxit populum suum vehementer. et firmavit eum super inimicos eius.

orum in terra cham. Misit tenebras et obscuravit. et non exacerbavit sermones suos. Convertit aquas eorum in sanguinem. et occidit pisces eorum. Edidit terra eorum ranas. in penetralibus regum ipsorum. Dixit et venit cinomia et cinifes. in omnibus finibus eorum. Posuit pluvias eorum grandinem. ignem comburentem in terra ipsorum. Et percussit vineas eorum et ficulneas eorum. et contrivit lignum finium eorum. Dixit et venit locusta et bruchus. cuius non erat numerus. Et comedit omne fenum

dium pro dilecōe mea.
Constitue sup eū pec
catorē. ⁊ diabolus stet
a dextris eius. Cum
iudicatur exeat cōdē
natus. ⁊ oracō eius fi
at in pccm. Fiant
dies eius pauci. et epis
copatū eius accipiat
alter. Fiant filij eius
orphani. ⁊ uxor eius
uidua. Nutantes trās
ferantur filij eius et
mendicent. eiciantur
de habitacōibz suis.
Scrutetur fenerator
omnē substanciam ei9.
⁊ diripiant alieni labo
res eius. Non sit illi
adiutor. nec sit qui mi
sereatur pupillis eius.
Fiant nati eius in in
teritu. in gnacōe una
deleatur nomen eius.
In memoriā redeat
iniquitas patrū eius
in conspcū dn̄i. ⁊ pecca
tū matris eius non de

os. ⁊ in prophis meis
nolite malignari. Et
uocauit famē sup ērā.
et omē firmamentū pa
nis contriuit. Misit
añ eos uirū in seruū.
uenūdatus est ioseph.
Humiliauerūt in
cōpedibz pedes eius.
ferrū pertransijt ani
mā eius. donec ueni
ret uerbū eius. Elo
quium dn̄i inflāmauit
eū. misit rex et soluit
eū. princeps pplōz ⁊ di
misit eū. Constituit
eū dn̄m domus sue. ⁊
principē omnis possessi
onis sue. Vt erudi
ret principes eius sicut
semetipm. ⁊ senes eius
prudenciam doceret.
Et intrauit isrl̄ in
egiptū. et iacob accola
fuit in terra cham.
Et auxit pplm̄ suū
uehementr̄. ⁊ firmauit
eū sup inimicos eius.

pplm̄ eius ⁊ do
lū facerent in seruos
eius. Misit moysen
seruū suū. aaron q̄
elegit ipm̄. Posuit
in eis uerba signorū
suoz. et prodigioz̄ su
orū in terra cham.
Misit tenebras ⁊ ob
scurauit. et nō exacer
bauit sermones suos.
Conuertit aquas e
oz̄ in sanguinem. et oc
cidit pisces eoz̄. Ede
dit terra eoz̄ ranas.
in penetrabilibz regū
ipsoz̄. Dixit ⁊ uenit
cinomia ⁊ cinifes. in
omībz finibz eorum.
Posuit pluuias eoz̄
grandinē. ignē cōburē
tem in ēra ipsoz̄. Et
percussit uineas eorū ⁊
ficulneas eoz̄. ⁊ contri
uit lignū finiū eoz̄.
Dixit ⁊ uenit locusta
et brucus. cuius nō
erat numerus. Et
cōmedit omne fenū

08

5